

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE SREBRENİK 2011-2020

OPĆINA SREBRENİK

OPĆINA SA DOBRIM POSLOVNIM OKRUŽENJEM, PRIVLAČNA ZA
INVESTITORE KOJA SVOJE PRIRODNE RESURSE I KULTURNE
RAZLIČITOSTI KORISTI ZA STVARANJE BOLJEG ŽIVOTNOG AMBIJENTA

**[Općinski razvojni tim]
31/12/2010**

I SADRŽAJ

II UVOD.....	4
III METODOLOGIJA KREIRANJA STRATEGIJE.....	5
IV STRATEŠKA PLATFORMA	
IV.1. SOCIO-EKONOMSKA ANALIZA	
IV.1.1. Osnovni podaci o općini Srebrenik	7
IV.1.2. Demografski podaci	8
IV.1.3. Prirodne odlike općine Srebrenik	12
IV.1.4. Infrastruktura.....	14
IV.1.5. Ekonomija općine Srebrenik	166
IV.1.6. Socijalna zaštita.	32
Strategija razvoja općine Srebrenik izrađena je od strane radnih tijela koje je imenovao načelnik općine uz puno učešće predstavnika javnog, privatnog i nevladinog sektora. Strategija integriranog razvoja je usvojena od strane Općinskog vijeća u februaru. 2011. godine.	3
Strategija informira sveukupnu javnost i privatne ulagače o razvojnom putu općine Srebrenik, predstavlja osnovu za izradu detaljnih planova i programa u pojedinim sektorima, kreira podlogu za praćenje napretka te ohrabruje saradnju i dogovor u planiranju različitih nivoa vlasti i društveno-ekonomskih partnera.	3
III METODOLOGIJA KREIRANJA STRATEGIJE	4
IV.1.3. Prirodne odlike općine Srebrenik.....	11
IV.1.4. Infrastruktura	14
IV.1.5. Ekonomija općine Srebrenik.....	15
IV.1.6. Socijalna zaštita	32
Ukupan broj krivičnih djela.....	44
IV.2. STRATEŠKO FOKUSIRANJE.....	45
IV.3. VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI RAZVOJA	55
V.1.1 Sektorsko fokusiranje	57
V.2.1 Sektorsko fokusiranje.....	68
V.2.2. Sektorski (operativni) ciljevi	71
V.3.1 Sektorsko fokusiranje.....	81
V.3.2. Sektorski (operativni) ciljevi	84

II UVOD

Strategija integriranog razvoja 2011–2020. godine je ključni strateško-planski dokument općine Srebrenik, koji treba da podstiče budući rast i razvoj zajednice. Strategija razvoja obuhvata društvenu, ekonomsku, okolišnu kao i prostornu sferu. Strategija je izrađena kao okvir za definiranje zajedničkih ciljeva, podsticanja lokalnih snaga, ali i kao odgovor na izazove budućeg razvoja općine i sveukupnog života u njoj. Kao takva, Strategija integriranog razvoja je u skladu sa strategijama i politikama na višim nivoima vlasti, i to prije svega sa nacrtom Razvojne strategije BiH 2008-2013, Strategijom socijalne uključenosti 2008-2013, ali i sa drugim sektorskim strategijama na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou.

Strategija razvoja općine Srebrenik izrađena je od strane radnih tijela koje je imenovao načelnik općine uz puno učešće predstavnika javnog, privatnog i nevladinog sektora. Strategija integriranog razvoja je usvojena od strane Općinskog vijeća u februaru. 2011. godine.

Strategija informira sveukupnu javnost i privatne ulagače o razvojnom putu općine Srebrenik, predstavlja osnovu za izradu detaljnih planova i programa u pojedinim sektorima, kreira podlogu za praćenje napretka te ohrabruje saradnju i dogovor u planiranju različitih nivoa vlasti i društveno-ekonomskih partnera.

Strategija razvoja predstavlja putokaz za sveukupni razvoj općine Srebrenik a obuhvata ekonomski, društveni i plan zaštite i unapređenja životne sredine, uz poštivanje prostornog aspekta. Vizija razvoja te strateški ciljevi razvoja općine definirani su na period od 10 godina. Prihvatajući činjenicu da postavljanje ciljeva podrazumijeva ne samo odgovor na pitanje „šta“, već i „kako“, te da je odgovor na ovo pitanje od ključnog značaja za kvalitetnu implementaciju Strategije, Općinski razvojni tim je izradio sektorske planove i operativni dio Strategije. Sektorski planovi, operativni ciljevi, programi, projekti i mjere, usmjereni ka poboljšanju kvaliteta života u općini, definisani su na period od 5 godina. Okvirni operativni planovi su izrađeni za naredne tri, a detaljni akcioni planovi za godinu dana.

Bitno je naglasiti da Strategija obuhvata i listu prioriternih programa i projekata u svakom sektoru, a koji omogućavaju dosezanje postavljenih ciljeva putem provođenja operativnih aktivnosti, čime se stvara osnova za sveukupnu implementaciju Strategije. Nadalje, prioriterni programi i projekti nisu samo osnova za korištenje općinskih i drugih domaćih izvora sredstava, nego i dobra osnova za pristup eksternim izvorima sredstava, poput IPA programa Evropske unije, ali i drugih programa podrške u Bosni i Hercegovini.

Kod izrade strategije razvoja općine Srebrenik posebno se vodilo računa o ostvarivanju horizontalne intersektorske usklađenosti te vertikalne usklađenosti Strategije sa strategijama i planovima na drugim nivoima. Dodatan značaj je poklonjen mogućim inicijativama međuopćinske saradnje.

Preduslov kvalitetne i pravovremene implementacije Strategije jeste prepoznavanje njenog značaja od strane sveukupne lokalne zajednice i viših nivoa vlasti, ali i uspostava Strategijom predviđenih mehanizama za njenu implementaciju, izvještavanje, ažuriranje i sveukupnu operacionalizaciju, a što je zadatak koji Općini, ali i svim drugim akterima u lokalnoj zajednici, predstoji u narednom periodu.

Tehnička pomoć u procesu izrade Strategije razvoja pružena je Općinskom razvojnom timu u okviru Projekta integriranog lokalnog razvoja (ILDP) i uz finansijsku podršku Švajcarske agencije za razvoj i saradnju. Projekat predstavlja zajedničku inicijativu Razvojnog programa Ujedinjenih nacija u BiH (UNDP) i SDC-a.

III METODOLOGIJA KREIRANJA STRATEGIJE

U izradi strateškog plana razvoja općine Srebrenik korištena je standardirana Metodologija za integrirano planiranje lokalnog razvoja (MiPRO), prihvaćena i preporučena od strane entitetskih vlada te saveza općina i gradova oba entiteta. MiPro je u potpunosti usklađena sa postojećim zakonskim okvirom kojim je definisano planiranje razvoja na lokalnom nivou, gdje je općinska uprava nosilac procesa izrade i implementacije strategije, uz maksimalno uključivanje i svih drugih aktera života u lokalnoj zajednici. Nadalje, MiPRO je u potpunosti usaglašena sa vodećim principima i pristupima strateškom planiranju koje promovira Evropska unija.

Vodeći principi na kojima se zasniva Strategija razvoja općine Srebrenik su održivost i socijalna uključenost. Održivost kao princip integrira ekonomski i okolišni aspekt, dok princip socijalne uključenosti podrazumijeva jednake šanse za sve i pravičnost u smislu identifikiranja potreba i interesa marginaliziranih i socijalno isključenih grupa stanovništva.

Nadalje, Strategiju razvoja karakteriziraju integracija (što znači da su ekonomski, društveni i okolišni aspekt posmatrani kao neodvojivi dijelovi jedne cjeline) i participacija (svi zainteresirani akteri su angažirani i doprinijeli su izradi Strategije).

Općina se angažirala u procesu izrade Strategije vođena uvjerenjem da strateško planiranje predstavlja ključni instrument za proaktivno i odgovorno upravljanje lokalnim razvojem. Proces izrade Strategije razvoja općine Srebrenik, iniciran od strane načelnika Općine i podržan od strane Općinskog vijeća, započeo je potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju između Općine Srebrenik i UNDP-a u aprilu 2009. godine, te formiranjem radnih tijela – Općinskog razvojnog tima i Partnerske grupe.

Proces je operativno vodio Općinski razvojni tim, a u samom procesu stvoreni su mehanizmi za snažno građansko učešće, dominantno kroz rad Partnerske grupe kao konsultativa tijela u cijelom toku izrade Strategije. Zajednička Partnerska grupa koja je brojala 48 članova je sačinjena od predstavnika javnog, privatnog i nevladinog sektora, odnosno organizacija civilnog društva. Pored ove grupe u fazi izrade sektorskih strategija formirane su grupe za ekonomski, za društveni razvoj i za sektor okoliša. Ove grupe su brojale od 10 do 15 članova, a sačinjavali su ih predstavnici javnog, privatnog i nevladinog sektora kompetentni za ove oblasti. Poseban

naglasak je stavljen na uključivanje i adekvatno prepoznavanje potreba potencijalno ranjivih kategorija stanovništva. Partnerska i sektorske grupe su bile aktivne u cijelom toku izrade Strategije, od izrade socio-ekonomske analize, SWOT analiza, fokusiranja na probleme i mogućnosti, te formulisanje vizije, strateških ciljeva, operativnih ciljeva i identificiranja projekata, do usvajanja konačnog teksta nacrtu Strategije. Po nacrtu Strategije održana je rasprava na sjednici Općinskog vijeća 30.12.2010. a nakon čega su u toku januara obavljene javne rasprave na novou mjesnih područja u kojem su učestvovali predstavnici i građani svih 48 Mjesnih zajednica.

Polazna tačka za izradu strategije razvoja općine Srebrenik je bila analiza postojećih stareteških dokumenata, nivoa njihove realizacije, te stepena razvijenosti ljudskih resursa neophodnih za izradu i implementaciju strategije.

Ova analiza je bila nadograđena na osnovu analize relevantnih kvantitativnih i kvalitativnih podataka iz primarnih i sekundarnih izvora. Noseći i najvažniji dio Strategije predstavlja njen strateški dio, tj. strateška platforma, a koja obuhvata socio-ekonomsku analizu, strateške fokuse, viziju razvoja i strateške ciljeve razvoja. Strateška platforma Strategije dominantno je djelo Općinskog razvojnog tima. Sektorske planove ekonomskog i društvenog razvoja te plana zaštite i unapređenja okoliša izradile su za tu svrhu formirane sektorske radne grupe, a koje su činili predstavnici javnog, privatnog i nevladinog sektora.

U završnom dijelu procesa, Općinski razvojni tim je, na bazi principa integracije, objedinio i uskladio sektorske dokumente, te izradio okvirne trogodišnje i detaljne jednogodišnje planove implementacije, uključujući i plan razvoja organizacijskih kapaciteta i ljudskih potencijala neophodnih za proces implementacije Strategije. Kako bi se omogućila učinkovita implementacija Strategije, finansijski okvir Strategije i općinski budžet za 2011. godinu su u potpunosti usklađeni.

IV STRATEŠKA PLATFORMA

IV.1. SOCIO – EKONOMSKA ANALIZA

IV.1.1 Osnovni podaci o općini Srebrenik

Općina Srebrenik se nalazi u sjevero-istočnom dijelu Bosne i Hercegovine, po administrativnom uređenju pripada Tuzlanskom kantonu u Federaciji BiH, dok ekonomski pripada regiji Sjeveroistočna Bosna i Hercegovina. Općina se prostire na površini od 248 km² i sredinom njene teritorije teče rijeka Tinja u dužini od oko 30 kilometara. Uz rijeku Tinju prolazi magistralni put Tuzla-Orašje i željeznička pruga normalnog kolosijeka Brčko-Banovići. S općinom Srebrenik graniče općine Tuzla, Lukavac, Gračanica, Gradačac, Distrikt Brčko, Čelić i Lopare.

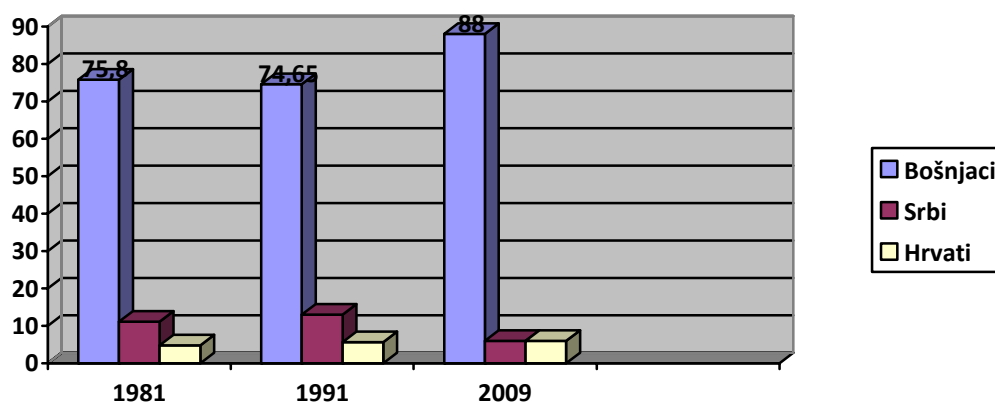

Slika 1. Geografski položaj općine Srebrenik u kontekstu administrativne podjele Bosne i Hercegovine¹

Istočnim dijelom općine proteže se planina Majeвица, čiji najviši vrh iznosi 917 metara. Općina spada u brdski poljoprivredni reon. Visinski interval obuhvata od 195-815 metara nadmorske visine. Klima je umjereno kontinentalna sa naglašenim godišnjim varijacijama temperature i padavina. Rijeka Tinja i njeni pritoci bujičnog su karaktera pa stoga u vrijeme jačih padavina dolazi do poplava poljoprivrednih zemljišta i objekata uz rijeku i pritoke. Karakteristike terena koje zauzima općina su složena geološka građa i tektonski sklop, što ima za posljednicu pojavu erozije i klizišta.

IV.1.2. Demografski podaci

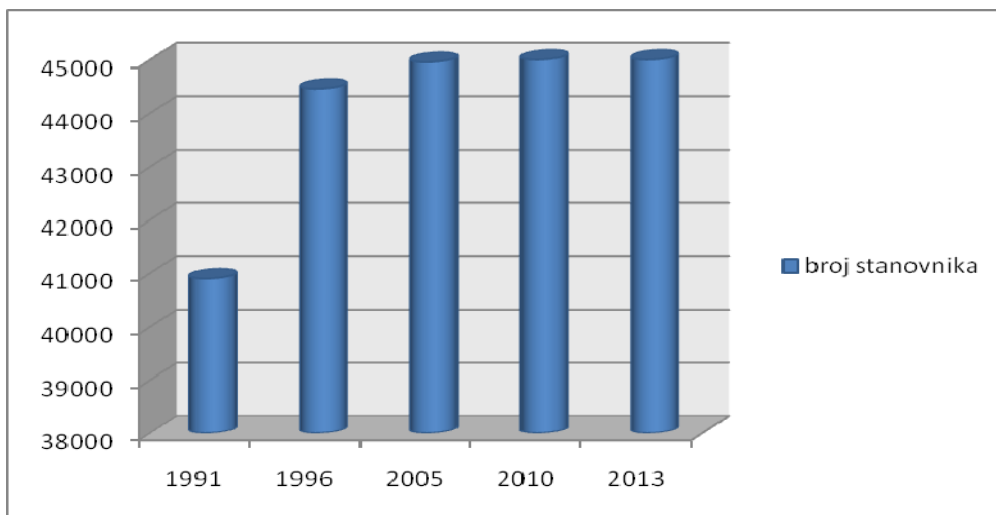
Stanovnici općine Srebrenik su naseljeni u pretežno ruralnim naseljima, 63 naselja¹ organizovanih u 45 Mjesnih zajednica, koje su grupisane u 7 mjesnih područja. Prema popisu stanovništva iz 1991. godine, općina je imala 40.896 stanovnika, od čega 30.528 (74,65%) Bošnjaka, 5.308 (12,98%) Srba, 2752 (6,73%) Hrvata i 2.308 (5,64%) ostalih. U periodu od 1991. do 2009. godine zbog migracije stanovništva došlo je do značajne promjene broja i etničke strukture stanovništva.

Slika 2. Procjena etničke strukture (%) za 1981, 1991 i 2009. godinu

Ukupni broj stanovnika općine Srebrenik je neznatno povećan u odnosu na 1991. godinu.

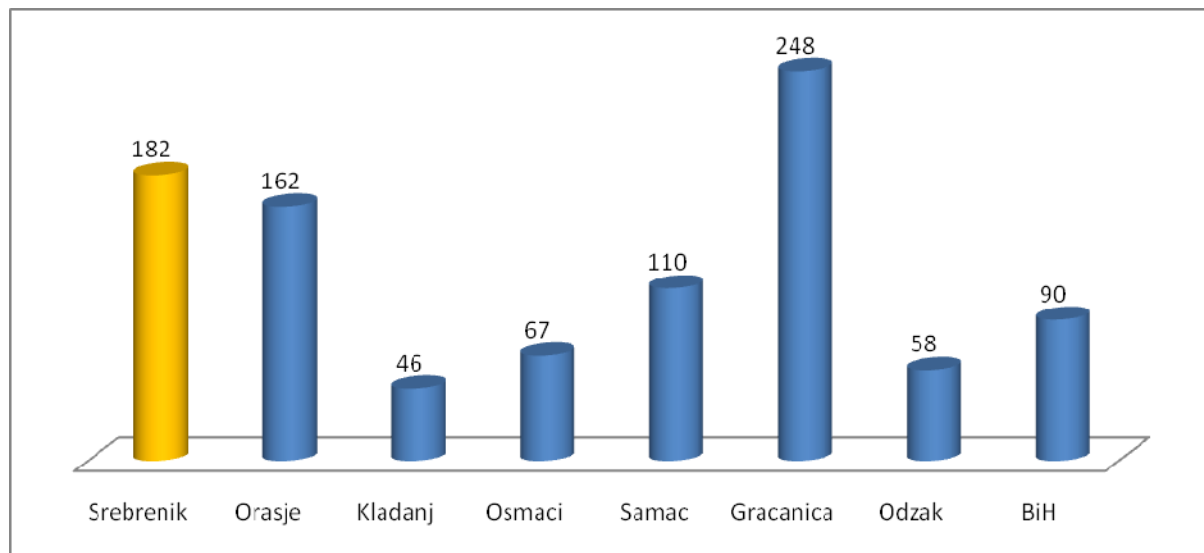
¹ http://bs.wikipedia.org/wiki/Datoteka:Srebrenik_Municipality_Location.png

Slika 3. Promjena broja stanovnika općine Srebrenik

Procjena broja stanovnika iz 1996. godine ukazuje na znatan priliv izbjeglih i raseljenih osoba na područje općine Srebrenik. Isto tako, vidimo da se nakon 2005. godine i povratka većine izbjeglih i raseljenih osoba, kao i naseljavanja značajnog broja raseljenog stanovništva uglavnom iz Podrinja kao i drugih krajeva BiH, ukupan broj stanovnika stabilizirao na približno 45.000 stanovnika. Procjena broja stanovnika za 2013. godinu ukazuje da će u slijedeće tri godine doći do zadržavanja približno istog broja stanovnika općine Srebrenik.

U poređenju sa drugim općinama i prosjekom Bosne i Hercegovine, općina Srebrenik spada među gušće naseljene općine. Gustina naseljenosti na području općine Srebrenik je duplo veća od prosječne gustine naseljenosti na području BiH.

Slika 4. Broj stanovnika po kvadratnom kilometru (2009. godina)²

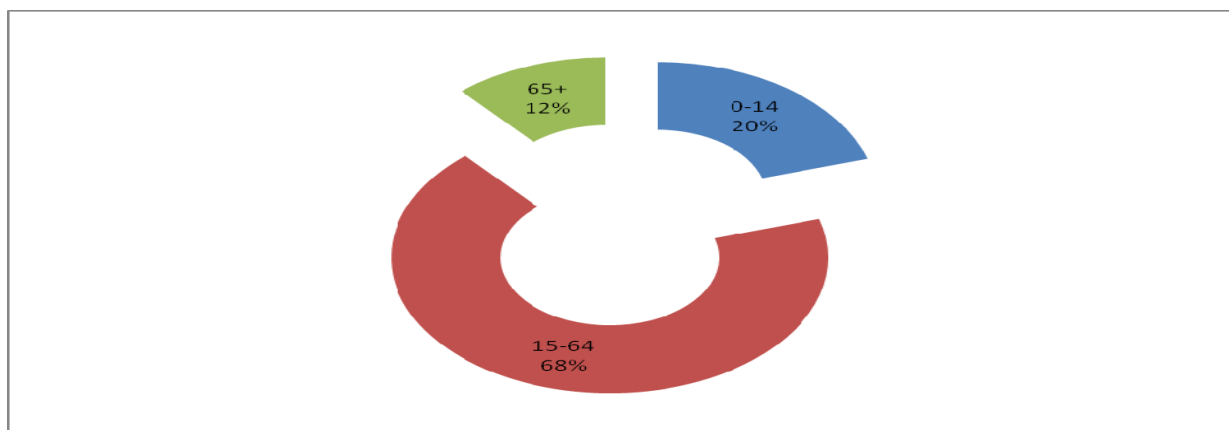
Procjenjuje se da danas u 2009. godini oko 13.522 stanovnika živi u urbanim naseljima ili 30%, dok preostalih 31.552 stanovnika ili 70% spada u stanovništvo koje živi u ruralnim naseljima³.

² Izvor : Tuzlanski kanton u brojkama 2010 , Federalni zavod za statistiku 2010

³ D.Potpeć, G.Potpeć, Tinja G, Tinja D., D.Potok, Behrami, Šahmeri, Dedići, Seona, Lipje, Cage, Ljenobud, Bjelave, Kuge, Like, Rapatnica, Kiseljak, Uroža, Luka, Brda, G.Moranjci, Falešići, Čekanići, Brnjićani, D. Moranjci, Ibrići, Gulami, Hrvati, Omerbašići, Hodžići, Ahmići, Pirage, Vikali, Murati, Salihbašići, Lušnica, Crveno Brdo, Jasenica, Drapnići, Podorašje I, Podorašje II, Lisovići, Brezik, Kurtići, Zahirovići, Straža,

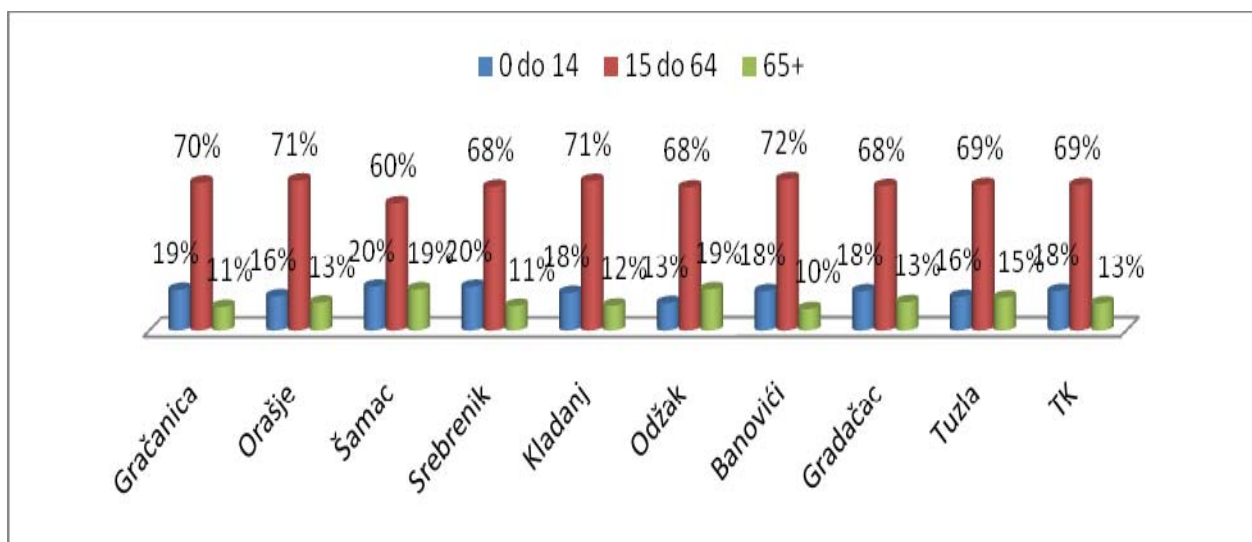

Prema raspoloživim podacima⁴, u općini ima 45.075 stanovnika, koji žive 13.536 domaćinstava.

Slika 5. Starosna struktura stanovništva općine Srebrenik u 2009. godini⁵

Prema procjeni Federalnog zavoda za statistiku procentualno učešće stanovništva mlađeg od 14 godina starosti u ukupnoj populaciji općine Srebrenik, u 2009. godini je iznosilo 20%. U isto vrijeme procentualno učešće starije populacije (65+) u ukupnoj populaciji je 12%, a procentualno učešće stanovnika u radnoj dobi 68%.

Slika 6. Usporedba starosne strukture stanovništva (2009. godina)⁶

U poređenju sa drugim općinama, općina Srebrenik spada među općine sa najvišim procentualnim udjelom mlade populacije u ukupnoj populaciji i sa najnižim udjelom starije populacije u ukupnoj populaciji.

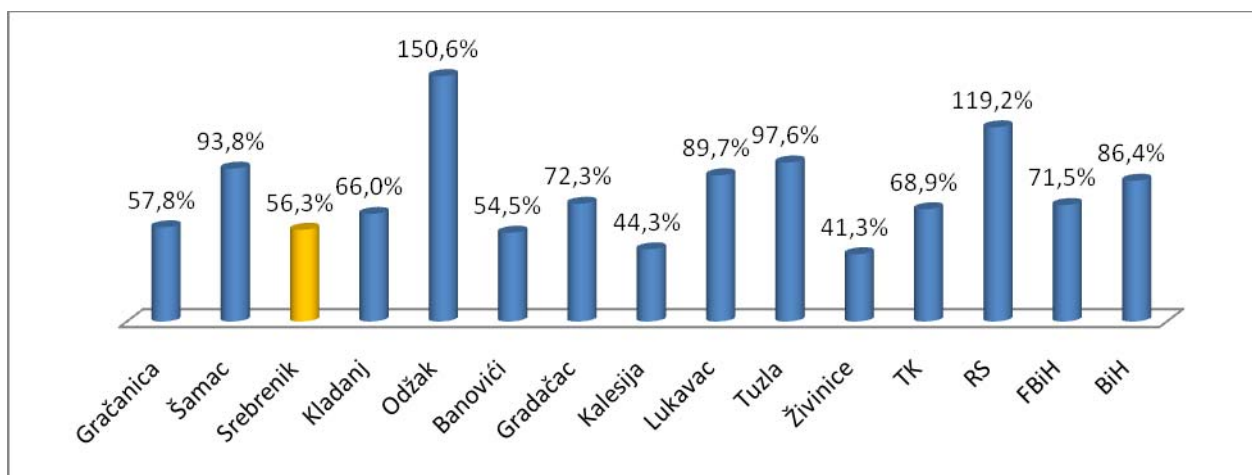
Babunovići, Bare, Čehaje, Ježinac, G.Srebrenik, D.Srebrenik, Čojluk, N.N.Polje, Srebrenik I, Srebrenik II, Centar Špionica, D.Špionica, G.Špionica, Srednja Špionica, Cerik, Tutnjevac i Huremi. Centar općine je grad Srebrenik.

⁴ Podatak preuzet od Elektrodistribucije Srebrenik o broju domaćinstava priključenih na elektrodistributivnu mrežu.

⁵ Izvor: Tuzlanski kanton u brojkama 2010, Federalni zavod za statistiku 2010.

⁶ Izvor: Federalni zavod za statistiku.

To potvrđuje i poređenje stope starenja stanovništva, gdje je općina Srebrenik među općinama sa najnižom stopom starenja stanovništva.

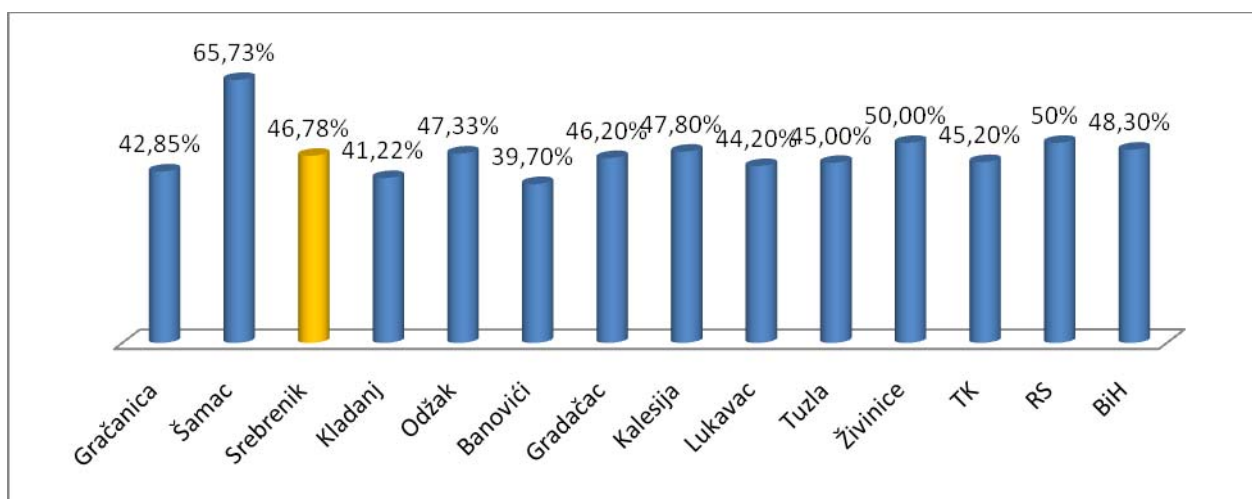

Slika 7. Usporedba indeksa starenja stanovništva (2009. godina)⁷

Indeks starenja od 56% ukazuje da na svakih 100 stanovnika starosne dobi od 0-14 godina dolazi 56 stanovnika starijih od 65 godina. Stopa starenja u općini Srebrenik od 56% je za 12% niža od prosječne stope starenja stanovništva na području Tuzlanskog kantona i za 30% niža od prosječne stope starenja stanovništva na području BiH (86,4%).

Međutim, bez obzira na dobre usporedne indikatore starosne strukture stanovništva i relativno nizak indeks starenja populacije u odnosu na prosjek TK i FBiH, prema demografskoj teoriji, za populaciju sa indeksom starenja većim od 0,40 (ili 40%) govorimo o procesu starenja populacije. Indeks starenja stanovništva općine Srebrenik je značajno iznad te vrijednosti te možemo govoriti o staroj populaciji.

Indeks zavisnosti nam pruža informaciju koliko svaka osoba koja je u radnoj dobi treba izdržavati ekonomski neaktivnih osoba.

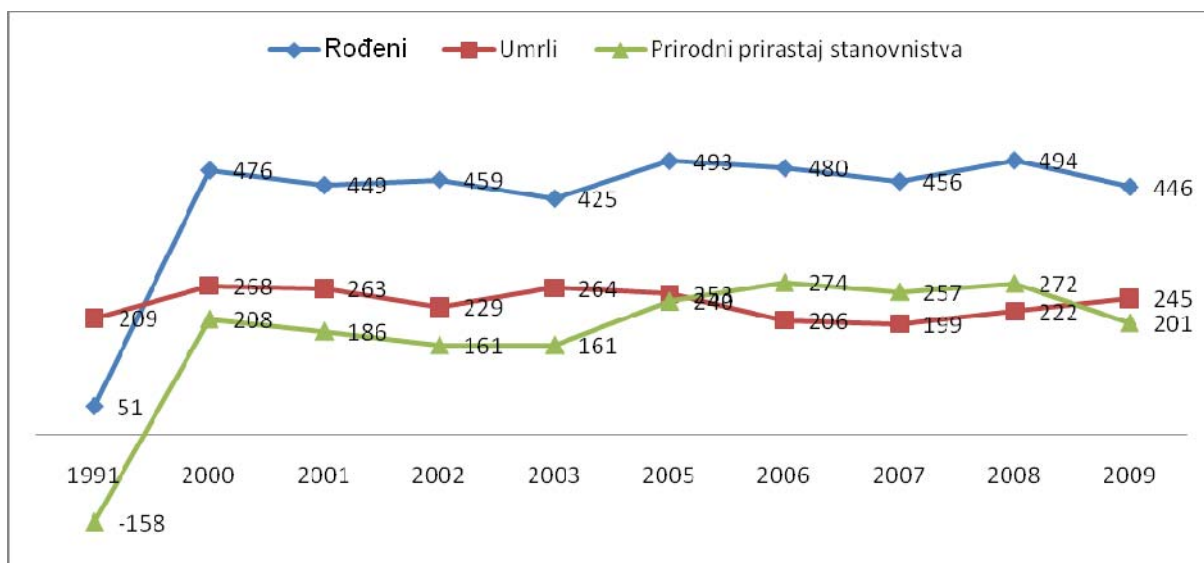

Slika 8. Indeks zavisnosti stanovništva (2009. godina)

Sa indeksom zavisnosti od 42,85%, općina Srebrenik spada među općine sa najnižom stopom zavisnosti. Prema ovoj stopi svakih 100 stanovnika u radnoj dobi treba izdržavati 43 stanovnika koji se zbog njihove starosne dobi smatraju ekonomski neaktivnim.

⁷ Izvor : Tuzlanski kanton u brojkama 2010, Federalni zavod za statistiku 2010.

Općina Srebrenik od 2000. godine kontinuirano bilježi pozitivan prirodni prirast stanovništva.

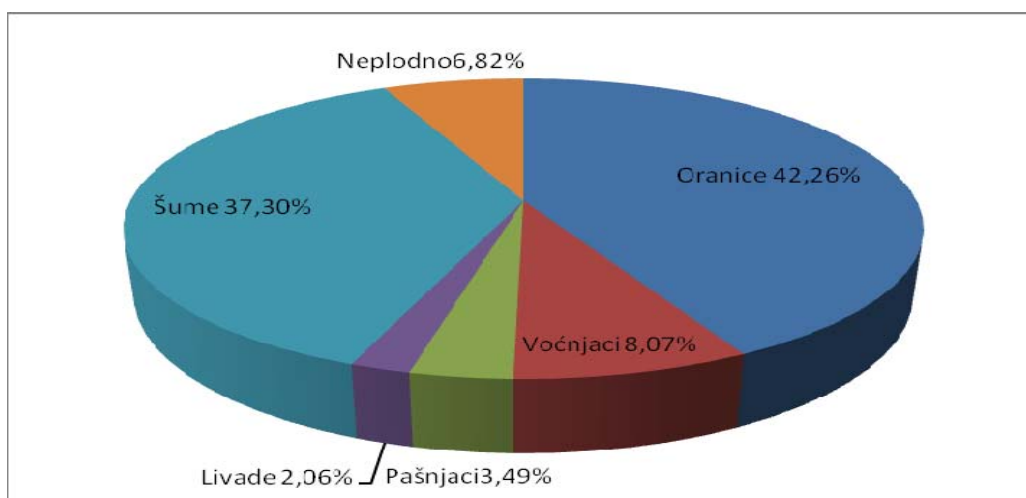
Slika 9. Prirodni priraštaj stanovništva općine Srebrenik

U periodu od 2005-2009. godine prosječno se rađalo 473 djece godišnje, dok je prosječan broj umrlih osoba za isti vremenski period bio 317 stanovnika godišnje, te je prosječni prirodni prirast iznosio 156.

IV.1.3. Prirodne odlike općine Srebrenik

Poljoprivredno zemljište, šume i drvena masa

Općina raspolaže površinom od 24.792 hektara zemljišta⁸. Struktura zemljišta prikazan je na slici 10.

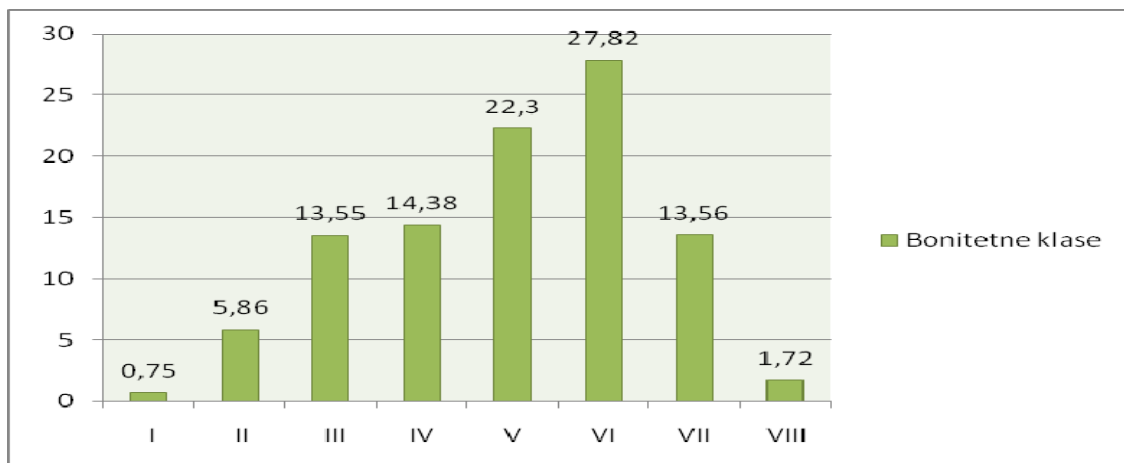

Slika 10. Struktura zemljišta

⁸ Izvor podataka je Služba za katastar Općine Srebrenik.

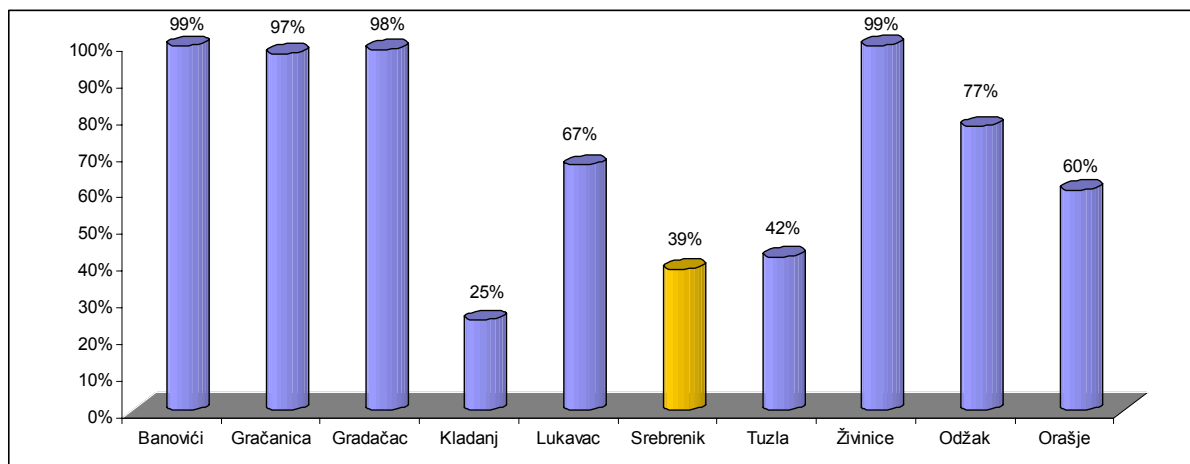
Od ukupne površine općine oko 44,12% otpada na šume i neplodno zemljište, dok preostalih 55,88% čini poljoprivredno zemljište, što je značajno sa stanovišta poljoprivredne proizvodnje.

Prema izvršenoj kategorizaciji zemljišta 1982. godine na visokokvalitetno zemljište (najlakše obradivo) otpada 1.782 hektara ili 11,9 %, a nalazi se u aluvionu rijeke Tinje i njenih pritoka. Ove površine značajno su smanjene zbog izgradnje raznih privrednih i stambenih objekata uz magistralni put, odnosno rijeku Tinju. Od ukupne površine poljoprivrednog zemljišta 55,88% čini kvalitetno poljoprivredno zemljište, čiji je prikaz po bonitetnim klasama (od I do VIII).

Slika 11. Poljoprivredno zemljište po bonitetnim klasama

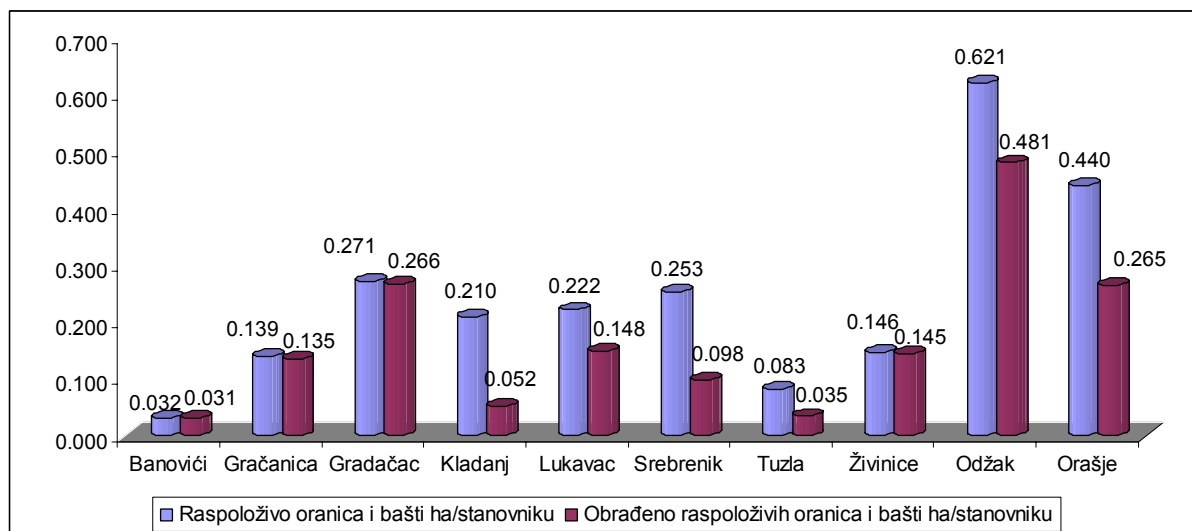
Prema podacima Federalnog zavoda za programiranje razvoja⁹ od ukupno raspoložive površine od 10.511 ha oranica, bašti i vrtova obrađeno je 4.048 ha.

Slika 12. Procent površina oranica i bašti koji se obrađuje (2009)⁹

Obrađene oranice, bašte i vrtovi čine 39% od ukupno raspoloživih površina oranica bašti i vrtova. U odnosu na 2003. godinu, kada je od ukupno raspoloživih obradivih površina bilo obrađeno 83,3%, ovo predstavlja značajan pad aktivnosti u poljoprivredi.

⁹ Izvor: Socio-ekonomski pokazatelji razvoja po općinama FBiH u 2009. Godini, Federalni zavod za programiranje razvoja, april 2010. godine.

Slika 13. Raspoloživo i obrađivane oranice i bašte u ha/stanovniku (2009)⁹

Srebrenik ima 0,253 ha/stanovniku oranica, bašti i vrtova. U literaturi se često citiraju dva standarda vezana za raspoloživost zemljišta po stanovniku koje je dostatno za proizvodnju koja omogućava prehranu stanovništva. Ti standardi se kreću između 0,24 ha/stanovniku do 0,4 ha/stanovniku obradivih površina koje omogućavaju proizvodnju koja je u stanju prehraniti jednu osobu. Ako pogledamo kolika je trenutna razina površine oranica, bašti i vrtova koje se obrađuju po stanovniku vidimo da je razina proizvodnje daleko ispod gore navedenih minimalnih standarda i da poljoprivredna proizvodnja na području općine Srebrenik ne može zadovoljiti ni dio minimalnih potreba lokalnog stanovništva.

Takođe, značajno je napomenuti da se pod šumama nalazi oko 37,30% općinske teritorije, te se procjenjuje da općina raspolaže sa 966.000 m³ drvne¹⁰ mase što po stanovniku općine iznosi 21,5 m³.

Po ovom pokazatelju općina je ispod prosjeka BiH (84,9 m³ po stanovniku) i Regije «Sjeveroistočna Bosna» (38,1 m³ po stanovniku). Šume su niže paritetne vrijednosti, sa velikim nagibima i izraženim erozivnim procesima. Bespravna sječa šume još uvijek je izražena na području općine.

Vodni resursi

Snabdijevanje vodom za piće i sanitarnom vodom domaćinstava i privrede je za oko 80% potreba stanovništva organizirano preko 70 mjesnih i lokalnih vodovoda. Od ukupnog broja vodovoda, samo 20 vodovoda ima izraženu i definiranu izdašnost izvorišta i sagledanu mogućnost dugoročnog snabdijevanja.

Kao potencijalni resurs na području općine su identificirane termo - mineralne vode u toku hidrogeoloških istraživanja rađenih 1982. i 1983. godine. Međutim, za potvrđivanje i iskorištavanje ovog resursa, koji može biti značajna komponenta razvoja općine Srebrenik potrebna su dodatna istraživanja.

Mineralna bogatstva

¹⁰ Izvor: JP „Šume TK“.

Sa stanovišta mogućih mineralnih bogatstava općine, značajno je napomenuti da se općina Srebrenik nalazi u području unutarnjih Dinarida. Bez obzira na to što se u Tuzlanskom kantonu, tj. u neposrednoj blizini, nalaze velika ležišta lignita, mrkog uglja, kamene soli, cementnog lapara, gline i drugih mineralnih sirovina na području općine Srebrenik se ne nalaze značajniji mineralni resursi sa stanovišta rudnih bogatstava. Ipak, u dosadašnjim istraživanjima, registrovane su neke pojave arsenovih ruda, nikla i kobalta, kamenog uglja, glina i industrijskog kamena.

Od istraženih mineralnih sirovina za eksploataciju je interesantan krečnjak, čije rezerve iznose oko 52 miliona tona. Na temelju nepotpunih istraživanja procjenjuju se rezerve kamenog uglja na 1,933 miliona tona.

Ove rezerve su interesantne sa stanovišta kvalitete i debljine slojeva, ali su uslovi eksploatacije zbog nedefinisanih položaja slojeva upitni. Prilikom planiranja uređenja prostora treba imati u vidu da bi u dogledno vrijeme moglo doći do eksploatacije uglja i gline.

IV.1.4. Infrastruktura

Putne komunikacije na području općine Srebrenik su razvijene u dijelu koji se odnosi na magistralne puteve (25 km), regionalne putevi (28 km), lokalne (89 km) i nekategorisane (218 km). Od ukupne dužine nekategorisanih puteva asfaltirano je 33,5%, a u kategoriji lokalnih puteva asfaltirano je 97,8 %.

Vodosnabdijevanje se vrši gradskim vodovodom u gradu Srebreniku i preko većih mjesnih vodovoda: vodovod Špionica- Ormanica, vodovod D.Potok, vodovod Tinja, vodovod Čekanići, Falešići i Brnjičani, vodovod Straža i Kuge i vodovod Podorašje, kojim upravlja JP „Vodovod i kanalizacija“ Srebrenik i što obuhvata 8.044 priključaka. Ostala naselja se snabdijevaju vodom putem 60 lokalnih vodovoda. Otpadne vode naselja priključenih na gradski vodovod se odvođe kanalizacijskom i kolektorskom mrežom do uređaja za prečišćavanje otpadnih voda sjeverno od grada Srebrenika. Trenutni kapacitet uređaja je 12.000 EBS, sa planiranim proširenjem na 18.000 EBS (ekvivalentni broj stanovnika). Odvodnjom u gradskom dijelu otpadnih voda je obuhvaćeno oko 70% korisnika. Industrija nije adekvatno priključena na sistem za prečišćavanje otpadnih voda.

Glavni kapacitet upotrijebljenih i korisnih voda na teritoriji općine Srebrenik je rijeka Tinja, koja u toku sušnog perioda ima vrlo male (zanemarljive) protoke. Tinja je svrstana u II kategoriju vodotoka, pa se iz navedenih razloga nameće nužni problem prihvatanja netretiranih zagađenih voda, u naseljima uzvodno od Srebrenika (D. Potok, Tinja, Podorašje) i nizvodno za naselja Špionice.

Snabdijevanje električnom energijom vrši se preko elektroenergetskog sistema FBiH putem primarne transformatorske stanice (TS) 110/35/20/10 kV Srebrenik TS 35/10 kV Lipnica¹¹. Napajanje kupaca se vrši preko 10 kV vodova koji napajaju 144 TS 10/0,4 kV sa TS 110/35/20/10 kV Srebrenik i jednog 10 kV voda sa TS 35/10 kV Lipnica koji napaja 21 TS 10/04 kV na području Tinje. Dužina elektrodistributivne mreže (0,4 kV) iznosi 723,89 km. Sva domaćinstva su priključena na elektrodistributivnu mrežu, što čini 13.536 priključaka, dok je ostalih (privredni subjekti, javna rasvjeta) 1.137 potrošača.

¹¹ Izvor podataka je JP Elektroprivreda FBiH-Elektrodistribucija Tuzle.

U sektoru telekomunikacija glavna čvorna centrala nalazi se u glavnoj pošti u Srebreniku, a krajnje centrale su u mjesnim poštama Sladna, D. Potok, Tinja i Jasenica. Sva naseljena mjesta na području općine su pokrivena telefonskom mrežom. Ukupan broj telefonskih fiksnih priključaka je oko 8.738¹². Oko 99,37% općinskog područja je pokriveno mobilnom telefonijom. Broj internet korisnika na području općine je 1.126. Od glavnih čvornih i krajnjih centrala granaju se izdvojeni stupnjevi prema Špionici I, Špionici II, Gornjim Moranjcima, Cage-Lipje, Zahirovićima i Gornjem Srebreniku. U naseljenim mjestima Sladna, D.Potok, Tinja i Jasenica telefonska mreža je nadzemna. Centrale u navedenim mjestima su zastarjele, te se planira zamjena novim. To su ujedno i kritična područja, a osim toga u mjestima Tinja i Jasenica uslijed ratnih dejstava mreža je oštećena i djelimično uništena.

Do naseljenih mjesta u pravcima Srebrenik - G.Srebrenik - Okresanica, Srebrenik – Srebrenik Gornji, Srebrenik - Zahirovići, Srebrenik - G.Moranjci, Srebrenik - D.Potok - Cage, Srebrenik-Špionica, mreža je podzemna i radi se o optičkim kablovima. Podzemni vodovi nisu snimljeni, vrlo su česti prekidi istih uslijed prosijecanja saobraćajnica i drugih zemljanih radova.

IV.1.5. Ekonomija općine Srebrenik

Osnovni pokazatelji ekonomske razvijenosti općine Srebrenik

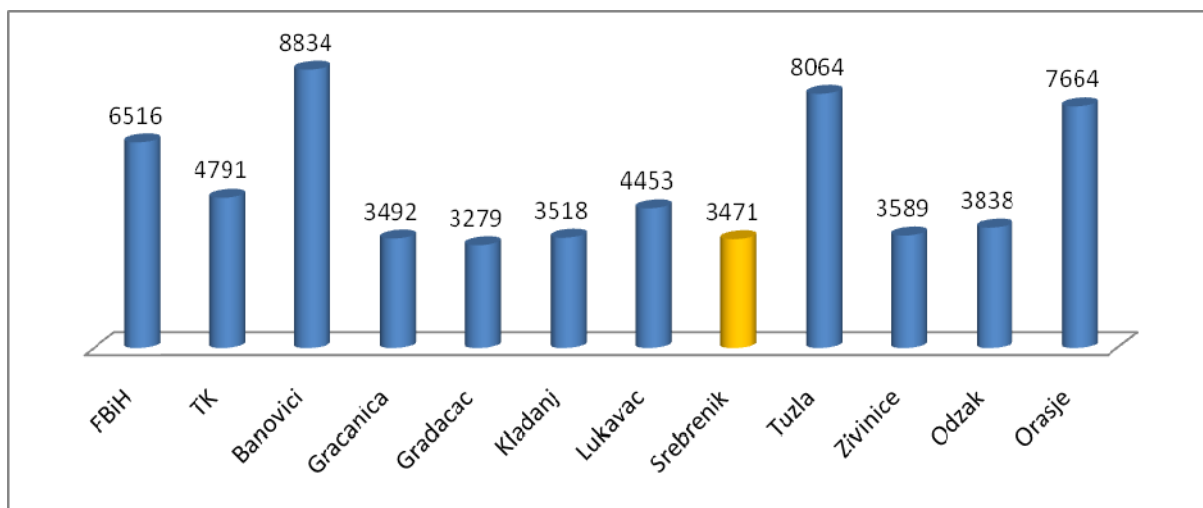
*Bruto društveni proizvod*¹³

Prema raspoloživim podacima, bruto društveni proizvod (BDP) po glavi stanovnika za općinu Srebrenik u 2009. godini je iznosio 3.196,14 KM¹⁴. Iako u poređenju sa 2008. godinom BDP po glavi stanovnika raste (u 2008. godine BDP po glavi stanovnika iznosio je 2.749 KM), on je i dalje značajno ispod prosječnog BDP-a u FBiH i iznosi 53,3% od prosječnog BDP-a po stanovniku u FBiH.

¹² Izvori podataka su: BH Telecom, HT Mostar i Telekomunikacije Srpske.

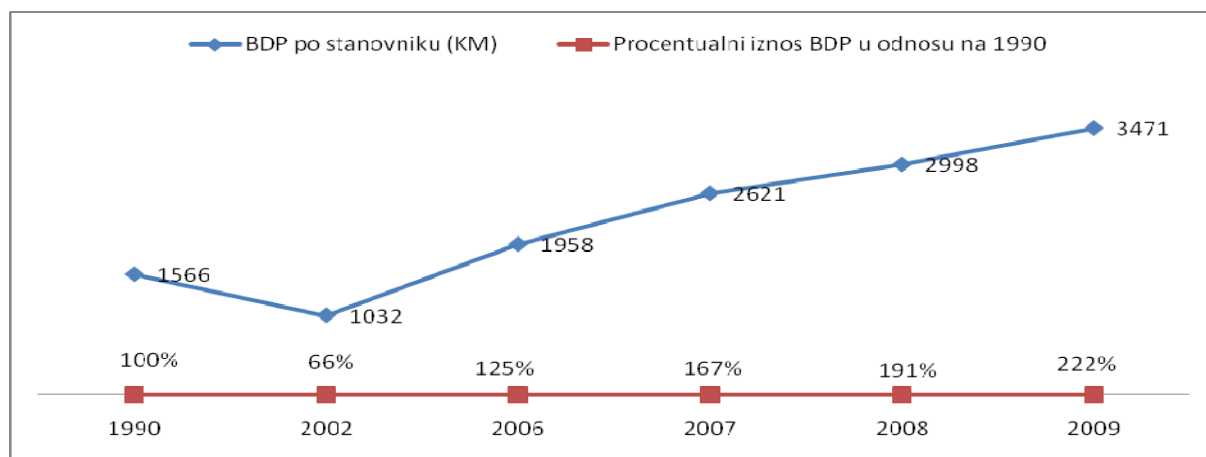
¹³ Bruto domaći proizvod (BDP, eng. **Gross domestic product, GDP**) je makroekonomski indikator koji pokazuje vrijednost finalnih dobara i usluga proizvedenih u zemlji tijekom dane godine, izraženo u novčanim jedinicama. BDP se izražava kao tijek proizvodnje ($BDP = C + I + G + X$, gdje je C = osobna potrošnja, I = investicije, G = državna potrošnja i X = razlika izvoza i uvoza) ili kao tijek prihoda odn. troškova ($BDP = w + i + R + Pf + Dp + T$, gdje je w = najamnine, i = kamate, R = renta, Pf = Profit, Dp = Amortizacija, T = indirektni porezi). Neovisno o primijenjenom pristupu uvijek se dobije isti BDP. BDP ne obuhvaća vrijednost intermedijarnih dobara (dobra koja se koriste kao sirovine ili poluproizvodi za proizvodnju drugih dobara) kao ni transferna plaćanja (npr. socijalna pomoć).

¹⁴ Federalni zavod za programiranje razvoja.

Slika 14. Usporedba BDP-a po stanovniku u 2009. godini (KM)

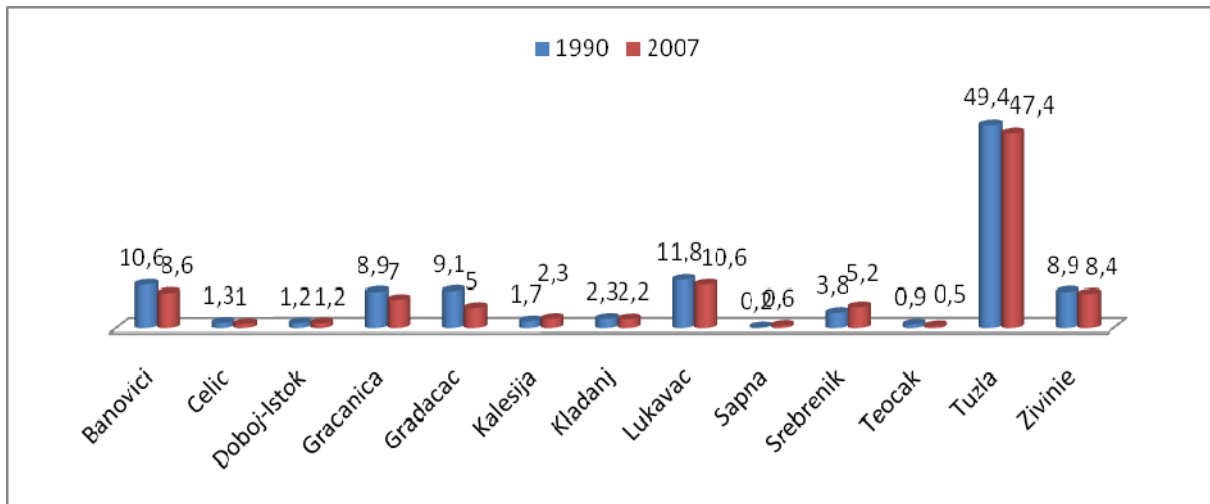
Isto tako možemo vidjeti da je BDP po glavi stanovnika u općini Srebrenik među najnižima u Tuzlanskom kantonu i značajno ispod prosječnog BDP-a Tuzlanskog kantona. Ove podatke je potrebno uzeti sa određenom rezervom pošto metodologija izračuna BDP-a na općinskom nivou favorizira općine sa snažnim javnim sektorom koji prijavljuje stvarne plaće i za registrirane zaposlene uplaćuje socijalne doprinose.

Slika 15. Promjena iznosa BDP-a po stanovniku (KM) i procentualna promjena u odnosu na baznu 1990. godinu

Ako promatramo rast BDP po glavi stanovnika u periodu 1990-2009. godine vidimo da je ekonomiji općine Srebrenik bilo potrebno oko 13 do 14 godina da dosegne prijeratne vrijednosti BDP-a po glavi stanovnika. Značajniji rast BDP-a po glavi stanovnika se bilježi u periodu 2006-2009. godine i u tom periodu je vrijednost BDP-a po glavi stanovnika porasla za 77,2%.

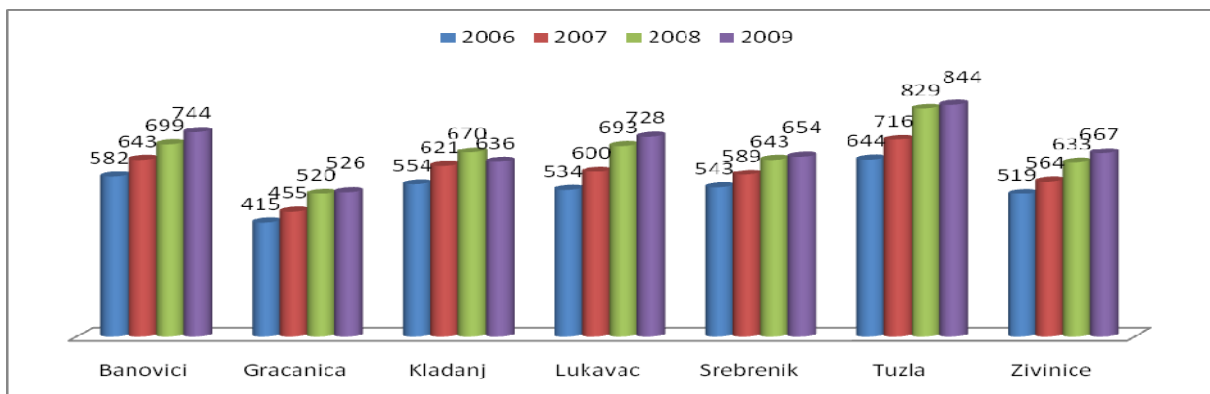

Slika 16. Učešće općina u ukupnom BDP-u Tuzlanskog kantona

Učešće ekonomije općine Srebrenik u ukupnom BDP-u Tuzlanskog kantona je iznosilo 5,2% u 2007. godini. Vidimo da u odnosu na 1990, doprinos ekonomije općine Srebrenik u ukupnom BDP-u Tuzlanskog kantona značajno je porastao.

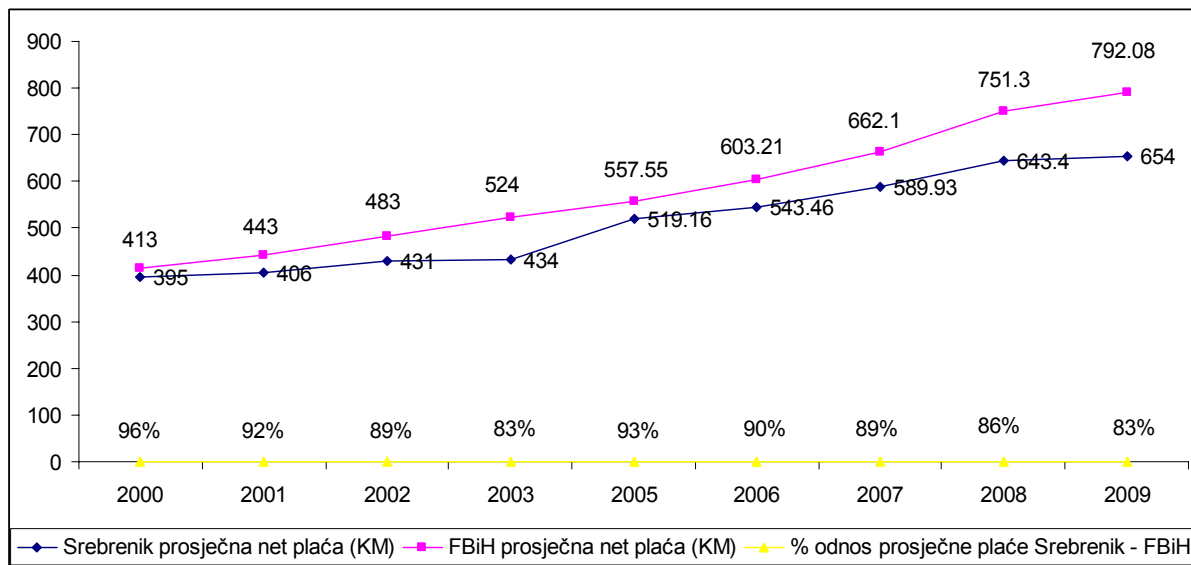
Plaće

Pokazatelj loše ekonomske situacije na području općine Srebrenik je i iznos prosječne neto plaće u 2009. godini), koja iznosi 82,6% prosječne neto plaće u F BiH.

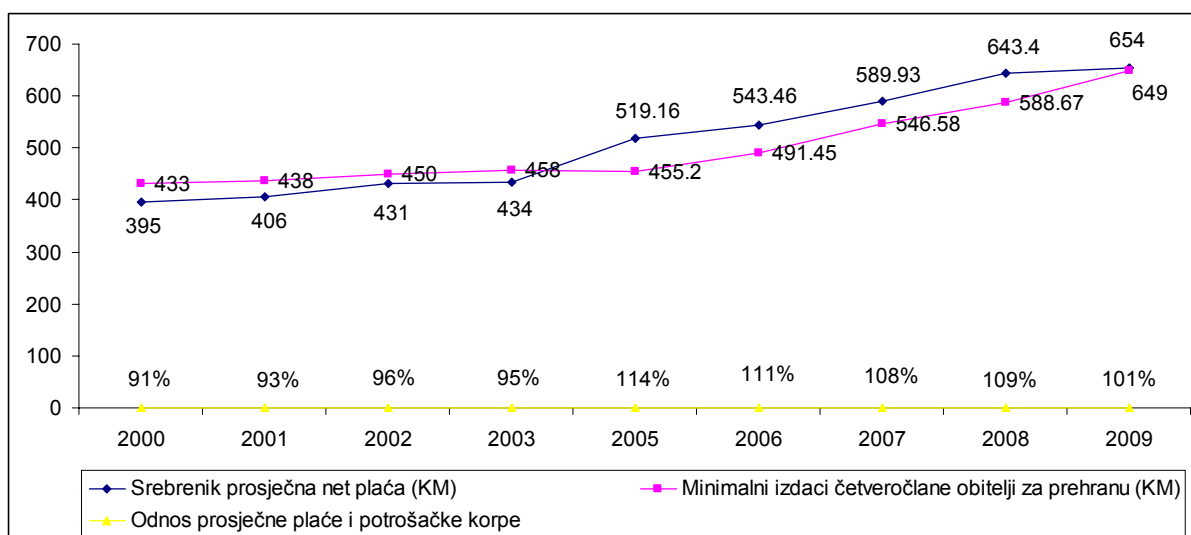
Slika 17. Usporedba prosječnih neto plaća

Iako u posljednje četiri godine prosječna neto plaća na području općine Srebrenik kontinuirano raste iz gornjeg prikaza možemo vidjeti da je prosječna plaća u 2009. godini veća jedino od prosječnih neto plaća u općinama Gračanica i Kladanj. Ove podatke treba uzeti sa rezervom pošto je očito da su plaće veće u općinama sa jakim javnim sektorom. Paradoksalno je da se u BiH statistika prosječnih neto plaća može koristiti i kao indikator razvijenog privatnog sektora i neregistrirane ekonomije. Što je prosječna neto plaća niža to je privatni sektor i neregistrirana ekonomija razvijeniji i veći.

Slika 18. Usporedba prosječne neto plaće na području općine Srebrenik i FBiH (KM)

Prosječna neto plaća na području općine Srebrenik je u posljednjih 10 godina uvijek bila niža od prosječne neto plaće na području FBiH. Uprkos kontinuiranom rastu plaća, razina povećanja prosječne neto plaće nije bila dostatna da se dosegne prosjek FBiH. Nasuprot tome u posljednjih pet godina vidimo da je rast prosječne neto plaće na području općine Srebrenik manji od rasta prosječne neto plaće na području FBiH. Dok je 2005. godine prosječna neto plaća na području općine Srebrenik bila 7% niža od prosječne neto plaće u FBiH, u 2009. godini je taj jaz povećan i prosječna neto plaća na općini Srebrenik je niža za 17% od prosječne neto plaće u FBiH. Povećanje razlike u neto plaćama je vjerojatno posljedica visoke stope registrirane nezaposlenosti koja je značajno viša od prosjeka FBiH a broj registriranih nezaposlenih se kontinuirano povećavao u posljednjim godinama.

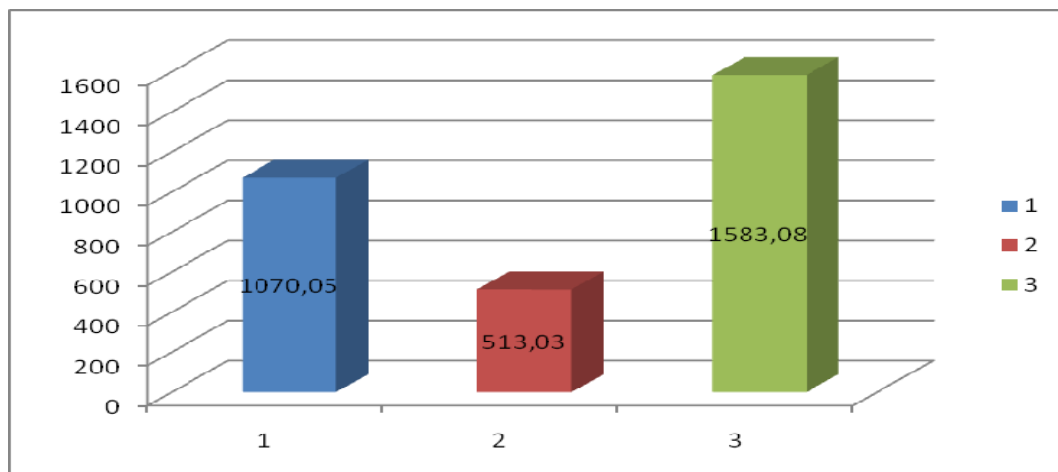

Slika 19. Usporedba prosječne neto plaće i potrošačke košare (KM)

Ako posmatramo kakav uticaj iznos prosječne neto plaće ima na socijalno stanje stanovništva i obitelji vidimo da je do 2003. godina prosječna neto plaća na području općine bila ispod iznosa potrebnog za prehranu četveročlane obitelji. Od 2005. godine prosječna plaća je na razini koja četveročlanim obiteljima sa jednim zaposlenim omogućava fizički opstanak (osnovnu prehranu), ali su potrebna 2 zaposlena u četveročlanoj obitelji da bi mogli pokriti troškove režija (stanovanje, struja, grijanje), zdravstva i obrazovanja.

Uvoz i izvoz

Prema podacima Uprave za indirektno oporezivanje BiH u općinu Srebrenik je tokom 2009. godine uvezeno i izvezeno roba i usluga u ukupnom iznosu 66.834.000,00 KM, što prema istim podacima koji uzimaju broj stanovnika općine Srebrenik (42.218 stanovnika), dolazimo do pokazatelja koji su prikazani na slici 21.

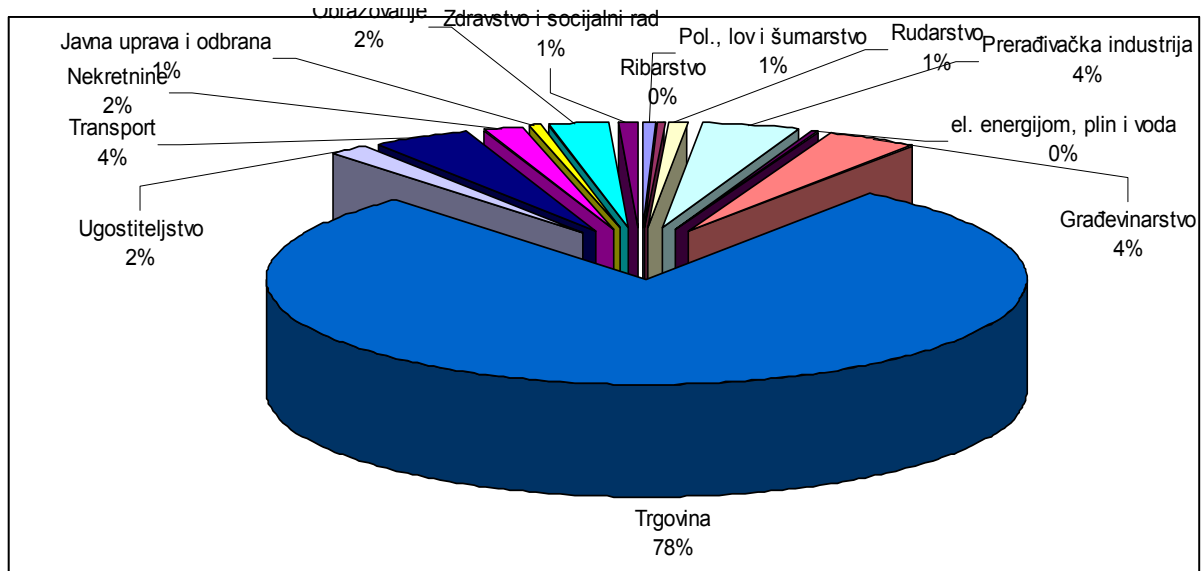
Slika 20. Pokazatelji uvoza i izvoza općine Srebrenik po broju stanovnika, KM;
1-uvoz, 2-izvoz; 3-uvoz i izvoz

Na osnovu pokazatelja jasno se može uočiti nesrazmjernan uvoz i izvoz po glavi stanovnika te pokrivenost uvoza izvozom koja se kreće svega oko 50%.

Struktura ekonomije općine Srebrenik

Na području općine Srebrenik u 2009. godini, prema prikupljenim podacima, bila su aktivna 377 pravna subjekta, od čega 375 privatnih poduzeća i dva državna poduzeća¹⁵. Od 375 pravnih subjekata u oblasti trgovine na veliko i malo i održavanja bilo je 291, u prerađivačkoj industriji 16, u građevinarstvu 14, u oblasti transporta, skladištenja i komunikacija 14, u oblasti obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite i javne uprave 21, u oblasti ugostiteljstva 6, u oblasti vađenja ruda i kamena 3, u oblasti poljoprivrede, lova, šumarstva 2, u oblasti prometa nekretnina 7 i u oblasti ribarstva 1 pravni subjekt. Po broju zaposlenih osoba poduzeća su klasificirana na mikro, mala, srednja i velika poduzeća.

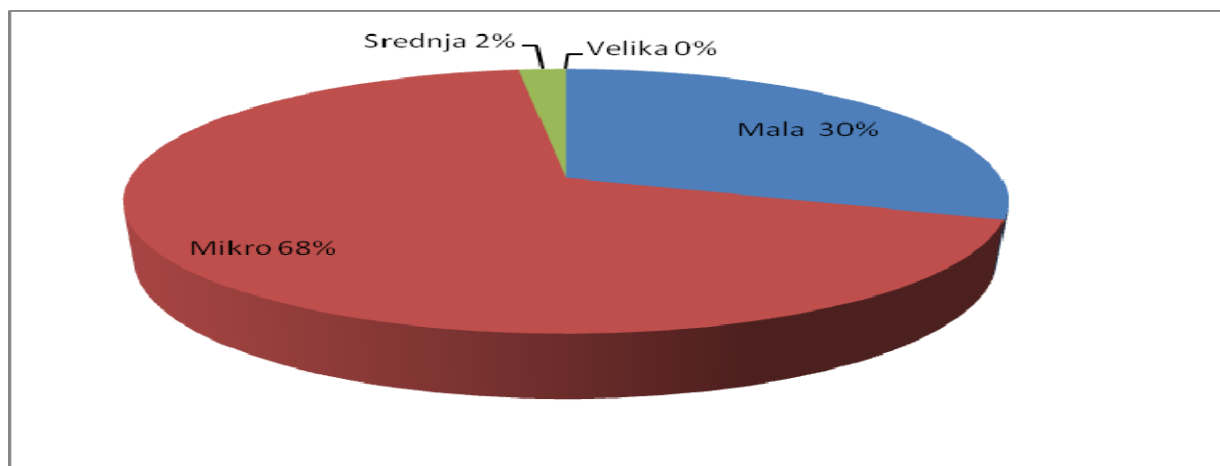
¹⁵ Izvor podataka: Poreska ispostava Srebrenik i Zavod za PIO/MIO Tuzla.

Slika 21. Pretežna djelatnost registriranih pravnih osoba po SKD-u (2009. godina)

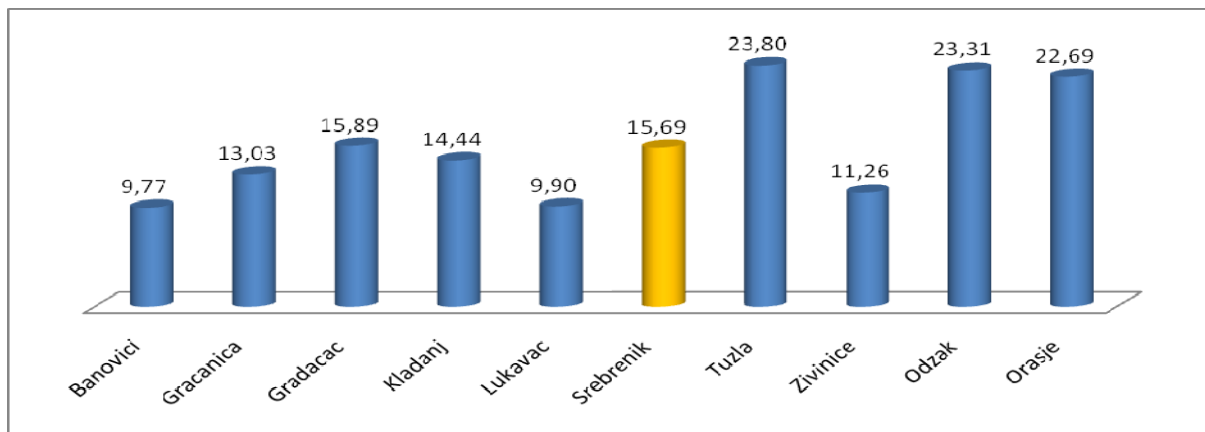
Od ukupnog broja registriranih pravnih osoba čak 78% je registrirano sa pretežnom djelatnosti u trgovini dok je samo 4% pravnih osoba registrirano sa pretežnom djelatnosti prerađivačke industrije.

Isto tako više od 2/3 registriranih poduzeća (68%) su mikro poduzeća koja zapošljavaju do 5 radnika.

Slika 22. Struktura poduzeća po broju zaposlenih radnika (2009. godina)

Od ukupnog broja registrovanih poduzeća, preko 95% poduzeća čine mikro i mala poduzeća.

Slika 23. Broj registriranih pravnih osoba na 1000 stanovnika (2009)

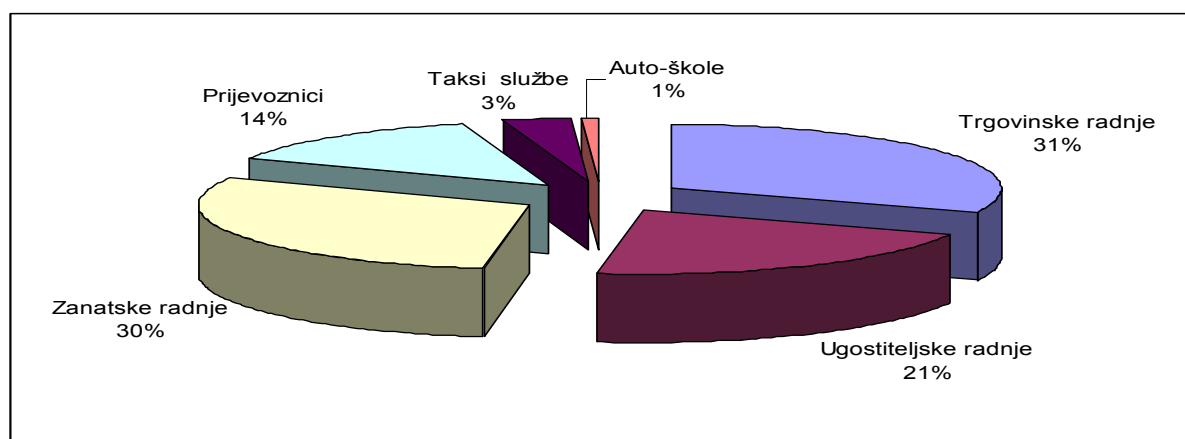
Ako kao indikator ekonomske aktivnosti usporedimo broj registriranih pravnih osoba na 1.000 stanovnika, vidimo da sa 15,69 pravnih osoba na 1.000 stanovnika općina Srebrenik ne odskaače mnogo od prosjeka Tuzlanskog kantona. Međutim, broj registriranih pravnih osoba je značajno ispod broja registriranih pravnih osoba na području općine Tuzla.

Sa ukupno 590 registriranih obrta u 2009. godini došlo je do blagog porasta u odnosu na 2005. godinu gdje je bilo ukupno 584 registriranih obrta.

Tabela 1. Struktura poduzetništva u općini Srebrenik

Vrste obrta	2005	2007	2009
Trgovinske radnje	180	174	183
Ugostiteljske radnje	123	123	125
Zanatske radnje	160	158	175
Prijevoznici	92	80	83
Taksi službe	24	21	19
Auto-škole	5	5	5
UKUPNO:	584	561	590

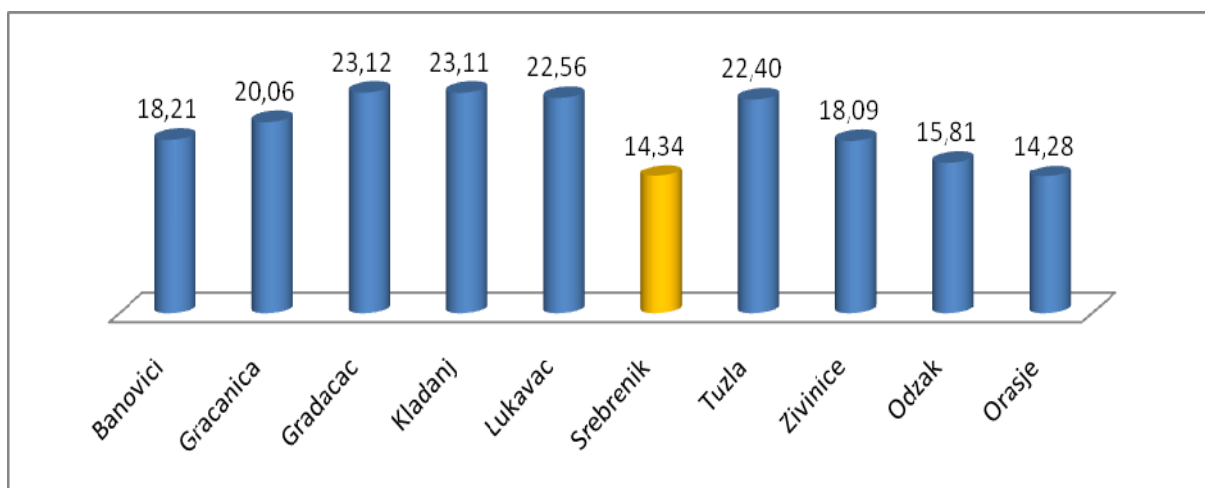
U 2009. godini imamo slijedeće podatke o broju registriranih obrta: zanatske radnje 175, trgovačke radnje 183, ugostiteljske radnje 125, prijevoznici 83, taxi-prevoznici 19, auto škole 5.

Slika 24. Struktura registrovanih obrta za 2009 godinu

Trgovačke i ugostiteljske radnje čine 52% od ukupnog broja registriranih obrta. Zanatske radnje čine skoro trećinu ukupnog broja registriranih obrta. Struktura obrta se nije značajnije promijenila u posljednjih šest godina. U odnosu na 2003. godinu došlo je do povećanja udjela

zanatskih radnji (povećanje od 4%), dok su trgovačke i ugostiteljske radnje zadržale skoro istovjetne udjele u ukupnom broju registriranih obrta.

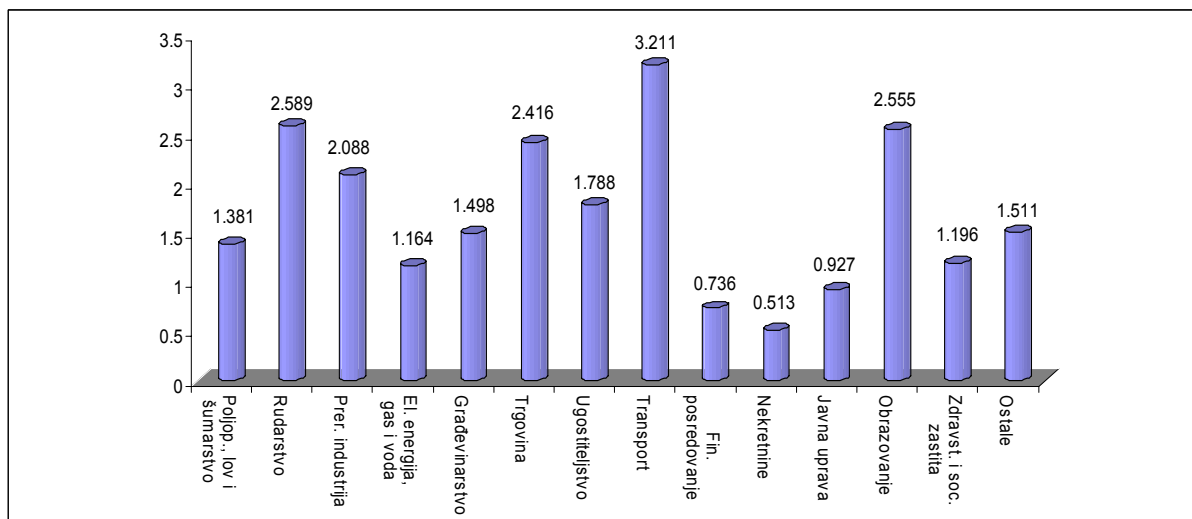

Slika 25. Broj registriranih obrta na 1000 stanovnika (2009)

Koristeći indikator broja registriranih obrta na 1.000 stanovnika za usporedbu razvijenosti poduzetništva vidimo da u 2009. godini na području općine Srebrenik djeluje značajno manji broj obrta nego u drugim općinama.

Analiza osnovnih djelatnosti na području općine Srebrenik

Struktura ekonomije analizirana lokacijskim kvocijentom, koji je baziran na gustoći zaposlenosti u pojedinim djelatnostima ukazuje na djelatnosti koje su osnova ekonomskog razvoja općine. Uslužne djelatnosti kao i djelatnosti vezane za javni sektor i administraciju se (osim u iznimnim slučajevima) ne smatraju djelatnostima koje su osnova ekonomskog razvoja.

Slika 26. Lokacijski kvocijent prema SKD za općinu Srebrenik (2009)

Djelatnost poljoprivrede, lova i šumarstva ima koncentraciju zaposlenosti koja je neznatno viša od prosječne koncentracije zaposlenosti na području FBiH. Ovo ukazuje da ova djelatnost u 2009. godini nije imala značajniju ulogu i potencijal za ekonomski razvoj općine Srebrenik. Razina razvijenosti ove djelatnosti ukazuje da je ona uglavnom dostatna i orijentirana na zadovoljavanje potreba stanovništva općine Srebrenik.

Djelatnost vađenja ruda i kamena ima dva i pol puta veću koncentraciju zaposlenosti i predstavlja snažnu ekonomsku djelatnost općine Srebrenik koja ima značajan uticaj na njen ekonomski razvoj. Visok lokacijski kvocijent ove djelatnosti ukazuje da je ona velikim dijelom orijentirana na podmirivanje potreba kupaca / klijenata van područja općine, odnosno da je pretežito izvozna djelatnost (van teritorije općine Srebrenik).

Djelatnost prerađivačke industrije također ima značajno višu koncentraciju zaposlenosti od prosjeka FBiH, što ukazuje da je to snažna lokalna djelatnost veoma značajna za ekonomski razvoj općine Srebrenik. Visok lokacijski kvocijent ove djelatnosti ukazuje da je ona velikim dijelom orijentirana na podmirivanje potreba kupaca / klijenata van područja općine, odnosno da je pretežito izvozna djelatnost (van teritorije općine Srebrenik).

Djelatnost proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom, plinom i vodom je na razini prosjeka FBiH i nema značajniju ulogu i potencijal u razvoju ekonomije općine Srebrenik. Ova djelatnost isključivo pokriva potrebe stanovništva općine.

Djelatnost građevinarstva ima neznatno veću koncentraciju zaposlenosti od prosjeka FBiH i u 2009. godini nije imala značajniju ulogu / potencijal u ekonomskom razvoju općine Srebrenik. Razina razvijenosti djelatnosti ukazuje da je ona dostatna za pokrivanje lokalnih potreba na području općine.

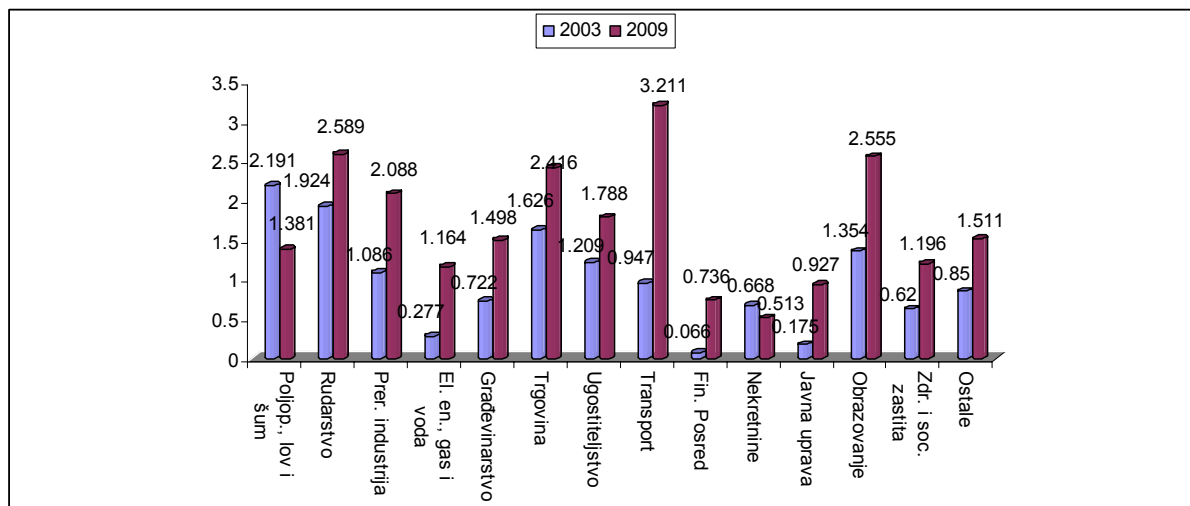
Djelatnost trgovina na veliko i trgovina na malo, popravak motornih vozila, motocikla i predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo je iznimno razvijena i značajno iznad prosjeka FBiH. Ovo ukazuje da ova djelatnost velikim dijelom pokriva potrebe stanovništva van granica općine Srebrenik.

Djelatnost ugostiteljstva također, ima značajno višu koncentraciju zaposlenosti od prosjeka FBiH. Uprkos visokom lokacijskom kvocijentu, ova djelatnost, kao i ostale uslužne djelatnosti se obično ne smatraju baznim koje mogu biti osnova ekonomskog razvoja općine.

Djelatnost saobraćaja, skladištenja i komunikacija ima iznimno visoku koncentraciju zaposlenosti koja je 3,2 puta viša od prosječne koncentracije zaposlenosti u ovoj djelatnosti na području FBiH.

Djelatnost financijskog posredovanja i djelatnost poslovanja nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge su i dalje nerazvijene i ispod prosjeka FBiH.

Ako usporedimo lokacijske kvocijente za pojedine djelatnosti iz 2003. i 2009. godine (slika 25), vidjet ćemo da je u ovom periodu došlo do dramatičnih promjena u strukturi ekonomije općine Srebrenik.

Slika 27. Promjena lokacijskog kvocijenta po SKD općine Srebrenik

Djelatnost poljoprivrede, lova i šumarstva je od snažne i razvijene djelatnosti na području općine Srebrenik koja je imala značajan potencijal za ekonomski razvoj općine, doživjela izniman pad koncentracije zaposlenosti i od izvozne djelatnosti svela se na lokalnu koja nema značajniji utjecaj i potencijal za ekonomski razvoj općine.

Djelatnost vađenja ruda i kamena je i u 2003. godini bila snažna i razvijena djelatnost koja je imala značajan uticaj na razvoj ekonomije općine. Snažan daljnji rast ove djelatnosti u periodu 2003 – 2009 je samo potvrdio njen značaj i potencijal za razvoj općine.

Djelatnost prerađivačke industrije koja je u 2003. godini bila nedovoljno razvijena i na prosjeku FBiH je doživjela dramatičan rast i potvrdila se kao snažna lokalna djelatnost sa iznimno velikim potencijalom na kojem se može bazirati daljnji razvoj ekonomije općine Srebrenik.

Koncentracija zaposlenosti **djelatnosti građevinarstva** se udvostručila u odnosu na FBiH. U periodu 2003. do 2009. godine ova djelatnost je imala snažan rast koji je bio značajno veći od prosječnog rasta ove djelatnosti na području FBiH. Međutim, ova djelatnost je i dalje na nivou lokalne djelatnosti razine razvijenosti koja je dostatna zadovoljiti uglavnom potrebe lokalnog stanovništva općine.

Djelatnost trgovina na veliko i trgovina na malo, popravak motornih vozila, motocikla i predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo i djelatnost saobraćaja, skladištenja i komunikacija su doživjele enorman rast u periodu 2003. – 2009. godina. Mjereno koncentracijom zaposlenosti, ove dvije djelatnosti skupa sa djelatnosti rudarstva su najsnažnije lokalne djelatnosti. Djelatnost trgovine je i u 2003. godini bila iznad prosjeka FBiH i u periodu 2003-2004. godina je imala daljnji snažan rast. Nasuprot tome djelatnost saobraćaja, skladištenja i komunikacija je od djelatnosti koja je u 2003. godini bila na razini ispod prosjeka FBiH ostvarila takav rast da trenutno ima 3,2 puta veću koncentraciju zaposlenosti od prosjeka FBiH.

Postoje indicije da se u nekim od ovih djelatnosti snažan rast ne treba prvenstveno pripisati internom rastu nego negativnim trendovima i smanjenju zaposlenosti u ovim djelatnostima na području FBiH.

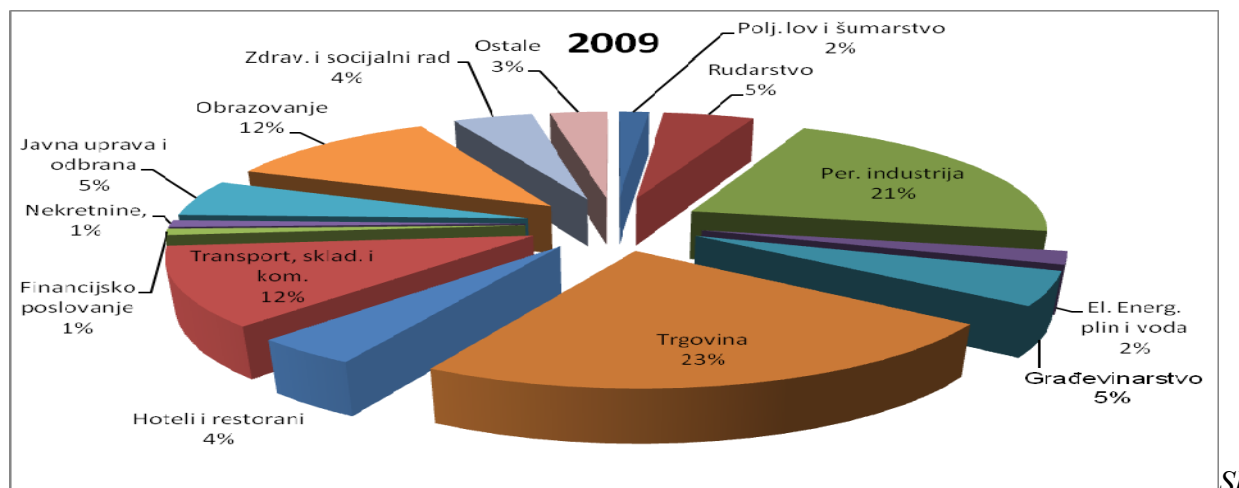
Djelatnosti saobraćaja, prerađivačke industrije i trgovine zapošljavaju 56% od ukupnog broja zaposlenih na području općine Srebrenik.

Iako ne predstavlja djelatnost koja se analizira pri identificiranju baznih i razvojnih djelatnosti, interesantno je napomenuti da je koncentracija zaposlenosti u djelatnosti obrazovanja 2,5 puta veća od prosjeka FBiH. Ovo ukazuje na potencijalno prevelik broj zaposlenih u ovoj djelatnosti.

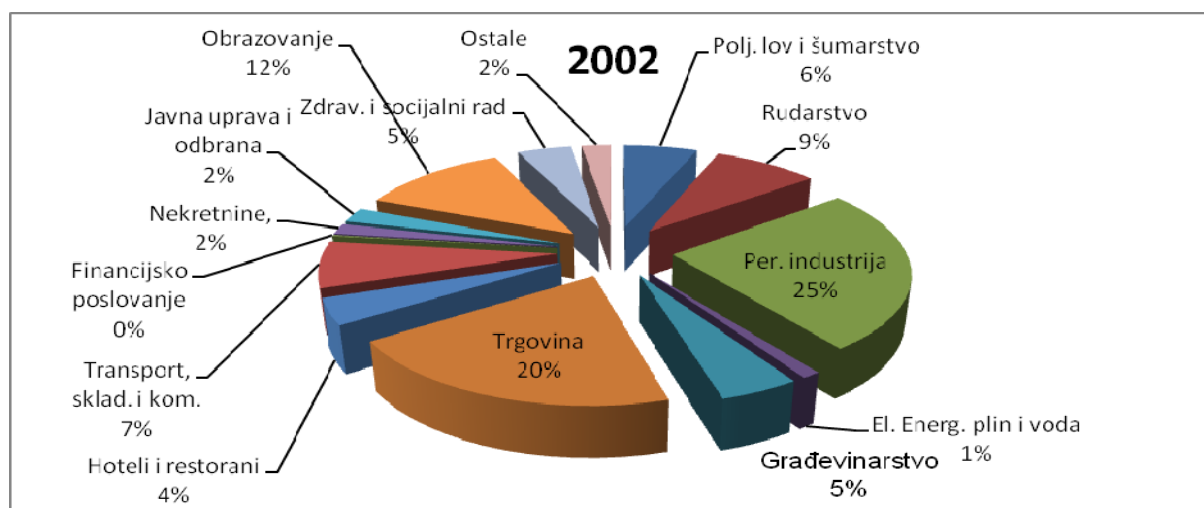
Zaposlenost, nezaposlenost, penzije

Na području općine Srebrenik u 2009. godini bilo je zaposleno 4.625 osoba¹¹. Znatno veći broj zaposlenih osoba su muškarci (65,4%). U odnosu na 2008. godinu, u 2009. godini je došlo do manjeg pada broja zaposlenih osoba.

Slika 28. Struktura zaposlenih po standardnoj klasifikaciji djelatnosti (2009)

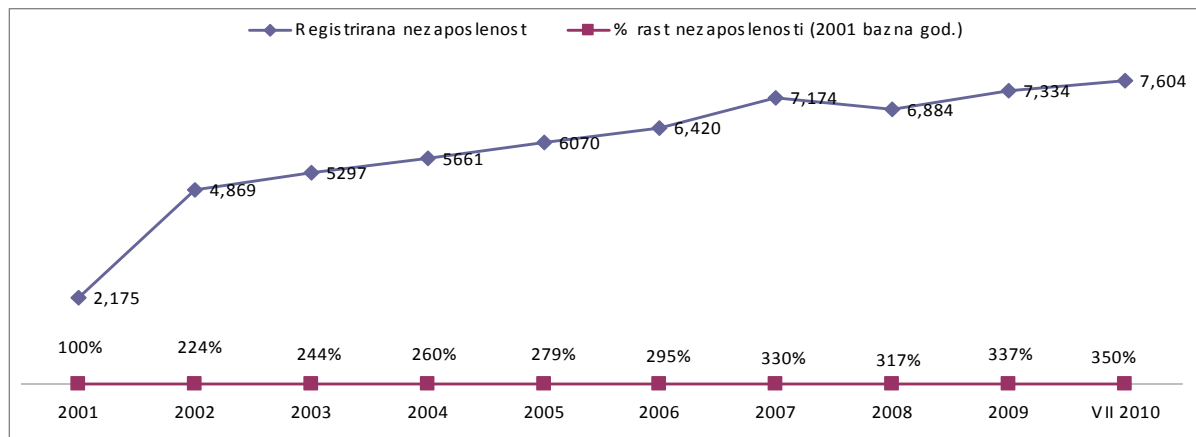
Klasificirano prema djelatnostima najveći broj zaposlenih osoba je u trgovini na veliko i malo (23,3%), u prerađivačkoj industriji (21,5%), u transportu, skladištenju i komunikacijama 11,52%, u oblasti obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite i javne uprave 24,47%, u oblasti građevinarstva 4,90%, u oblasti eksploatacije ruda i kamena 4.86 % i ostalo 9,45 % .

Slika 29. Struktura zaposlenosti po standardnoj klasifikaciji djelatnosti (2002)

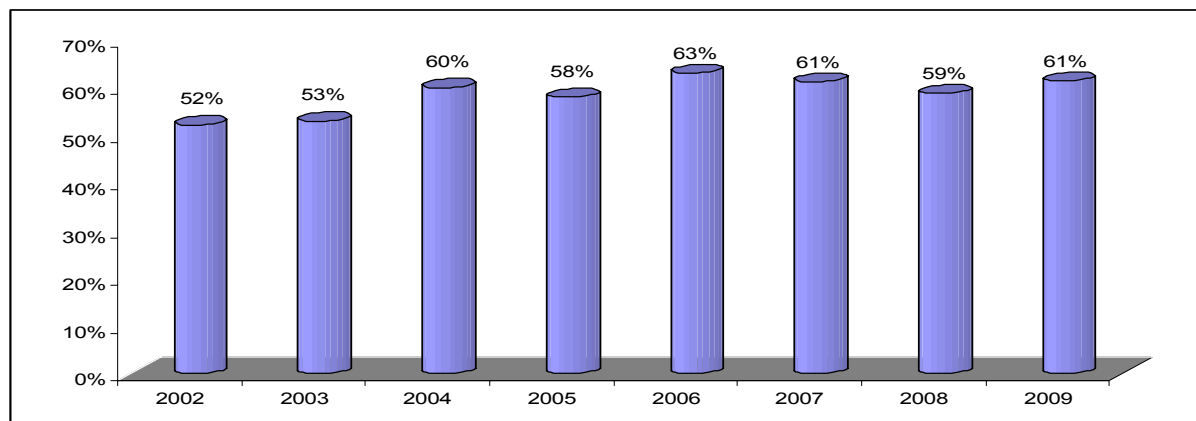
U poređenju sa strukturom zaposlenosti po standardnoj klasifikaciji djelatnosti iz 2002. godine u 2009. godini udio djelatnosti trgovine i održavanja je veći za 3%, udio djelatnosti transporta, skladištenja i komunikacija je veći za 5%, dok je udio djelatnosti poljoprivrede lova i šumarstva smanjen za 4%, udio djelatnosti rudarstva smanjen za 4% i udio prerađivačke industrije smanjen

za 4%. Općenito struktura ekonomije se i dalje mijenja kroz rast uslužnih djelatnosti i smanjenje primarnog sektora.

Slika 30. Registriran broj nezaposlenih i procentualni rast u odnosu na 2001. godinu

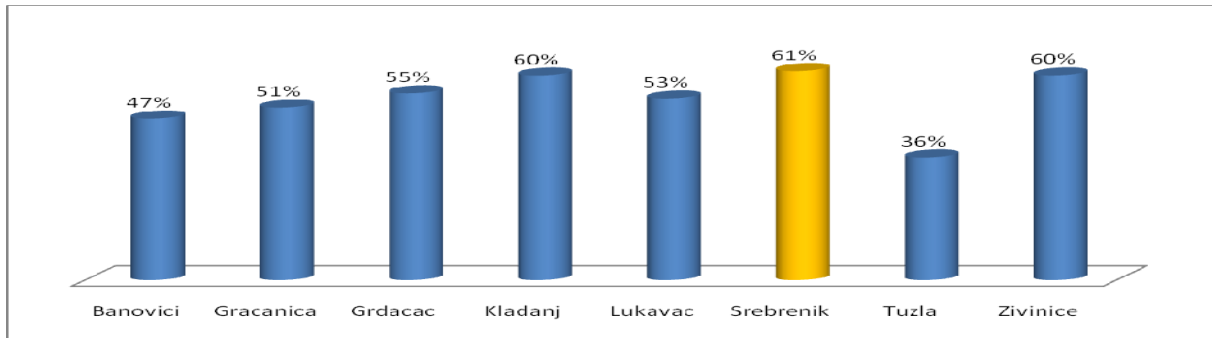
Broj registrovanih nezaposlenih osoba na području općine Srebrenik u 2009. godini bio je 7.334 osoba¹⁶. U prvih sedam mjeseci 2010. godine broj registriranih nezaposlenih se uvećao za novih 270 nezaposlenih. Ako analiziramo kretanje registrirane nezaposlenosti od 2002. godine vidimo da je broj registriranih nezaposlenih kontinuirano rastao (osim u 2008. god.) i da je u julu 2010. godine broj nezaposlenih u odnosu na 2002. godinu veći za 56%.

Slika 31. Stopa registrirane nezaposlenosti (%)

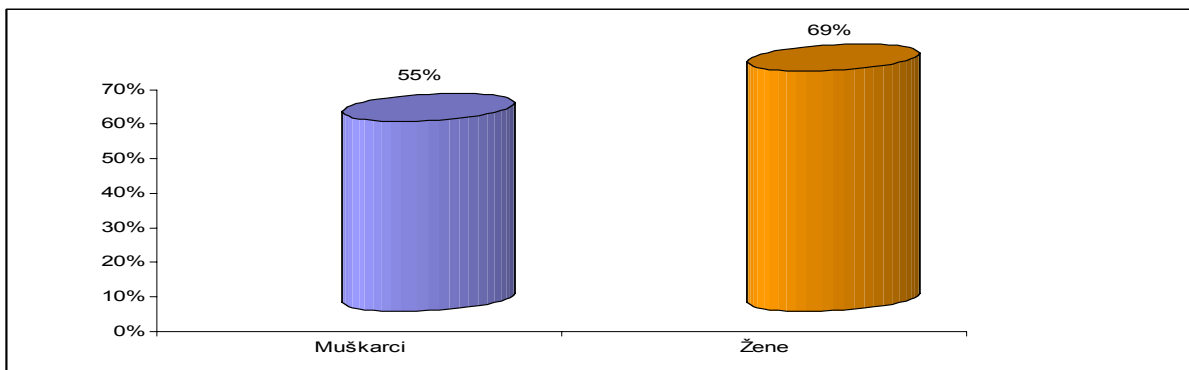
Stopa registrirane nezaposlenosti na području općine Srebrenik je iznimno visoka i u 2009. godini je iznosila 61%. Također, vidimo da se stopa registrirane nezaposlenosti povećala za 9% u odnosu na 2002. godinu. Od 2004. godine do danas registrirana nezaposlenost oscilira oko vrijednosti od 60%.

¹⁶ Biro za zapošljavanje Općine Srebrenik.

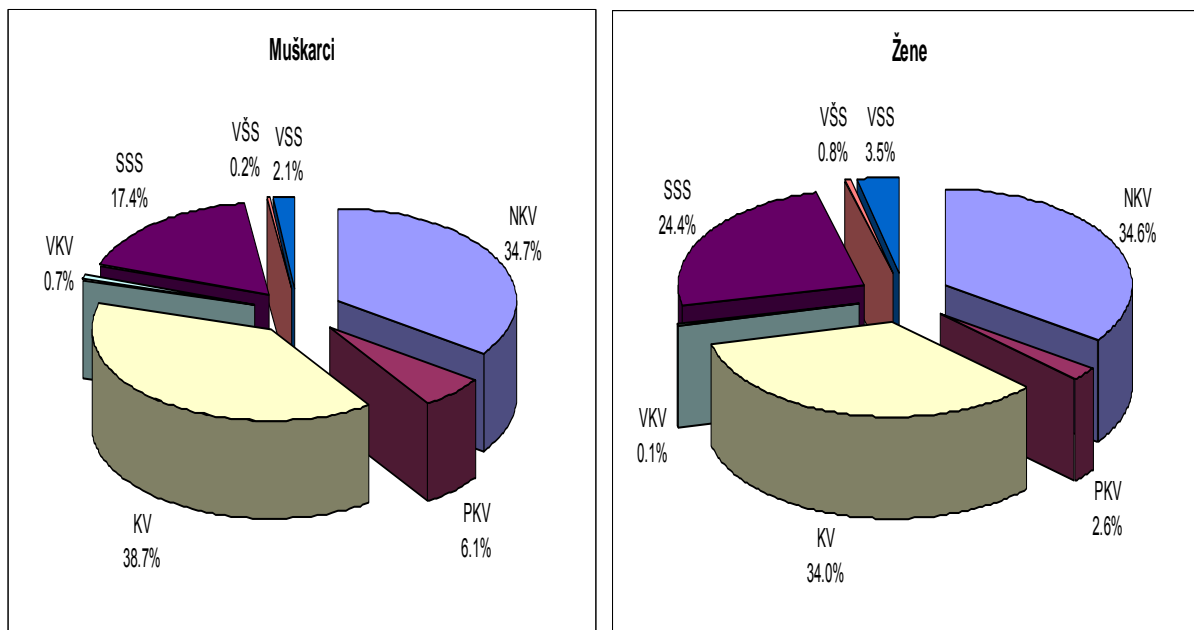
Slika 32. Usporedba stope nezaposlenosti (2009. godina)

U poređenju sa nekim od općina iz Tuzlanskog kantona vidimo da je u 2009. godini stopa registrirane nezaposlenosti najviša u općini Srebrenik. Izuzev Kladanja i Živinice gdje je registrirana stopa nezaposlenosti približno jednaka stopi nezaposlenosti na području općine Srebrenik, druge općine imaju između 6% (Gradačac) 25% (Tuzla) nižu stopu registrirane nezaposlenosti.

Slika 33. Usporedba stope nezaposlenosti muškaraca i žena (2009)

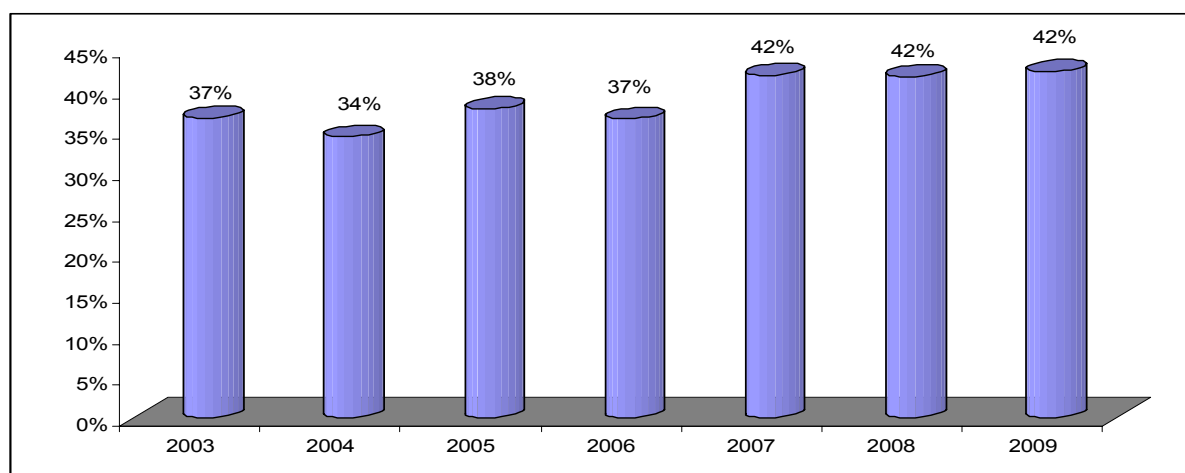
Iznimno visoka stopa registrirane nezaposlenosti je još i viša za određene kategorije radne snage. Ako analiziramo razlike u stopi nezaposlenosti muškaraca i žena vidimo da je stopa nezaposlenosti žena viša za 14% od stope nezaposlenosti muškaraca.

Slika 34. Usporedba obrazovne strukture nezaposlenih žena i muškaraca

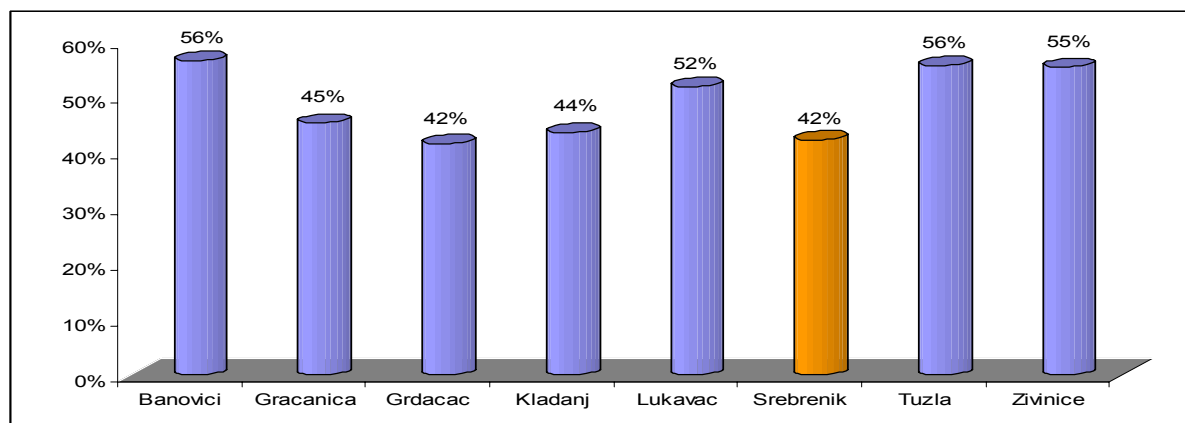
U analizi uzroka značajno više stope nezaposlenosti žena od stope nezaposlenosti muškaraca utvrdili smo da obrazovna struktura registriranih nezaposlenih nije dovela do takve razlike u stopi nezaposlenosti. Za obrazovnu strukturu registriranih nezaposlenih žena se može kazati da je povoljnija od obrazovne strukture registriranih nezaposlenih muškaraca. Dok od ukupnog broja registriranih nezaposlenih žena preko 28% ima završenu srednju školu ili fakultet. U isto vrijeme od ukupnog broja registriranih nezaposlenih muškaraca njih 19,7% ima završenu srednju školu ili fakultet.

Iznimno loše stanje na tržištu rada se očituje i u niskoj stopi participacije radno sposobnog stanovništva na tržištu rada. Od ukupnog broja stanovnika u radnoj dobi samo njih 42% je ekonomski aktivno, odnosno zaposleno ili registrirano kao nezaposleno.

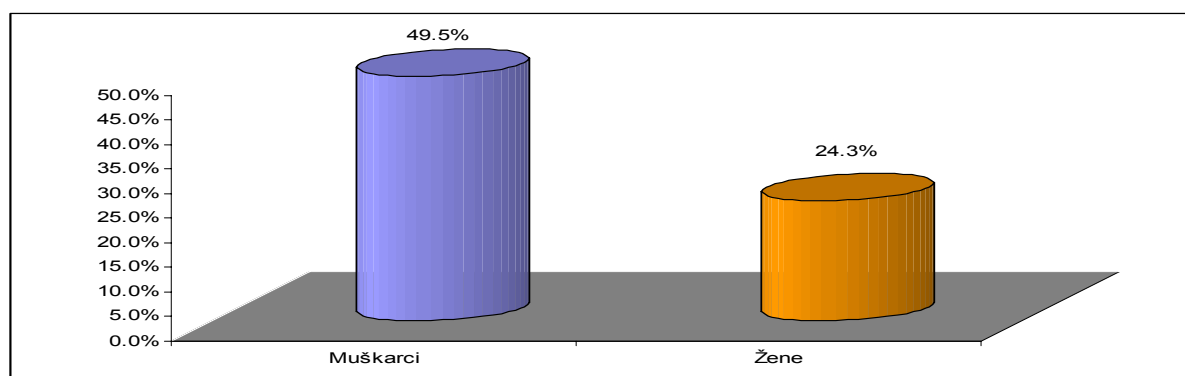
Slika 35. Stopa participacije (stopa ekonomske aktivnosti) radno sposobnog stanovništva općine Srebrenik

Vidimo da je stopa ekonomske aktivnosti stanovništva u radnoj dobi porasla za 5% u odnosu na 2003. godinu i da se od 2007. godine stabilizirala na 42%. Međutim ovom porastu ekonomske aktivnosti je više doprinio veći broj registriranih nezaposlenih nego stvarno zapošljavanje i ekonomsko aktiviranje radno sposobnog stanovništva.

Slika 36. Usporedba stope ekonomske aktivnosti stanovništva radne dobi (2009)

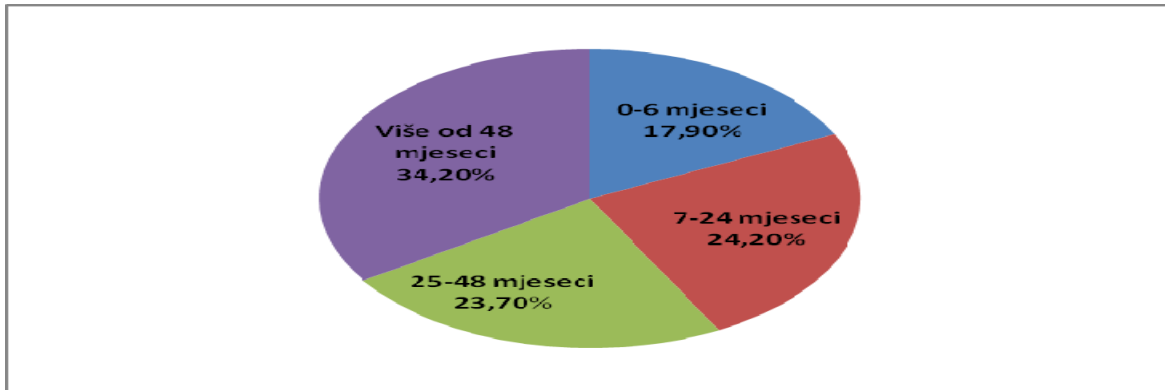
Također, možemo uočiti da je stopa ekonomske aktivnosti stanovništva radne dobi najniža na području općine Srebrenik. Ona je niža od 12% do 14% u poređenju sa općinama Banovići, Tuzla, Lukavac i Živinice.

Slika 37. Usporedba stope ekonomske aktivnosti muškaraca i žene radne dobi (2009)

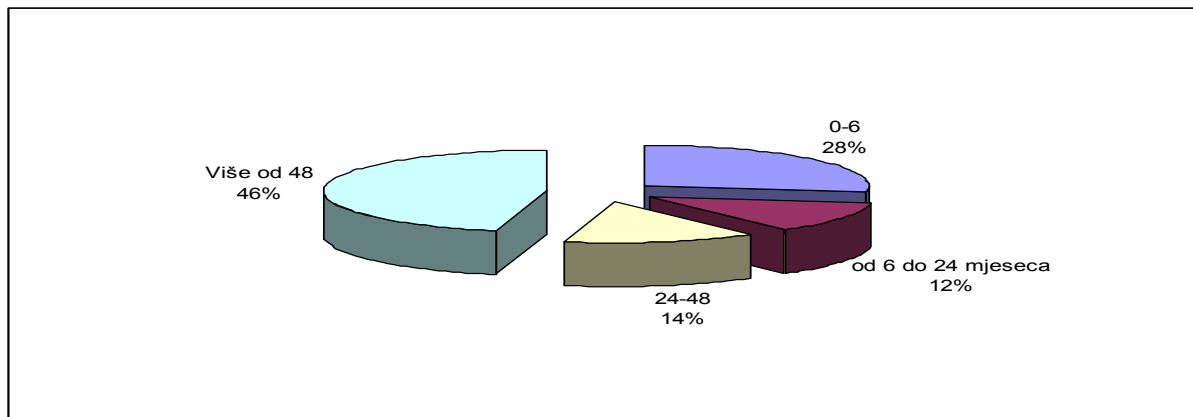
Najniža stopa ekonomske aktivnosti stanovništva radne dobi je uzrokovana sa niskom ekonomskom aktivnosti muškaraca ali prvenstveno sa izuzetno niskom stopom ekonomske aktivnosti žena koja je u 2009. godini iznosila 24,3%.

Prema starosnoj strukturi najveći broj nezaposlenih osoba je starosti od 18. do 30 godine (40,82%). Na zaposlenje duže od 48 mjeseci čeka 2.509 prijavljenih osoba, između 25 i 48 mjeseci 1741 i između 7 i 24 mjeseca 1773 i od 0 do 6 mjeseci 1311 nezaposlenih osoba.

Slika 38. Broj registrovanih nezaposlenih osoba prema dužini čekanja na zaposlenje (2009. godina)

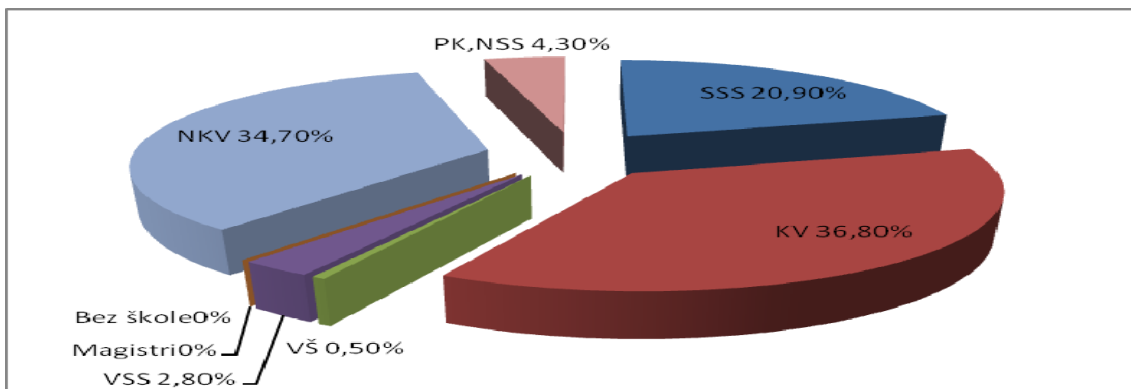
Preko 34% registriranih nezaposlenih su na evidenciji biroa duže od četiri godine a preko 57% registriranih nezaposlenih su na evidenciji duže od dvije godine.

Slika 39. Broj registrovanih nezaposlenih osoba prema dužini čekanja na zaposlenje (2001. godina)

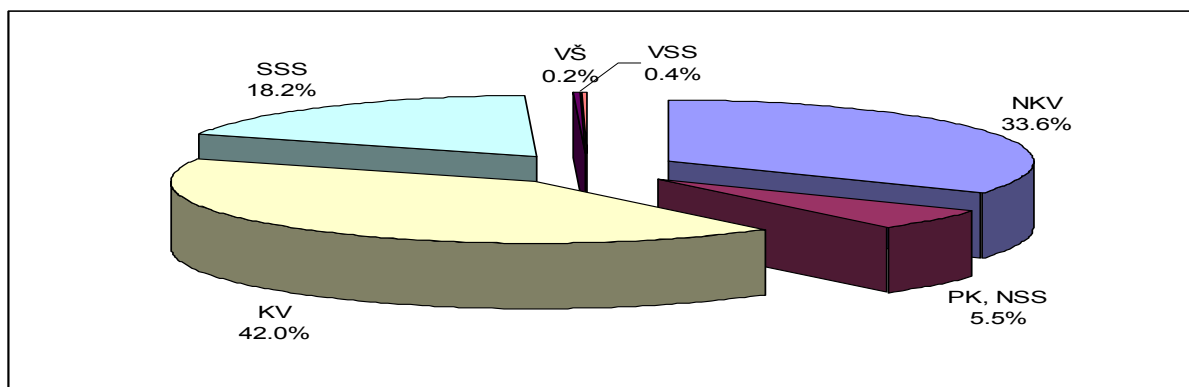
U poređenju sa dužinom trajanja nezaposlenosti vidimo da je unatoč značajnijem smanjenju procentualnog učešća onih koji su na evidenciji biroa za zapošljavanje duže od četiri godine, značajno povećan procent onih koji su na evidenciji biroa između dvije i četiri godine, a da je značajno smanjen procent onih koji su na birou do 6 mjeseci. Ako bi se upotrijebio kriterij dugoročne nezaposlenosti koji primjenjuje Međunarodna organizacija rada (ILO), možemo zaključiti da u odnosu na 2001. godinu imamo značajno veću (oko 10%) dugotrajnu nezaposlenost.

Ako pogledamo kvalifikacijsku strukturu nezaposlenih osoba vidimo da najveći broj nezaposlenih čine kvalificirani (36,8%) i nekvalificirani (34,7%) radnici.

Slika 40. Struktura nezaposlenih osoba po kvalifikacionoj strukturi (2009)

U odnosu na 2001. godinu vidimo da je povećan procentualni udio u ukupnoj nezaposlenosti radnika sa srednjom stručnom spremom (2,7%), radnika sa visokom stručnom spremom (za 2,6%). Najznačajnije smanjenje procentualnog učešća u ukupnom broju registriranih nezaposlenih bilježimo kod radnika sa KV stručnom spremom (smanjenje za 5,2%).

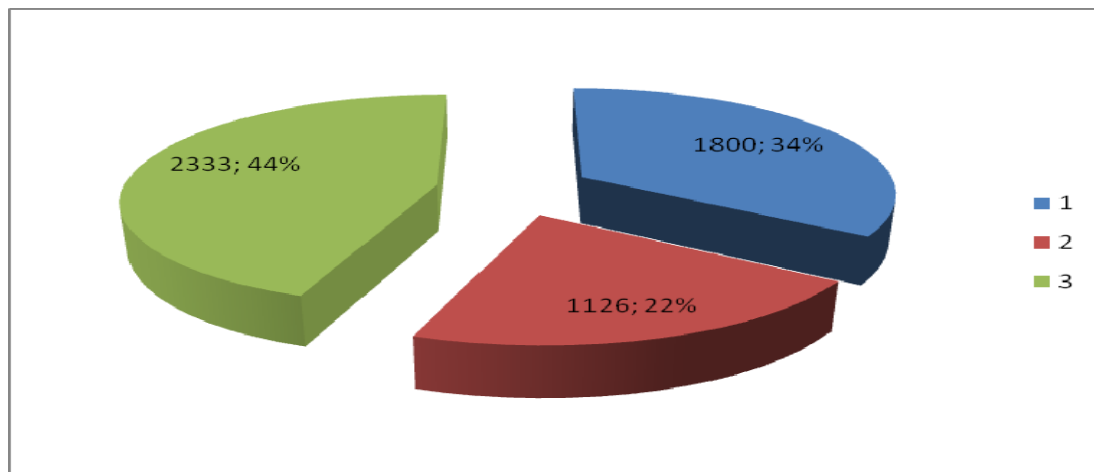

Slika 41. Struktura nezaposlenih osoba po kvalifikacionoj strukturi (2001)

Ako analiziramo nezaposlenost prema spolu, vidimo da je u 2009. godini bio približno isti broj registriranih nezaposlenih žena i muškaraca (žena 3637 i muškaraca 3697).

U kalendarskoj 2009. godini u općini Srebrenik bilo je 5.259 penzionera. Od toga 1.800 penzionera prima starosnu penziju, 1.126 invalidsku i 2.333 obiteljsku penziju. Najniže penzije od 296 KM prima 3.159 penzionera ili 60 %, zagarantovane prima 1.050 penzionera ili 20% , dok veće penzije takođe dobija 1.050 penzionera ili 20% od ukupnog broja¹⁷.

¹⁷ Ukupna prosječna penzija iznosi 331,63 KM, od toga starosna 393,77 KM, invalidska 297,61 KM i obiteljska 300,11 KM. Podaci uzeti od Federalnog zavoda za programiranje razvoja – Socioekonomski pokazatelji po općinama u FBiH u 2009 godini.

Slika 42. Struktura osnova penzionih primanja 1-Starosna penzija; 2-invalidska penzija; 3-obiteljska penzija

Na osnovu navedenih podataka može se zaključiti nepovoljna struktura penzionog osnova gdje samo 34% ukupnog broja penzionera prima starosnu penziju. Takođe, broj zaposlenih osoba na jednog penzionera u 2009. godini bio je 0,88, što je veoma poražavajući pokazatelj za općinu Srebrenik.

IV.1.6. Socijalna zaštita

U Federaciji BiH socijalna zaštita je fragmentirana i u osnovnim pravima definisana na federalnom nivou, a obaveze prema korisnicima spuštene su na nivo kantona i općina. Djelatnost Centra za socijalni rad Srebrenik i njegova programska aktivnost poblizje je određena odlukom o osnivanju, Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom i drugim zakonskim propisima.

Centar za socijalni rad nije u potpunosti popunjen u pogledu stručnih i drugih radnika, a u skladu sa postojećim standardima i Pravilnicima.¹⁸ Centar djeluje u objektu koji je izgrađen 1996. godine, a koji je iste godine od strane općine Srebrenik prenešen Centru u trajno vlasništvo, sa korisnim građevinskim prostorom od 180 m² i dvorištem od 330 m². U posjedu Centra su i dvije garaže za postojeća dva službena vozila. Sadašnja opremljenost ustanove donekle može odgovoriti zahtjevima koji se traže u ovoj oblasti (kompjuterizacija, praćenje baze podataka, uvezivanje ustanove prema resornim ministarstvima).

Aktivnosti Centa za socijalni mogu se svrstati u :

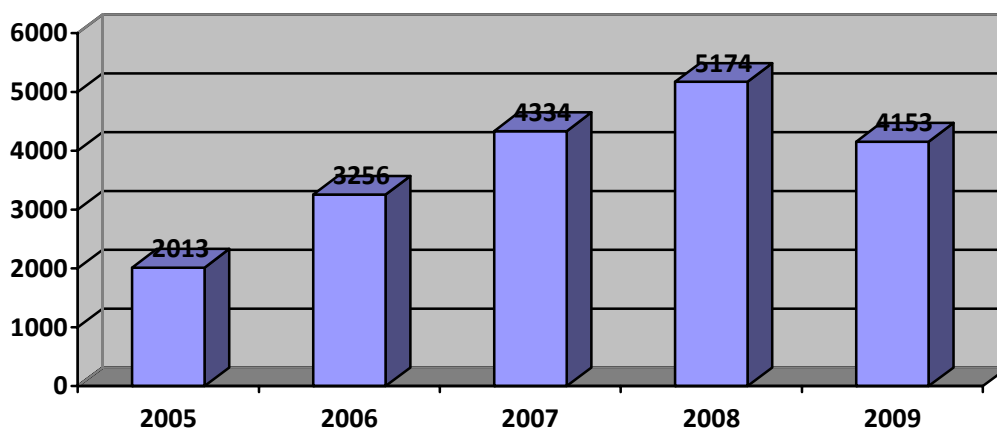
- *pružanje osnovnih oblika socijalne zaštite*: stalna novčana pomoć, novčana naknada za pomoć i njegu od strane drugog lica, smještaj u drugu porodicu, smještaj u ustanove socijalne zaštite, institucionalni smještaj - Dječija sela, civilne invalidnine, naknada umjesto plaće ženi - majci koja je u radnom odnosu, pomoć nezaposlenim majkama porodiljama koje se nalaze na birou, dječiji dodatak, pomoć za nezaposlene žene -majke porodilje na ime pomoći u prehrani djeteta do 6 mjeseci starosti.

¹⁸ Direktor, 4 socijalna radnika, pravnik (2 sa VSS i 2 sa VŠS), 1 psiholog (VSS), 1 pravnik (VSS), 4 administrativna radnika (SSS) i 1 pomoćno osoblje.

- *ostali oblici socijalne zaštite:* subvencioniranje dženaza, sahrana i pokopa, subvencioniranje prevoza učenika, jednokratne novčane pomoći, pomoć u stambenoj izgradnji socijalno ugroženih porodica.
- *porodična zaštita i starateljstvo:* provođenje postupaka posredovanja (mirenja), savjetodavna pomoć u prevazilaženju partnerske disfunkcionalnosti, nasilje u porodici, pomoć u ostvarivanju kontakata roditelj – malodobno dijete, psihosocijalna pomoć djetetu i roditeljima u prevazilaženju razvojnih teškoća kod djece, psihosocijalna pomoć djeci u slučaju nasilja u porodici, psihosocijalna podrška osobama sa onesposobljenjem i problemima na planu mentalnog funkcionisanja i njihovim porodicama, starateljstvo i rad organa starateljstva, uvjerenje o poslovnoj sposobnosti, maloljetnici počinioci krivičnih djela i usvojenja.
- *ostale aktivnosti:* analitičko - istraživački i stručni poslovi.

Na evidenciji Centra u toku 2009. godine ukupno je bilo 4.153 korisnika socijalne zaštite koji su koristili neki od oblika novčanih primanja, što čini 9% ukupne populacije općine Srebrenik. Period od 2005. do 2009. karakteriše tendencija porasta broja korisnika, prvenstveno zbog donošenja novih zakonskih rješenja, u ostvarivanju prava korisnika (naknada za pomoć i njegu drugog lica, novčana naknada majkama porodiljama prijavljenih na biro za zapošljavanje, jednokratne pomoći, pravo na dječiji dodatak, civilne žrtve rata).¹⁹

Slika 43. Broj korisnika socijalne zaštite

¹⁹ Korisnici usluga Centra za socijalni rad u 2009. godini:

- stalna novčana pomoć za 270 osoba – visina naknade 112 KM za pojedinca i 33 KM za nesposobnog člana domaćinstva, novčana naknada za pomoć i njegu od strane drugog lica- 1070 predmeta u postupku revizije dostavljeno I-stepenoj komisiji, 423 predmeta dostavljeno II- stepenoj komisiji, smještaj u drugu porodicu 19 djece – visina naknade 440 KM i zbrinjavanje starih osoba 5- visina naknade 370 KM, smještaj u ustanove socijalne zaštite 32 lica – visina naknade 550-650 KM, institucionalni smještaj- u Dječijem selu u Gračanici 2 djece , civilne invalidnine: lične invalidnine 19 lica (180-563) i porodične 94 lica (121-363 KM), naknada umjesto plaće ženi- majci koja je u radnom odnosu 75 žena- majki – visina naknade 90% ostvarene plaće ili 55% prosjeka plaće u FBiH, pomoć za nezaposlene žene-majke porodilje na ime pomoći u prehrani djeteta do 6 mjeseci starosti 145 majki- visina naknade 100 KM, dječiji dodatak 688 korisnika za 1266 djece (30-38 KM), subvencioniranje dženaza, sahrana i pokopa za 10 umrlih lica – visina naknade do 500 KM, subvencioniranje prevoza učenika 57 (uplaćeno 23.965 KM), jednokratne novčane pomoći za 1308 korisnika – visina naknade u prosjeku 62 KM po korisniku, pomoć u stambenoj izgradnji socijalno ugroženih porodica za 31 porodicu (ukupno 48.105 KM), provođenje postupaka posredovanja (mirenja) 14 slučajeva, savjetodavna pomoć u prevazilaženju partnerske disfunkcionalnosti 57, nasilje u porodici 16, pomoć u ostvarivanju kontakata roditelj –malodobno dijete 21, psihosocijalna pomoć djetetu i roditeljima u prevazilaženju razvojnih teškoća kod djece 9, psihosocijalna pomoć djeci u slučaju nasilja u porodici 3, psihosocijalna podrška osobama sa onesposobljenjem i problemima na planu mentalnog funkcionisanja i njihovim porodicama 28, starateljstvo i rad organa starateljstva 8 djece, uvjerenje o poslovnoj sposobnosti 56 uvjerenja, maloljetnici počinioci krivičnih djela- pokrenuto 10 krivičnih postupaka na Sudu i učešće u mjerama tretman i usvojenja – zaprimljeno 18 zahtjeva.

Korisnicima nekog od oblika socijalnih davanja na području općine Srebrenik u 2009. godini mjesečno se isplaćivalo oko 282.864 KM što godišnje iznosi 3.394.375 KM.

Finansiranje osnovne djelatnosti Centra korisnika socijalne zaštite vrši se preko Ministarstva za rad i socijalnu politiku Tuzlanskog kantona, odnosno Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za tuđu pomoć i njegu i dijela naknade za civilne žrtve rata.

Finansiranje uposlenih u Centru (plaće, doprinosi na plaće, topli obrok, prevoz i materijalni troškovi) vrši osnivač ustanove, tj. općina putem općinskog budžeta.

IV.1.7. Zdravstvo

Usluge primarne zdravstvene zaštite i specijalističko-konsultativne zaštite na području općine pruža JZU "Dom zdravlja" Srebrenik u okviru kojeg su organizovane posebne organizacione službe i područne ambulantne i to 17 službi od kojih 14 zdravstvenih, 3 administrativne i pomoćne službe, te 6 područnih ambulanti (Podorašje, Tinja, Duboki Potok, Seona, Špionica i Sladna).²⁰ Pored Doma zdravlja usluge primarne zdravstvene zaštite se obavljaju i u privatnim ordinacijama i to u 3 stomatološke i 2 ginekološke ordinacije. Dom zdravlja raspolaže ukupno sa 1900 m².

Dom zdravlja ima ukupno 176 uposlenih od čega 52 sa VSS, a 13 uposlenih ima VŠS. Prema ovim podacima proizilazi da na području općine trenutno imamo 1,15 ljekara na 1000 stanovnika, a bosansko-hercegovački prosjek je 1,46 ljekara na 1000 stanovnika.

Na području općine Srebrenik djeluju ambulate sa 16 formiranih timovima porodične medicine koji osim u sklopu Doma zdravlja Srebrenik, djeluju i u Tinji – 2 tima, dok po jedan tim djeluje u Sladnoj, Špionici, Dubokom Potoku i Podorašju. U skladu sa međunarodnim pravnim obavezama, neophodno je početi poduzimati korake koji će osigurati fizički pristup zdravstvenim ustanovama, potrepštinama i uslugama za sve kategorije stanovništva, naročito ugrožene i marginalizirane skupine, uključujući seosko stanovništvo.

Pravo na najviši dostižni standard fizičkog i mentalnog zdravlja podrazumijeva da su zdravstvene ustanove, potrepštine i usluge dostupne svima, uključujući i socijalno ugrožene kategorije. S obzirom na veliki broj nezaposlenih, siromaštvo i slabo riješenu socijalnu zaštitu, veliki broj stanovnika je u nemogućnosti da učestvuje u plaćanju cijene medicinskih usluga, tako da ekonomska pristupačnost zdravstvenoj zaštiti nije zagarantirana. Participiranje građana u cijeni medicinskih usluga regulirano je Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Odlukom o neposrednom učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite. Prema navedenoj odluci participaciju plaća samo radno sposobno stanovništvo, a sve ostale kategorije su oslobođene participacije u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Pokrivenost stanovništva zdravstvenim osiguranjem je nezadovoljavajuće obzirom da, prema podacima Zavoda zdravstvenog osiguranja za općinu Srebrenik, trenutni broj osiguranika iznosi 36.848, što prema ukupnom broju stanovnika iznosi 81,75%. Oko 8.000 osoba koje nisu obuhvaćene zdravstvenim osiguranjem su uglavnom lica koja se nisu prijavila na Biro u roku trideset dana nakon što su ostala bez posla, radnici sa neriješenim radnim statusom, radnici kojima se ne uplaćuju doprinosi plaća osiguranje, maturanti koji se u roku od 90 dana po završetku škole nisu upisali na fakultet, zaposlili ili zbog neinformiranosti prijavili na Biro, demobilizirani borci koji nisu ostvarili pravo na zdravstvenu zaštitu po osnovu ranjavanja.

²⁰ Izvori podataka: JZU Dom Zdravlja Srebrenik i Zavod zdravstvenog osiguranja TK

IV.1.8. Obrazovanje

U predškolskoj ustanovi “Obdanište Srebrenik“ koja djeluje na području općine 2009. godine upisano je 85 djece, dok je u 2005. godini bilo upisano samo 56 djece, tako da je evidentno da postoji tendencija rasta broja upisane djece. Finansiranje dječijeg obdaništa vrši se iz budžeta općine jednim dijelom i jednim dijelom participacijom roditelja čija djeca pohađaju ovu predškolsku ustanovu. Visina participacije iznosi 130 KM po djetetu.

Na području općine Srebrenik nalazi se osam osnovnih škola²¹ sa osamnaest područnih škola (do 5. razreda). Broj upisanih učenika u osnovne škole u 2009. godini iznosio je 4.419, dok je u 2005. godini bilo upisano 4.984 učenika, tako da u odnosu na predškolsko obrazovanje gdje postoji tendencija povećanja broja upisane djece, u osnovnom obrazovanju broj upisane djece kontinuirano opada. Što se tiče nastavnog kadra u osnovnim školama u 2009. godini ukupno je bilo 312 uposlenih nastavnika od čega muškaraca 135 i 177 žena.

U srednjem obrazovanju postoje dvije škole i to: Gimnazija i Mješovita srednja škola²² sa 19 različitih profila. U 2009. godini broj upisanih učenika iznosio je 1.639, dok je u 2005. godini bilo upisano 1.828 učenika. Evidentno je da broj upisanih učenika u srednje škole kontinuirano opada. Što se tiče nastavnog kadra u srednjim školama u 2009. godini je zaposleno 97 profesora od čega muškaraca 54 i 43 žena.

Na osnovu Zakona o osnovnim školama i Zakona o srednjim školama, finansiranje osnovnog i srednjeg obrazovanja vrši se iz budžeta Tuzlanskog kantona.²³

Sve osnovne škole u okviru školskih objekata imaju fiskulturne sale osim “ Prve osnovne škole“ koja koristi fiskulturnu salu srednje škole, dok srednje škole koriste dvoranu sportsko-rekreativnog centra, a korištenje te dvorane plaćaju učenici, što je neprihvatljivo po svim standardima obrazovanja. Započete su aktivnosti na izgradnji Gimnazije u Srebreniku čija je lokacija određena neposredno uz objekat Mješovite srednje škole.

IV.1.9. Javna uprava, informiranje i učešće građana u javnim poslovima

Javna uprava

Strukturu općine Srebrenik čine Općinsko vijeće kao zakonodavna vlast i Općinski načelnik sa općinskim službama kao izvršna vlast. Način odlučivanja Općinskog vijeća i Općinskog načelnika sa općinskim službama propisan je Zakonom o principima lokalne samouprave i Statutom Općine Srebrenik. Općinsko vijeće (OV) općine Srebrenik čine 29 vijećnika.²⁴

²¹Izvor: Godišnji program rada škole, izvještaji škola, evidencioni listovi i personalni dosije zaposlenih. Osnovne škole su: Podorašje, Tinja, Duboki Potok, Srebrenik I, Srebrenik II, Špionica, Rapatnica i Sladna.

²² Gimnazija i Mješovita srednja škola smještene su u jednom objektu

²³ Sufinansiranje osnovnog i srednjeg obrazovanja vrši se iz budžeta Općine u dijelu tekućeg održavanja objekata.

²⁴ U radu Općinskog vijeća učestvuju i 3 vijećnice. U okviru OV djeluje osam radnih tijela: Komisija za izbor i imenovanja, Mandatno-imunitetska komisija, Drugostepena upravna komisija, Komisija za zaštitu ljudskih prava, žalbe i predstavke, Komisija za propise, Komisija za statutarna pitanja, Komisija za odlikovanja i općinska priznanja i Komisija za nadzor. Nije uspostavljena Komisija za jednakopravnost spolova, a do sada nije bilo inicijativa za njeno formiranje.

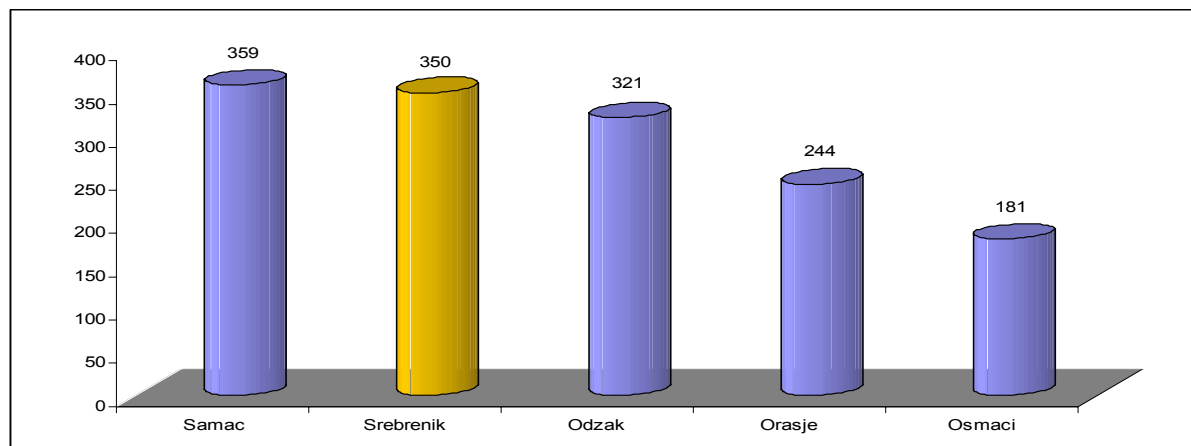
Načelnik rukovodi općinskom administracijom i direktno je odgovoran za provedbu općinskih politika i izvršavanje općinskih propisa, te obavljanje poslova koje na Općinu prenesu kantonalna i federalna vlast.²⁵

Općinska administracija je organizirana u sedam službi: Stručna služba Općinskog načelnika, Općinska služba za društvene djelatnosti, raseljena i izbjegla lica, Općinska služba za budžet, poduzetništvo i nadzor, Općinska služba za boračko-invalidsku zaštitu, Općinska služba za prostorno uređenje stambeno-komunalne poslove i obnovu, Općinska služba za opću upravu i zajedničke poslove, Općinska služba Civilne zaštite i Općinska služba za geodetske i imovinsko - pravne poslove, dok su posebni organi općinske uprave: Stručna služba Općinskog vijeća i Općinsko pravobranilaštvo.²⁶

Općinska uprava Srebrenik zapošljava 118 osoba²⁷, od čega 36 žena i 82 muškaraca. U općinskoj administraciji nije izražen problem prevelikog broja zaposlenih, ali obrazovna struktura zaposlenih nije u potpunosti zadovoljavajuća. Rad općinskih službi dodatno otežava činjenica da je zbog nedostatka adekvatnog prostora općinska administracija organizirana u sedam fizički odvojenih objekata, a loša opremljenost uredskom opremom i namještajem i nedostatak prostora za arhiviranje predmeta dodatno otežava rad općinske administracije.

Općina Srebrenik uspješno je uvela ISO 9001-2000 standarde kojima se regulišu općinske procedure (upravni postupak, budžet, kancelarijsko poslovanje).

Ako općinsku administraciju analiziramo sa aspekta broja stanovnika po zaposlenom u općinskoj administraciji, u općini Srebrenik na jednog zaposlenog u općinskoj administraciji dolazi 350 stanovnika. U poređenju sa nekim od općina koje učestvuju u projektu administracija općine Srebrenik spada u administracije sa relativno visokim brojem stanovnika na jednog zaposlenog u općinskoj administraciji. U usporedbi prikazanoj slikom 41, jedino općina Šamac ima više stanovnika po jednom zaposlenom u općinskoj administraciji.

Slika 44. Usporedba broja stanovnika po zaposlenom u općinskoj administraciji (2009)

²⁵ Statut općine Srebrenik

²⁶ Organizaciona struktura općinske administracije je definirana Odlukom o osnivanju službi za upravu općine Srebrenik („Sl. glasnik općine Srebrenik“ broj: 6/99, 4/00 i 11/03), Odlukom o stručnoj službi Općinskog načelnika Općine Srebrenik („Sl. glasnik općine Srebrenik“ broj: 1/01), Odlukom o stručnoj službi Općinskog vijeća Općine Srebrenik („Sl. glasnik općine Srebrenik“ broj: 1/01) i Odlukom o osnivanju Općinskog pravobranilaštva Srebrenik („Sl. glasnik općine Srebrenik“ broj: 4/05).

²⁷ Osim zaposlenih u Općini, u općinsku administraciju spada i općinsko pravobranilaštvo sa 2 zaposlena radnika. Od ukupnog broja zaposlenih u općinskoj administraciji, 115 je Bošnjaka, 1 Hrvat i 2 Srba, 35 je sa VSS spremenom, 7 sa VŠS, 69 sa SSS, 6 sa NSS i 1 KV.

Prema raspoloživim podacima, prosječan broj stanovnika po zaposlenom u općinskoj administraciji u Bosni i Hercegovini iznosi između 280 do 300 stanovnika na jednog zaposlenog u općinskoj administraciji. Po ovom kriteriju općina Srebrenik je iznad prosjeka BiH.

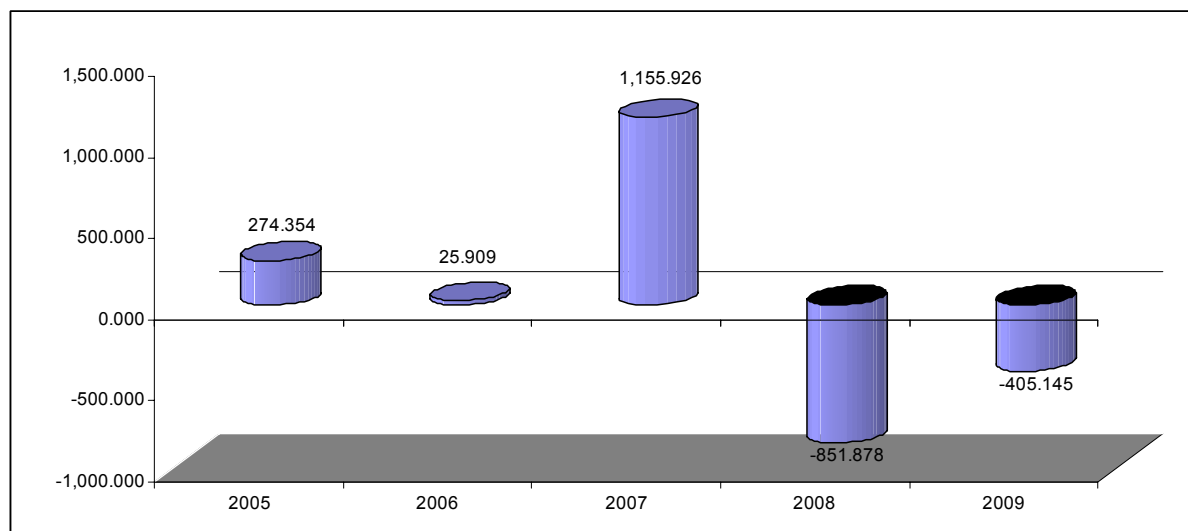
Budžet općine Srebrenik

Iz tabele 2. vidimo da je samo u 2007.godini ostvareno i više od planiranog, dok u ostalim godinama to nije slučaj.

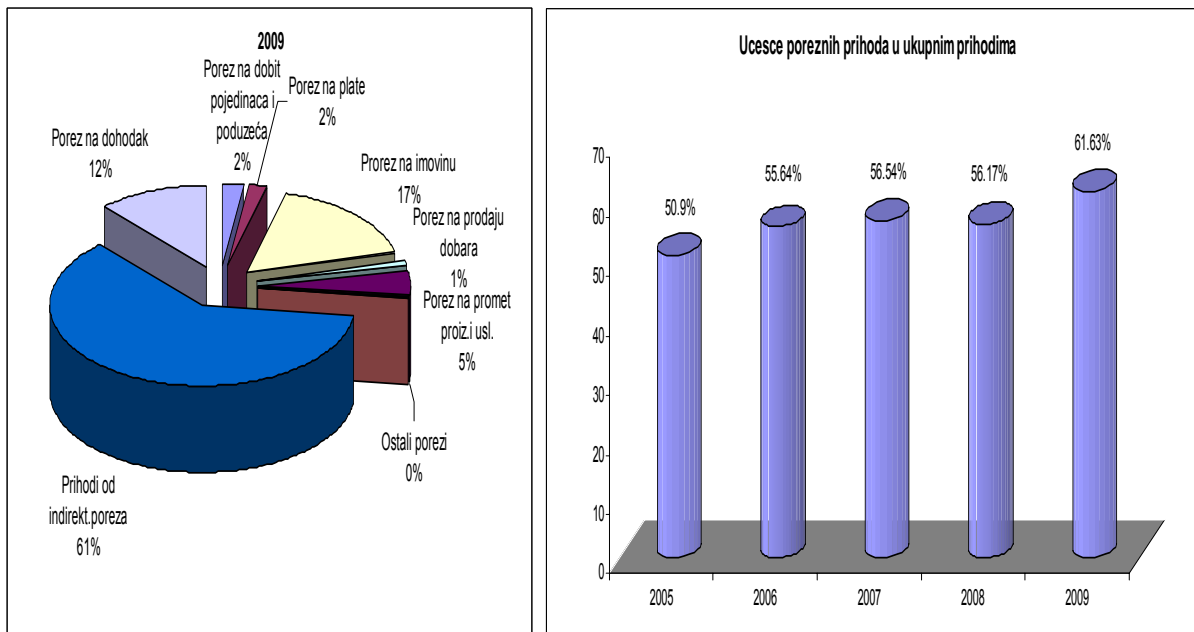
Tabela 2. Ukupni planirani i ostvareni prihodi općinskog budžeta

	2005	2006	2007	2008	2009
Ukupni planirani prihodi	6.070.000	8.260.000	9.662.000	11.386.200	9.947.000
Ukupni ostvareni prihodi	5.734.590	7.605.821	10.328.536	10.757.152	8.994.873

Razlika u planiranim i ostvarenim prihodima se odrazila i na budžetsku bilancu općine Srebrenik.

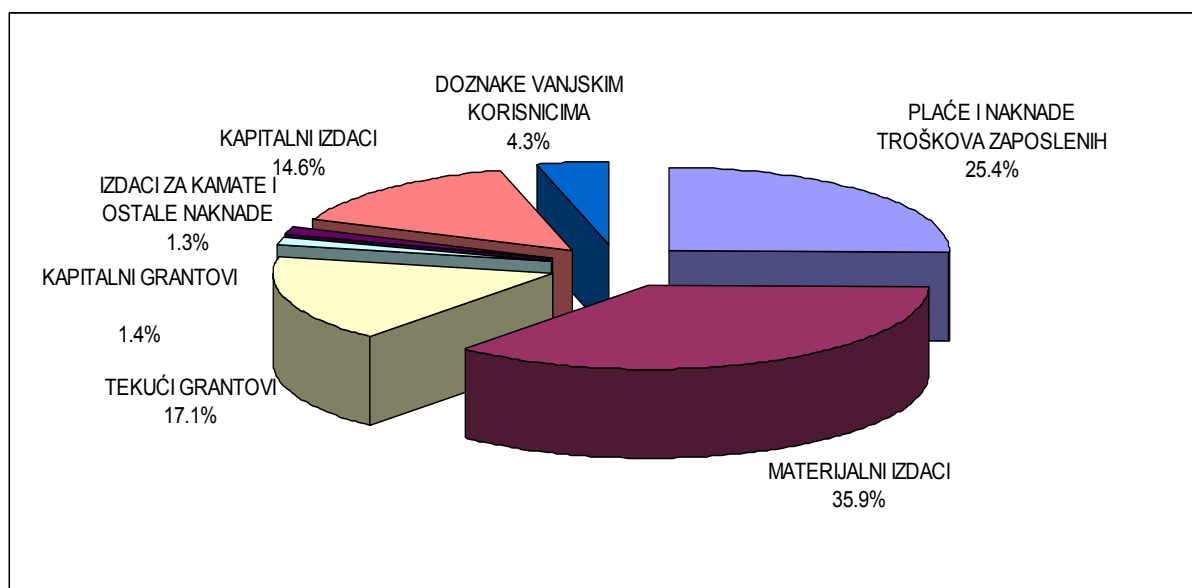

Slika 45. Budžetski suficit / deficit općine Srebrenik (KM)

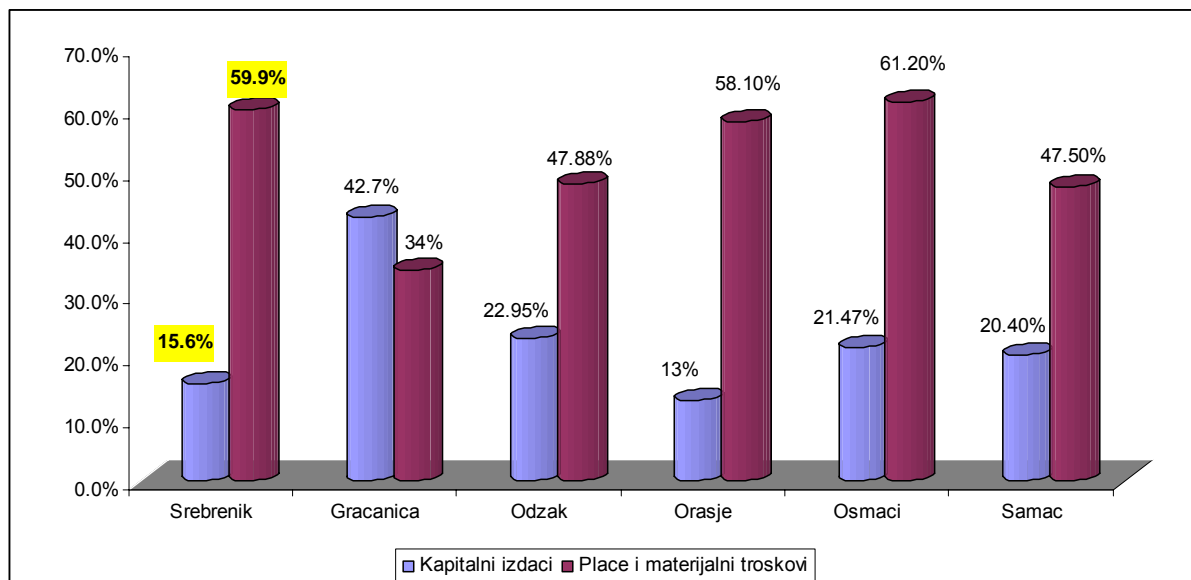
Slika 46. Udio i struktura poreznih prihoda u ukupnim budžetskim prihodima općine Srebrenik

Kada su u pitanju porezni prihodi većinu poreznih prihoda čine indirektni porezi (61% od ukupnih poreznih prihoda). Udio poreznih prihoda u ukupnim prihodima općine kontinuirano raste i u 2009. godini je iznosi 61,6% od ukupnih prihoda općine Srebrenik. Sopstveni prihodi općine iznose oko 31% ukupnih prihoda općine.

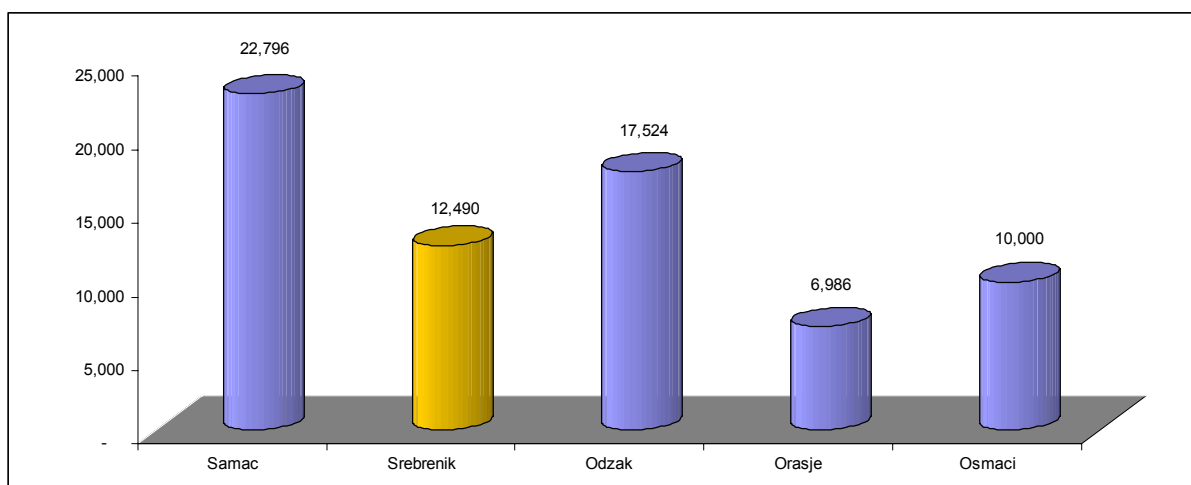
Slika 47. Procentualno učešće pojedinih rashoda u ukupnim budžetskim rashodima općine Srebrenik (2009)

Administracija općine Srebrenik je u 2009. godini na plaće i naknade zaposlenih i materijalne izdatke poslovanja administracije utrošila 61,3% od ukupno utrošenih sredstava. Na kapitalne investicije je utrošeno 14,6% od ukupno utrošenih sredstava u 2009. godini.

Slika 48. Udio kapitalnih investicija i izdataka na plaće i materijalne troškove u ukupnim rashodima općina (2009)

U usporedbi sa drugim općinama koje učestvuju u ovom projektu općina Srebrenik spada među općine sa najvećim udjelom troškova za plaće i naknade zaposlenih i materijalne izdatke. Isto tako općina Srebrenik spada među općine sa najmanjim udjelom izdataka za kapitalne investicije u ukupnim troškovima. Jedino općina Orašje ima niži procentualni udio izdataka za kapitalne investicije.

Slika 49. Usporedba iznosa kapitalnih investicija po stanovniku u 2009 (KM)

Nizak nivo investicija se vidi i u usporedbi ulaganja u kapitalne investicije po stanovniku općine.

Informiranje građana

Dužnost Općine je da kroz formalne i neformalne mehanizme omogući učešće građana u javnim poslovima.²⁸ Informiranje građana općine Srebrenik se vrši putem internog i vanjskog obavještanja, što između ostalog podrazumijeva i oglašavanje putem oglasne ploče u zgradi Općine i Službenog glasnika Općinskog vijeća koji izlazi jednom mjesečno. Službeni glasnik je dostupan svim zainteresiranim građanima i dostavlja se svim relevantnim institucijama.

Općina je pripremila i Indeks registar informacija u posjedu općinskog organa uprave, kao i Vodič za pristup javnim informacijama. U općinskoj zgradi nalazi se i sandučić za žalbe, prijedloge i sugestije. Općinski načelnik prima stranke jednom sedmično, a organiziraju se i javne rasprave i tribine. Općina ima aktivnu Web stranicu na kojoj se nalaze sve relevantne odluke OV, kao i informacije o radu općinske uprave. Građani Srebrenika se dodatno informiraju o radu javne uprave putem informativnih emisija na Radio Srebreniku i NTV Jata.²⁹

Učešće građana u javnim poslovima

Učešće građana u javnim poslovima se ostvaruje kroz redovnu korespondenciju s mjesnim zajednicama koje kroz javne rasprave učestvuju u kreiranju Programa infrastrukture Općine Srebrenik. Služba za opću upravu i zajedničke poslove koordinira rad Mjesnih zajednica (MZ). Sve MZ imaju svoje Statute, predsjednika i Vijeće MZ-a.³⁰ Vijeća MZ-a se održavaju najmanje jednom mjesečno, a predsjednici svih MZ-a se sastaju dva puta godišnje.

Mjesne zajednice se finansiraju jednim dijelom iz općinskog budžeta, dok ostatak sredstava uglavnom namijenjenih za kapitalna ulaganja obezbjeđuje se sa viših nivoa vlasti i drugih izvora za koje aplicira općina. Finasiranje projekata u Mjesnim zajednicama vrši se na osnovu utvrđenih prioriteta u MZ-a i spremnosti građana da finansijski podrže implementaciju konkretnih projekata.

IV 1.10. Kultura i sport

U Srebreničkoj povijesti i kulturnoj baštini posebno se ističe Stari grad Srebrenik, koji se prvi put spominje u pisanim dokumentima 15.02.1333. godine u Povelji - Ugovoru Bosanskog bana Stjepana II Kotromanića sa Dubrovačkom republikom. Srebrenik je igrao vrlo zapaženu ulogu u cijeloj srednjovjekovnoj Bosanskoj historiji u kom je bio središte Srebreničke Banovine.

Stari grad Srebrenik je uzdignut na padinama planine Majevice u blizini magistralnog puta Sarajevo-Županja i njegovi ostaci su u vrlo dobrom stanju za potrebe razvoja turizma. Općina Srebrenik je sa manjim sredstvima zajedno sa sredstvima iz Tuzlanskog kantona i Ministarstva kulture i sporta FBiH, provela aktivnosti zaštite od rušenja i oštećenja objekta i izvršila manja ulaganja u oplemenjivanje kompleksa (uređenje prilaza, mosta, ulaznih portala, platoa za manifestacije i dr.).

²⁸ Pravo na informaciju - član 19 Međunarodnog pakta o civilnim i političkim pravima (ICCPR), Generalni komentar 10 Komiteta za ljudska prava (HRC), član 10 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i fundamentalnih sloboda (ECHR), član 19 Univerzalne deklaracija o ljudskim pravima (UDHR). Zakon o slobodi pristupa informacijama FBiH (Sl. novine FBiH 32/01)

²⁹ Radio „Srebrenik“ redovno informiše o svim aktuelnostima u općini, a NTV Jata svakodnevno u večernjem terminu emitira emisiju „Gradska hronika“.

³⁰ U općini Srebrenik ima 45 MZ sa ukupno 406 aktivnih članova Savjeta MZ (od 5 do 11 po pojedinoj MZ). Od tog broja 4 člana Savjeta su žene, a 1 žena je i predsjednik MZ.

U posljednjih 40 godina u Općini Srebrenik su razvijene kulturne manifestacije, vezane za Stari grad Srebrenik, od kojih se posebno ističu: Umjetničke kolonije OGUS (Otvoreni grad umjetnosti), Dani povelje i dr. Uz ove manifestacije svoje programske sadržaje realizuju KUD-ovi, amaterska pozorišta, likovni umjetnici, udruženja planinara, udruženja mladih i drugi, što sve skupa predstavlja značajan turistički potencijal.

Nosilac ovih, kao i drugih kulturnih aktivnosti je JU Centar za kulturu i informisanje Srebrenik koja ima 23 zaposlena djelatnika. Objekat ove ustanove je smješten u samom centru grada i do sada je zadovoljavao potrebe kulturnih sadržaja. Međutim, neophodno je da se postojeća kino dvorana sa binom u potpunosti rekonstruiše, opremi i prilagodi savremenijim potrebama. Takođe, zbog velikog broja umjetničkih djela koja su nastala održavanjem likovne kolonije u okviru manifestacije OGUS-a potrebno je izvršiti proširenje i dogradnju galerijskog prostora kako bi se oko 300 umjetničkih djela moglo pokazati i izložiti široj javnosti.

U objektu JU Centar za kulturu i informisanje Srebrenik smještena je i Gradska biblioteka koja je krajem prošle godine raspolagala sa fondom od 29.637 knjiga. Osnovni problem ove ustanove je što su prostorije predviđene za rad postale pretijesne za ovaj fond knjiga koji se iz godine sve više povećava, jer se praćenjem novih trendova vrši i nabavka nove stručne literature. Također, kao problem se može istaći slaba tehnička opremljenost ove ustanove.

Aktivnosti udruženja i nevladinih organizacija među kojima su najpoznatiji BZK „Preporod“, HKD „Napredak“ kao i pojedinih sekcija u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju iz ove oblasti doprinose jačanju kulturnih vrijednosti u Srebreniku. Na području općine Srebrenik djeluje oko 32 organizacije građanskog društva i Sportski savez Općine Srebrenik koji broji 28 sportskih klubova³¹ Organizacije građanskog društva nisu samoodržive i oslanjaju se na finansijsku potporu međunarodnih organizacija i donatora, kao i domaćih vlasti.

Iznos sufinansiranja iz općinskog budžeta za sva udruženja u 2009. godini bio je 72.000 KM, dok je za rad Sportskog saveza i njegovih članova (28 sportskih klubova) u 2009. godini izdvojeno 132.500 KM. U općinskom budžetu za 2010. godinu je planirano da se za rad kulturnih i drugih udruženja izdvoji 60.000 KM, a za rad Sportskog saveza i njegovih članica planirano je da se izdvoji 155.000 KM. Pored ovog iznosa planirano je da se izdvoji i 100.000 KM za sportske klubove koji se takmiče u višim rangovima takmičenja (NK Gradina, Odbojkaški klub „Gradina“, NK „Mladost“ Tinja i NK „Ingram“ D. Potok). Isplata sredstava vrši se kontinuirano u toku godine u skladu sa ostvarenjem budžeta.

Dodjeljivanje sredstava udruženjima vrši se putem Javnog poziva koji Općina raspisuje svake godine. Kriteriji za dodjelu sredstava definisani su u Odluci o utvrđivanju kriterija, mjerila i postupaka dodjele sredstava za sufinansiranje programa organizacija i udruženja sa područja općine Srebrenik (za 2010. godinu - Odluka br. 07-546/10).

Prijedlog kriterija za dodjelu sredstava sportskim klubovima donosi Upravni odbor Sportskog saveza koji uz kasniju verifikaciju Skupštine sportskog saveza koju čine predstavnici svih 28 članica predstavljaju osnov za raspodjelu sredstava. Kriteriji se takođe utvrđuju na početku svake godine poslije usvajanja budžeta općine Srebrenik, a pri izradi istih sve članice mogu ravnopravno učestvovati i davati sugestije na predložene kriterije.

U više grana sporta (karate, tenis, atletika) u klubovima zajedno treniraju i takmiče se i muškarci i žene, pri čemu se finansiranje vrši na nivou kluba. Što se tiče finansiranja isključivo

³¹ NK „Gradina“ Srebrenik, NK „Ingram“ Duboki Potok, NK „Mladost“ Tinja, FK „Bukovik“ Gornji Srebrenik, FK „Seona“ Seona, FK „Sladna“ Sladna, NK „Frankopan“ Špionica, FK „Špionica 1953“ Špionica, Fudbalski savez Općine Srebrenik, KK „Gradina“ Srebrenik, KK „Fenix“ Srebrenik, Rukometni klub Srebrenik 04, Šahovski klub „Srebrenik“ Srebrenik, OK „Gradina“ Srebrenik, Karate klub „Srebrenik“, Karate klub „1 Mart“ Srebrenik, Karate klub „Gradina“, Karate klub „Mladost“ Tinja, K 1 borilački sport „Fantom“ Srebrenik, Udruženje golubara Grada Srebrenika, Udruženje sportskih ribara „Zeba“ Srebrenik, Sportsko ribolovno društvo „Srebrenik“ Srebrenik, Atletski klub „Gradina“ Srebrenik, Teniski klub „Srebrenik“ Srebrenik, Moto klub „Gradina“ Srebrenik, Auto kros klub „Srebrenik“, Masovni školski sport, Streljački klub „Ljiljan“ Srebrenik.

ženskih sportskih klubova treba napomenuti da je raspodjela sredstava ravnopravna sa muškim klubovima. Međutim, kako u općini Srebrenik postoji tek nekoliko ženskih klubova (košarkaški klub, odbojkaški klub) raspodjela sredstava se čini neuporedivo veća u korist muških klubova. Isto tako treba napomenuti da se jedino košarkaški klub „Fenix“ takmiči kao samostalan klub bez muške ekipe, dok se u ostalim klubovima u kojima postoje muške i ženske ekipe (odbojkašice, nogometašice) sredstva klubovima dodjeljuju ukupno, a unutar klubova se vrši raspodjela sredstava za muške i ženske ekipe.

Na području općine Srebrenik sportska ustanova JU „Sportsko rekreativni centar“ broji ukupno devet zaposlenih radnika. U sklopu ovog sportskog centra nalazi se sportska dvorana u kojoj se održavaju treninzi sportskih klubova kao i održavanje takmičarskih aktivnosti i raznih kulturnih manifestacija. Zajednički problem je nedostatak finansijskih sredstava zbog čega općina izdvaja sredstva u sklopu svog budžeta.

Na području općine Srebrenik postoji i sedam nogometnih igrališta³² i jedan nogometni stadion koji je u vlasništvu NK „Gradina“ Srebrenik. Od nogometnih klubova najbolje uslove svakako ima NK „Gradina“ koji pored glavnog stadiona ima i pomoćno igralište na kojem se može održavati trenažni proces što kod ostalih klubova pravi određene probleme pogotovo u zimskom periodu kada se zbog čestih treninga i lošeg vremena tereni prilično oštete i zbog čega su klubovi prinuđeni uložiti više sredstava u njihovo održavanje.

Što se tiče klubova koji preferiraju dvoranske sportove treba naglasiti da su se puštanjem sportske dvorane kod Druge osnovne škole uslovi znatno poboljšali jer JU SRC nije bila u mogućnosti zadovoljiti sve veće potrebe za trenažnim procesom i odigravanju utakmica ovih klubova. Kao nedostatak može se konstatovati da na nogometnim terenima nedostaje pratećih objekata (svlačionice s kupatilima) koji bi zadovoljavali kriterije ranga u kojem se klubovi takmiče, a kod dvoranskih sportova i pored dvije sportske dvorane zbog ekspanzije rasta i klubova i članstva u njima pojedini klubovi još uvijek treniraju u neuslovnim školskim salama koje nisu ni predviđene za ovu namjenu.

Tu su i drugi sportski objekti i igrališta kao što su SRC „Bazeni“ Srebrenik, dječija igrališta, fitnes centri i manji poligoni.

IV.1.11. Prostorno uređenje i zaštita okoliša

Prostorno planiranje

Općina ima usvojen prostorni plan za period 1998 – 2015.godine. U toku 2009.godine pokretan je postupak izmjena i dopuna prostornog plana, ali nije došlo do izbora nosioca aktivnosti izrade tako da je postupak izmjena i dopuna otvoren i u toku je.

Za urbanistički plan grada Srebrenika je takođe pokrenut postupak usklađivanja odnosno izrade novog urbanističkog plana. Postupak izrade je u toku. Ostala provedbeno planska dokumentacija se sastoji od regulacionih planova za pojedine dijelove naselja i jedan regulacioni plan zone sporta i rekreacije, a usvojeno je i više planova parcelacija pojedinih područja.

Snabdijevanje vodom i zaštita voda

Trenutno stanje snabdijevanja vodom na području općine Srebrenik samo djelimično zadovoljava potrebe stanovništva i privrede. Na pojedinim prostorima kao što su grad Srebrenik, mjesno područje Špionica i značajni dijelovi mjesnog područja Sladne i Rapatnice u prelaznom periodu do 2025.godine mogu zadovoljiti potrebe za pitkom vodom iz vlastitih izvorišta.

³² NK„Ingram“ Duboki Potok, NK„Mladost“ Tinja,FK„Bukovik“ Gornji Srebrenik,FK„Seona“Seona,FK„Sladna“Sladna,NK„Frankopan“Špionica srednja,FK„Špionica 1953“Špionica centar.

Značajniji dijelovi mjesnog područja Podorašja, Tinje i pojedina naselja u MP D.Potok nemaju dovoljne količine pitke vode što je posebno izraženo u ljetnom periodu.

Odvodnja i prečišćavanje otpadnih voda je adekvatno riješeno u području koje je obuhvaćeno snabdijevanjem vode iz gradskog vodovoda. I na ovom području od ukupnog broja priključaka na vodu 4.740 nije obuhvaćeno u priključcima na kanalizaciju oko 1.000 priključaka. Otpadne vode u ovom dijelu se putem zadovoljavajuće kanalizacione mreže u dužini od oko 30 km odvođe na uređaj za prečišćavanje koji zadovoljava kvalitetom prečišćavanja otpadnih voda, a kapacitet prečišćavanja može zadovoljiti rast do 2015. godine.

Na području D.Potoka je u prethodnom periodu izgrađen dio kanalizacione mreže u dužini od oko 3 km i otpadne vode se upuštaju direktno u rijeku Tinju. Na svim ostalim područjima nije urađena kanalizaciona mreža niti se vrši bilo kakvo prečišćavanje otpadnih voda što u cijelom toku rijeke Tinje sa pritokama ugrožava vodotok i izvorišta i bunare koji se snabdijevaju iz aluvijalnih izvora.

Zbrinjavanje krutog otpada

Odlukom o komunalnom redu (Sl. Glasnik općine Srebrenik br. 6/06), propisana je obaveza uključivanja svih domaćinstava i pravnih subjekata u organizovano prikupljanje i odvoz krutog otpada, kao i obaveza komunalnog preduzeća kao davaoca usluge na proširenje obuhvata na kompletno područje općine Srebrenik. Sakupljanje, prevoz i deponovanje krutog otpada na području općine je organizovano uglavnom putem JP « 9. Septembar » Srebrenik. Organizovanim prikupljanjem otpada komunalno preduzeće je obuhvatilo skoro sva područja na općini Srebrenik. Međutim broj registrovanih korisnika u grupi domaćinstava je 5.677 što je manje od 50% od ukupnog broja. Broj korisnika iz grupe privrednih subjekata je 614. Razdvajanje i sortiranje krutog otpada nije sistemski riješeno. Odlaganje krutog otpada se vrši na saniranu sanitarnu deponiju u Babunovićima čiji kapacitet je već iskorišten. U sanaciju ove deponije u posljednje 2 godine uložena su sredstva od oko 1,5 mil. KM. Dnevne količine prikupljenog otpada su oko 25 tona a godišnje između 9.000 t i 10.000 tona. Komunalno preduzeće raspolaže sa 5 kamiona za prevoz otpada starosti od 10 – 15 godina i jednim specijalnim kamionom « Auto – podizač » za prevoz kontejnera. Preduzeće ne posjeduje kompaktor ili buldožer za potrebe deponije. U proteklom periodu su pokretane i provedene akcije uklanjanja divljih deponija, čišćenja vodotoka i glavnih putnih komunikacija što nije imalo sistemski organizovan pristup.

Zagađenje zraka

Trenutno najveći zagađivači zraka na području općine Srebrenik su kotlovnice za grijanje stambenih i poslovnih objekata. Manji negativan uticaj na kvalitet zraka imaju nepovoljna lociranost magistralnog i regionalnih puteva i koncentracija saobraćaja u gradu i pojedini privredni subjekti u procesu rada izbacuju veće količine prašine.

Mjerenja i kontrole zagađenja zraka nisu sistemski uspostavljena.

Zaštita okoliša i zelenih površina

Na području općine aktivno djeluje ekološko društvo « Eko zeleni », koje okuplja 60 članova , a čije aktivnosti uključuju podizanje svijesti građana o značaju zaštite okoliša. Na području općine Srebrenik ima oko 25.000 m² uređene parkovske površine, ali nije ustrojen katastar svih zelenih površina. U 2009. godini došlo je do značajnog uređenja dijela oko korita rijeke Tinje (36.000 m²), uređenih izletišta (Šehitluci, stari grad « Gradina ») i zelenih površina oko Mjesnih zajednica. Javno komunalno preduzeće « 9 Septembar » radi na uređenju zelene površine. Svake godine iz općinskog budžeta izdvaja se iznos od 20.000 KM za uređenje zelenih površina , te se svake godine zasadi oko 4.500 jednogodišnjih sadnica ukrasnih biljaka.

Svijest građana o potrebi i važnosti zaštite okoliša je još uvijek na niskom nivou, te su potrebni dodatni naponi na edukaciji stanovništva radi podizanja ekološke svijesti, kao i drugi splet mjera za podizanje kvaliteta zaštite okoliša.

Klizišta i poplave

Iz podataka o stanju **klizišta** i ugroženosti građana³³ se vidi da je u periodu od 2005 do 2009 godine evidentiran povećan broj koji je trenutno dostigao broj od 178 registrovanih klizišta i 32 ugrožene osobe. Na osnovu naknadnih dobijenih podataka koji su obuhvatili i pojave klizišta u toku 2010.godine vidi se da je na području općine Srebrenik registrovano 176 klizišta manjih ili većih dimenzija sa različitim karakteristikama klizanja i ugrožavanja imovine i infrastrukture. Općina Srebrenik treba da donese odluku o izradi katastra klizišta sa bazom podataka i planom monitoringa i sanacija.

Poplave na području općine Srebrenik su redovna godišnja pojava, obzirom da rijeka Tinja sa svojim pritokama ima karakteristike najizraženije bujičnosti na prostoru BiH. Što se tiče poplavno rizičnih vodotokova na području općine Srebrenik možemo primijetiti da je došlo do smanjenja istih u odnosu na 2005.godinu gdje smo imali 26 km rizičnih vodotokova u odnosu na 2009.godinu gdje imamo 22,5 km. Kod broja stanovnika koji su takođe bili potencijalno ugroženi poplavama vidljivo je brojčano smanjenje sa 640 ugrožene osobe u 2005.godini na 120 ugroženih osoba u 2009.godini.

IV.1.12 Sigurnost građana

Ukupna sumljiva površina na teritoriji općine Srebrenik iznosi 95,70 h (pretežno poljoprivredno i šumsko zemljište na perifernim lokalitetima).

Otkrivenost kriminaliteta

Stepen otkrivenosti kriminaliteta za period 2005-2009 dat je u tabeli 2³⁴. Analizirajući posmatrani period vidimo da do nekih značajnih promjena u broju krivičnih djela nije bilo, a da je u 2009. godini došlo do blagog porasta procenta ukupne rasvijetljenosti (76,87%) u odnosu na prethodne godine³⁵.

Tabela 3. Kriminalitet i javni red i mir : Stepem otkrivenosti

	2005	2006	2007	2008	2009
Ukupan broj krivičnih djela	320	294	291	267	294
Ukupan broj prijavljenih počinitelja	294	181	269	307	319
Broj krivičnih djela po poznatom počiniocu	84	80	84	91	103
Broj krivičnih djela po nepoznat-om počiniocu	236	214	207	176	191
Procenat ukupne rasvijetljenosti	56,35	71,08	73,53	70,41	76,87
Broj počinitelja maloljetni-ka	6	12	7	18	16
Ukupan broj prijavljenih prekršaja	720	790	373	261	276

³³ Izvor: Služba za civilnu zaštitu, Srebrenik.

³⁴ Izvor :Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP) Srebrenik.

³⁵ U 2005. i 2006. godini broj prekršaja bio je znatno veći zbog povećanog broja saobraćajnih prekršaja najvećim dijelom radi blizine tržnice „Arizona“.

IV.2. STRATEŠKO FOKUSIRANJE

OPĆA SWOT ANALIZA OPĆINE SREBRENİK

Razvijena poljoprivredna proizvodnja i raspoloživi resursi potrebni za razvoj poljoprivrede su istaknuti kao jedan od osnovnih potencijala / snaga ekonomskog razvoja u općini Srebrenik. Ako se analiziraju SWOT analizom identificirane slabosti, kao i rezultate socio-ekonomske analize vidimo da je:

- resurs poljoprivrednog zemljišta nedostatan i da je stupanj iskorištenja oranica i bašti nizak (36%).
- usitnjenost parcela poljoprivrednog zemljišta ne ide u prilog razvoja intenzivne poljoprivredne proizvodnje.

Navedeni problem nedovoljne sposobnosti privrede da apsorbuje obrazovanu i stručnu radnu snagu vjerojatno neće biti moguće riješiti daljnjim poticanjem poljoprivredne proizvodnje. Nemogućnost plasmana voća proizvedenog na području općine Srebrenik govori o potencijalnom problemu nedovoljnog razvijenog lanca vrijednosti u poljoprivrednoj proizvodnji. Na osnovu ove slabosti fokus razvojnih aktivnosti bi trebale biti prepreke u procesiranju i marketingu i pozicioniranju na tržištu proizvodnje voća na području općine Srebrenik.

Na području općine postoje instalirani kapaciteti za preradu voća koji su sposobni preraditi oko 3.000 tona šljiva i jabuka na godišnjem nivou. Ne postoji hladnjače većeg kapaciteta za čuvanje voća i pripremu za izvoz.

Ekološki očuvano područje bi mogla biti značajna prednost koja bi se mogla koristiti u daljnjem razvoju poljoprivredne proizvodnje. SEA niti SWOT analiza ne pružaju informaciju na koju vrstu poljoprivredne proizvodnje bi se trebalo fokusirati.

Postoji i pogon za preradu krompira i prerađivač razvija kooperativni odnos sa primarnim proizvođačima krompira.

Vađenje ruda i kamena, djelatnost prerađivačke industrije, djelatnost trgovine i djelatnost transporta imaju više od dva puta veću koncentraciju zaposlenosti u odnosu na prosječnu zaposlenost u ovim djelatnostima na području FBiH što ukazuje na postojanje na određene prednosti u ovim djelatnostima koje ima općina Srebrenik.

Vađenje ruda i kamena i djelatnost prerađivačke industrije su djelatnosti koje su stvarne snage na kojima se trenutno bazira ekonomija općine Srebrenik.

Graditeljstvo i razvoj industrije proizvodnje građevinskih materijala na bazi postojećih prirodnih resursa treba dodatno elaborirati kao i načine na koje bi se ovi resursi mogli staviti u funkciju daljnjeg ekonomskog razvoja općine Srebrenik (kamen krečnjak). Nekoliko privrednih društava već koristi ove prirodne resurse, a snažniji uticaj na dalji ekonomski razvoj općine u ovoj oblasti bi se mogao bazirati na izgradnji prerađivačkih kapaciteta i većem stepenu finalizacije mineralnih sirovina.

Daljni ekonomski razvoj ovisi od razvoja „tvrde“ infrastrukture, a SWOT analizom je identificiran problem usitnjenog zemljišta u državnom vlasništvu što onemogućava definiranje područja koje bi se opremilo sa odgovarajućom infrastrukturom za daljnji razvoj prerađivačkih kapaciteta. Potrebno je definirati mjere sa kojima bi se omogućilo definiranje takvog područja, kao i definiranje prerađivačkih djelatnosti koje općina želi poticati na svom području kroz ovaj vid potpore. Problem se može riješiti definiranjem uplanjene industrijske zone i ostaviti privatnom sektoru da otkupljuje parcele.

Naknadu za uređenje građevinskog zemljišta treba više usmjeriti u funkciju razvoja. Ulaganja u fizičku infrastrukturu mora biti balansirana tako da se osigura ravnomjeran razvitak ruralnih i urbanih područja. Ovo je potrebno zbog sprečavanja migracija iz ruralnih područja u urbana.

Među snagama je navedeno i historijsko naslijeđe, kulturni događaji i plato Majevice koji se mogu koristiti za razvoj rekreativnog turizma.

Problem postojanja značajnijeg obima „sive“ ekonomije, koji nije samo problem općine Srebrenik, je naveden kao slabost. To implicira mogućnost općine da utječe na rješavanje ovog problema. Problem je potrebno riješiti fiskalizacijom. Jedna od mogućnosti na rješavanju problema je i „jači inspekcijski nadzor“, ali postoji opasnost da uvođenje jačeg inspekcijskog nadzora na nivou općine dovede do odljeva poslova iz općine Srebrenik u druge općine, što nameće potrebu za izradom posebne analize kojom će se utvrditi i poduzeti najoptimalnije mjere.

Općina Srebrenik spada u općine sa najvišom stopom nezaposlenosti (61%) i iznimno niskom stopom ekonomske aktivnosti stanovništva. Visoka stopa nezaposlenosti je posljedica strukturalnih problema u ekonomiji i rješavanjem problema i iskorištavanjem potencijala na koje općina ima utjecaj bi dovelo do djelomičnog rješavanja ovog problema. Ono na što općina može utjecati nizom mjera i u suradnji sa drugim institucijama je struktura nezaposlenih i njihove kvalifikacije, te aktiviranje stanovništva radne dobi radi povećanja stope ekonomske aktivnosti. Ove aktivnosti se trebaju organizirati i koordinirati sa institucijama tržišta rada i drugim organizacijama koje mogu doprinijeti bilo ekspertizom ili financijskim intervencijama na tržištu rada. Dio problema i identificiranih slabosti se odnosi i na neusklađenost obrazovanja i potreba privrede što dovodi do strukturne nezaposlenosti.

Kada su u pitanju identificirane slabosti, većina ih se odnosi na potrebu unaprijeđenja funkcioniranja i efikasnosti rada općinske administracije, kvalitete usluga koje pruža privatnom sektoru i jačanje kapaciteta administracije za podršku razvoju općine.

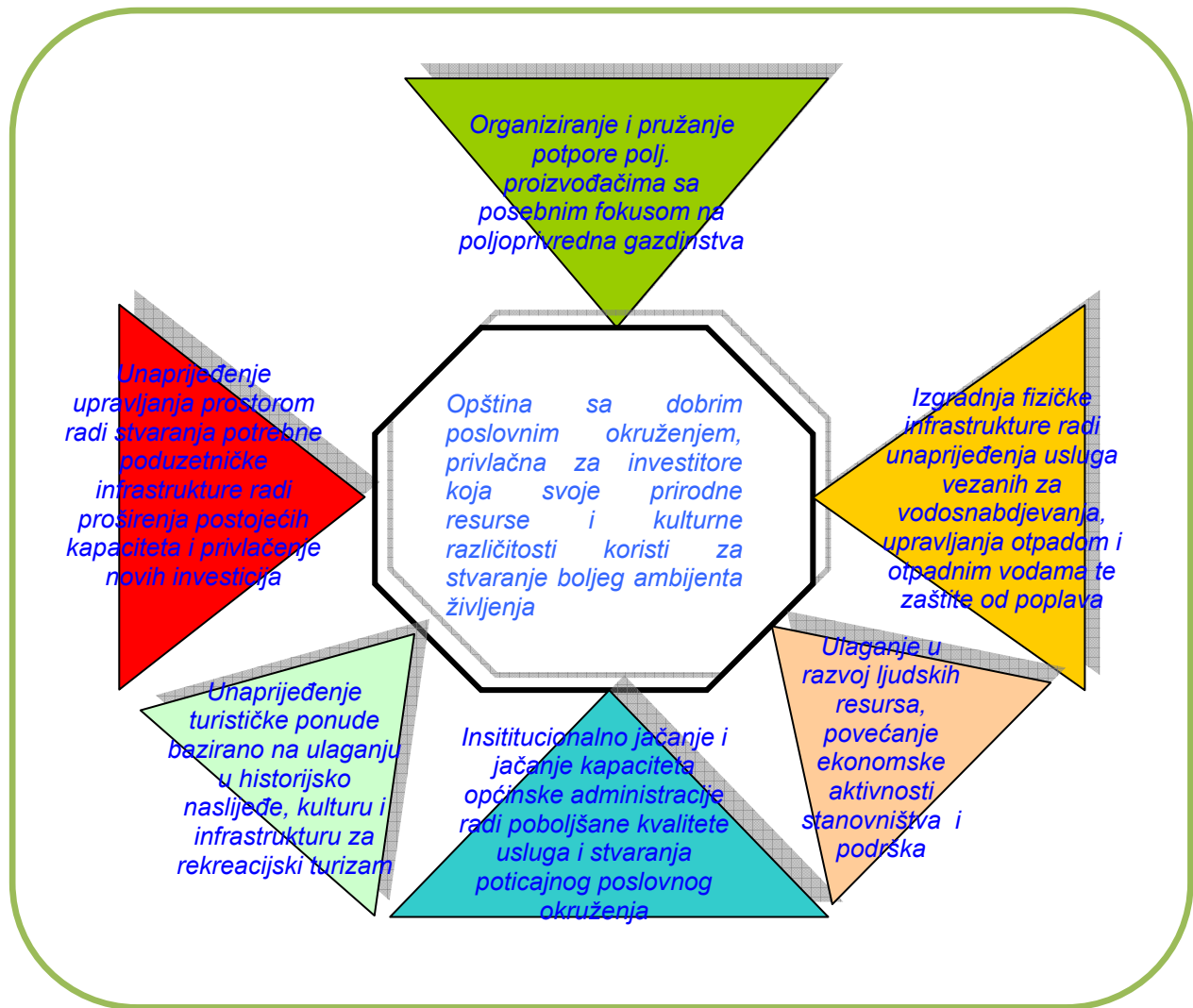
Druga grupa identificiranih problema se odnosi na potrebu razvoja infrastrukture i upravljanja prostorom. Problemi vezani sa infrastrukturom uglavnom odnose na zaštitu imovine i obradivih površina od poplava uzrokovanih neuređenošću korita rijeke, unaprijeđenje sustava vodosnabdijevanja, unaprijeđenje upravljanja otpadnim vodama i čvrstim otpadom.

Kada je u pitanju problem upravljanja prostorom ističe se usitnjenost raspoloživog zemljišta u državnom vlasništvu zbog čega su onemogućene inicijative vezane za definiranje većih površina namjenjenih industrijskim i poslovnim zonama.

Većina navedenih prilika su u biti slabosti koje su formulacijom transformirane u prilike.

OPĆI SWOT

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Relativno povoljan geografski položaj, komunikacijska uvezanost magistralnim putem, željeznicom i blizina regionalnih centara ☒ Razvijena poljoprivredna proizvodnja i povoljni resursi za razvoj poljoprivrede. ☒ Instalirani prerađivački kapaciteti i blizina prerađivačkih kapaciteta drugih općina. ☒ Potencijal za razvoj građevinarstva i proizvodnje građevinskih materijala zasnovan na raspoloživim prirodnim resursima. ☒ Spomenik Stari grad "Gradina" i širi pojas Majevice ☒ Veliki broj radno sposobnog stanovništva i relativno veliki broj mladih i obrazovnih ljudi. ☒ Tradicionalna manifestacija OGUS (Otvoreni grad umjetnosti "Srebrenik" od 1977). ☒ Usvojeni dugoročni strateški pravci snabdijevanja vodom i prečišćavanja otpadnih voda. ☒ Ekološka očuvanost područja ☒ Razvijene transportne usluge ☒ Ugostiteljstvo. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Mala sposobnost privrede da apsorbuje obrazovanu i stručnu radnu snagu (nedostatak kvalitetnih radnih mjesta, dominantan broj diplomiranih ekonomista i pravnika u odnosu na tehničke struke koje se traže). ☒ Relativno složene procedure u postupku izdavanja odobrenja za građenje. ☒ Nefunkcionalnost institucionalnog okvira za podršku razvoja privatnog sektora ☒ Neuređenost vodotoka i korita rijeke Tinje i njenih pritoka (nezaštićenost područja od poplava) ☒ Slaba snabdjevenost Općine vodom u nekim područjima (Tinja, Podorašje, D. Potok) ☒ Nedovoljno izgrađena kanalizaciona mreža i uređaja za prečišćavanje otpadnih voda na područjima izvan gradske zone. ☒ Nepostojanje sanitarne deponije smeća i nesistematizovanost uklanjanja divljih deponija i nekontrolisano odlaganje krutog otpada. ☒ Visoka stopa nezaposlenosti, veliki procent dugotrajno nezaposlenih, nepostojanje mogućnosti za dodatnu edukaciju, prekvalifikaciju radnika i programa samozapošljavanja. ☒ Rad na crno i nizak kvalitet radnih mjesta (velika ponuda radne snage, nesigurnost i mala plaća, nepoštivanja prava radnika). ☒ Nepostojanje suradnje između školstva i privrede. ☒ Problem usitnjenih poljoprivrednih površina (za dobijanje podsticaja). ☒ Slab izvoz voća iz Srebrenika (nema plasmana). ☒ Problem pri planiranju industrijskih zona zbog usitnjenog zemljišta u društvenom vlasništvu ☒ Izmještanje Osnovnog suda iz Srebrenika u Gradačac (problem dobijanja uvjerenja) ☒ Institucionalna podrška općinskoj službi za razvoj ☒ Planiranje i utvrđivanje prioriteta u rješavanju infrastrukture.
MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Povećanje proizvodnih kapaciteta, konkurentne sposobnosti privrede i izvoza (namještaj i prerada hrane) ☒ Promocije općine, razvoj i unapređenje turističke ponude ☒ Mogućnost zapošljavanja u poljoprivredi (zbog postojanja dugoročnog sustava poticaja kantona i federacije) ☒ Mogućnost stvaranja vodene akumulacije. ☒ Korištenje međunarodnih fondova za razvoj. ☒ Vraćanje mladih obrazovanih iz inostranstva koji su uspješni (financijski, znanstveni). ☒ Dijaspore. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Kriza javnog i finansijskog sektora ☒ Komplikovane procedure prijavljivanja poljoprivrednika na osiguranje (zdravstveno i socijalno) ☒ Slabe stimulativne mjere za razvoj poljoprivrede (Kanton-Federacija) prestankom podsticaja prestaje i proizvodnja (kada se ukinu podsticaji ljudi prestaju odmah i proizvoditi). ☒ Nefunkcionalna uvoz voća. ☒ Nefikasnost državnih institucija na svim nivoima. ☒ Nefunkcionisanje viših nivoa vlasti u rješavanju zajedničkih problema u oblasti vodoprivrede i ekologije i nedostatak ekoloških programa. ☒ Nemogućnost dobijanja finansijskih sredstava pod povoljnim uslovima za pokretanje/osnivanje preduzeća. ☒ Neadekvatno održavanje magistralnog i regionalnih puteva od strane Federalne i Kantonalne direkcije za puteve. ☒ Moguće smanjenje investiranja potencijalnih investitora na području općine. ☒ Obrazovanje neusklađeno sa potrebama privrede.

Fokusi razvoja općine Srebrenik

Opština sa dobrim poslovnim okruženjem, privlačna za investitore koja svoje prirodne resurse i kulturne različitosti koristi za stvaranje boljeg ambijenta življenja

STRATEŠKI CILJ 1

Stvaranje institucionalnih okvira za unapređenje poslovnog ambijenta koji će omogućiti dinamičan privredni rast općine Srebrenik

CILJ 1

Uskladena organizaciona struktura u općini i stvoren povoljan institucionalni okvir za provođenje strategije integralnog razvoja do 2015. godine koja će realizovati 30 projekata usmjerenih za podršku razvoja i zapošljavanja

CILJ 2

Razvijena poljoprivredna proizvodnja na 1.500 registrovanih poljoprivrednih domaćinstava uz održivi razvoj poljoprivrede i agro-turizma na području općine Srebrenik do 2015. godine.

CILJ 3

Unaprijeđen sistem upravljanja javnim dobrima i korištenje javnih dobara za podršku integralnog razvoja što podrazumijeva uspostavu sistema partnerstva javnog i privatnog sektora u 10 projekata, kao i proglašavanje i osposobljavanje 5 poslovnih zona do 2015. godine.

CILJ 4

Razvijena infrastruktura za potrebe MSP u ruralnim sredinama a što se odnosi na izgrađene glavne pristupne komunikacije, odvodnja otpadnih voda, elektro energetske i PTT komunikacije do 2015.

STRATEŠKI CILJ 2

Izgradnja infrastrukture u društvenom sektoru u cilju pružanja kvalitetnijih usluga korisnicima

CILJ 1

Povećanje radno – korisnog prostora, izgradnja infrastrukture, i bolja materijalno – tehnička opremljenost u obrazovnim i kulturnim, sportskim i društvenim ustanovama do 2015. godine.

CILJ 2

Unapređenje usluga u zdravstvenom sektoru i sektoru socijalne zaštite kroz povećanje radnog prostora i tehničke opremljenosti do 2015

STRATEŠKI CILJ 3

Unapređenje pružanja usluga građanima u oblastima vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim vodama i čvrstim otpadom, te zaštita okoliša i prirodnih resursa

CILJ 1

Izgrađeni sistemi vodosnabdijevanja za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom uz uspostavljanje i provođenje boljeg sistema upravljanja lokalnim vodovodima i zaštite izvorišta, izgrađen kanalizacioni sistem i prečistač otpadnih voda za 4 MP: Špionica, Sladna, D.Potok i Tinja – Podorašje i izgrađen sistem zaštite korita rijeke Tinje u dužini od 10 km do 2014. godine.

CILJ 2

Unaprijeđen sistem zaštite od klizišta i deminiran preostali dio prostora na području općine Srebrenik do 2015. godine.

CILJ 3

Riješeno pitanje sanitarne deponije i 90% domaćinstava uključeno u organizovano sakupljanje i razvrstavanje krutog otpada, bez divljih odlagališta do 2015. godine

CILJ 4

Unaprijeđen sistem zaštite zagađenja zraka od individualnih kotlovnica u gradu Srebreniku

STRATEŠKI CILJ 4

Očuvanje i unapređenje prirodnog i kulturno-historijskog naslijeđa u svrhu stvaranja boljeg ambijenta života građana

CILJ 1

Unaprijeđeno upravljanje prostorom, prirodnim i kulturno-istorijskim naslijeđem i izgradnja turističke infrastrukture na lokacijama "Stari grad Srebrenik", Seona –Ratiš, Brnjičani – Prisadi, Gornji Hrgovi-Lipici i njihova promocija kao turističkih destinacija općine do 2015.

CILJ 2

Ojačani institucionalni kapaciteti u oblasti zaštite okoliša uz uključenost građana i zainteresiranih strana, koji će realizovati najmanje 5 projekata iz oblasti zaštite okoliša koji se finansiraju iz različitih izvora uključujući i EU fondova do 2015. godine

Tabela IV.2 Sinteza strategije
Pregled glavnih elemenata strategije

Vizija razvoja:		
Opština sa dobrim poslovnim okruženjem, privlačna za investitore koja svoje prirodne resurse i kulturne različitosti koristi za stvaranje boljeg ambijenta življenja		
Strateški ciljevi :	Operativni (sektorski) ciljevi :	Programi i projekti :
SC 1: Stvaranje institucionalnih okvira za unapređenje poslovnog ambijenta koji će omogućiti dinamičan privredni rast općine Srebrenik	OP 1.1 : Usklađena organizaciona struktura u općini i stvoren povoljan institucionalni okvir za provođenje strategije integralnog razvoja do 2015. godine koja će realizovati 30 projekata usmjerenih za podršku razvoja i zapošljavanja.	Projekat izgradnja općinske zgrade.
		Projekat unapređenje organizacije i efikasnost općinske uprave.
	OP 1.2 : Razvijena poljoprivredna proizvodnja na 1.500 registrovanih poljoprivrednih domaćinstava uz održivi razvoj poljoprivrede i agro-turizma na području općine Srebrenik do 2015. godine.	Projekat formiranje registra poljoprivrednih proizvođača sa potrebnim bazama podataka (I faza: Identifikacija i usklađivanje u zemljišnim knjigama, II faza: Plan upravljanja sa nosiocima)
		Plan podsticaja u poljoprivredi u periodu 2011-2015 na bazi izdvajanja 3% budžeta godišnje proširiti na proizvodnje koje će obezbjediti tržne viškove i zapošljavanje (prerađivački kapaciteti, plastenici i druge proizvodnje) i jačanje zadrugarstva i uvezivanje ponude poljoprivrednih proizvoda sa područja općine Srebrenik.
		Projekat edukacije i stručne pomoći u proizvodnjama hrane za tržišta na malim posjedima.
		Projekat uspostave sistema upravljanja javnim dobrima.
		Projekat uspostave i opremanja 5 poslovnih zona do 2015.godine.
		Promocija prednosti koje pruža općina za razvoj poduzetništva.
		Program izgradnja javne rasvjete.
		Program izrada plana upravljanja prostorom planine Majevice.
OP 1.3 : Unaprijeđen sistem upravljanja javnim dobrima i korištenje javnih dobara za podršku integralnog razvoja što podrazumijeva uspostavu sistema partnerstva javnog i privatnog sektora u 10 projekata, kao i proglašavanje i osposobljavanje 5 poslovnih zona do 2015.godine.	Projekat vodozaštitnih zona i protivpožarna zaštita sa uređenjem izvorišta i rezervoara vode i zaštite šumskih dobara.	
	Projekat uređenje i unapređenje izletničkih i rekreativnih zona, šetnica i dr.	

	<p>OP 1.4 : Razvijena infrastruktura za potrebe MSP u ruralnim sredinama a što se odnosi na izgrađene glavne pristupne komunikacije, odvodnja otpadnih voda, elektro energetske i PTT komunikacije do 2015.</p>	<p>Program razvijena infrastruktura za potrebe razvoja u ruralnim sredinama (putevi, elektro i PTT i drugo).</p>
<p>SC 2 : Izgradnja infrastrukture u društvenom sektoru u cilju pružanja kvalitetnijih usluga korisnicima.</p>	<p>OP 2.1 : Povećanje radno – korisnog prostora, izgradnja infrastrukture, i bolja materijalno – tehnička opremljenost u obrazovnim i kulturnim, sportskim i društvenim ustanovama do 2015. godine.</p>	<p>Projekat saniranje i opremanje kino dvorane i rekonstrukcija grijanja.</p> <p>Projekat dogradnja muzejsko-galerijskog prostora.</p> <p>Projekat nabavka opreme, instrumenata i narodne nošnje za potrebe kulturno – umjetničkih društava.</p> <p>Projekat proširenje kapaciteta obdaništa u fazama (80+480 m²).</p> <p>Projekat nabavke opreme i učila za potrebe obdaništa.</p> <p>Projekat izgradnja zgrade Gimnazije i tehničkih škola.</p> <p>Projekat izgradnja sale za tjelesni odgoj (Prva osnovna škola) i po ukazanim potrebama i stvorenim uslovima na drugim lokacijama.</p> <p>Program izgradnja područnih škola.</p> <p>Projekat izgradnja područne škole Kiseljak.</p> <p>Program izgradnja područnih škola.</p> <p>Projekat izgradnja područne škole Bare.</p> <p>Program izgradnje Sportsko-rekreativnog centra u Srebreniku na površini od 37.000 m² u skladu sa Regulacionim planom.</p> <p>Projekat izgradnja poligona malih sportova u 8 područnih škola.</p> <p>Izgradnja i održavanje sportskih terena po MZ uz izgradnju 50 km biciklističkih staza i šetnica</p> <p>Program opremanje kabineta prirodnih nauka.</p> <p>Projekat opremanje kabineta prirodnih nauka u 8 osnovnih škola.</p> <p>Projekat adaptacija i opremanje Odjeljenja osnovne muzičke škole.</p> <p>Projekat uređenje, održavanje i upravljanje Gradskog poligona.</p> <p>Program saniranje i opremanje društvenih domova.</p> <p>Projekat saniranje i opremanje društvenih domova u 5 MZ .</p> <p>Izgradnja Doma mladih Potpeć</p> <p>Projekat izgradnja objekta za potrebe UG penzionera i invalida I i II kategorije.</p> <p>Projekat formiranje Centra za dijalizu u Srebreniku ili regionalnog centra za dijalizu.</p> <p>Projekat izmještanje Hitne službe u krugu Doma zdravlja.</p>

	<p>OP 2.2 : Unapređenje usluga u zdravstvenom sektoru i sektoru socijalne zaštite kroz povećanje radnog prostora i tehničke opremljenosti do 2015.</p>	<p>Projekat uređenje prostora (potkrovlja) iznad lamele D za potrebe fizijatrije.</p> <p>Otvaranje ambulanti porodične medicine za mjesna područja Brezik, Donja Špionica i Falešići.</p> <p>Projekat uređenje komunikacija i prilaza za osobe sa invaliditetom u gradu i pristup javnim ustanovama.</p> <p>Projekat izgradnja centra za smještaj starih osoba na Majeveci.</p> <p>Projekat povećanje radnog prostora i tehničke opremljenosti u Centru za socijalni rad.</p>
<p>SC 3 : Unapređenje pružanja usluga građanima u oblastima vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim vodama i čvrstim otpadom, te zaštita okoliša i prirodnih resursa.</p>	<p>OP 3.1 : Izgrađeni sistemi vodosnabdijevanja za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom uz uspostavljanje i provođenje boljeg sistema upravljanja lokalnim vodovodima i zaštite izvorišta, izgrađen kanalizacioni sistem i prečištač otpadnih voda za 4 MP : Špionica , Sladna, D.Potok i Tinja – Podorašje i izgrađen sistem zaštite korita rijeke Tinje u dužini od 10 km do 2014. godine.</p> <p>OP 3.2: Unaprijeđen sistem zaštite od klizišta i deminiran preostali dio prostora na području općine Srebrenik do 2015. godine.</p>	<p>Program Nastavak realizacije programa dugoročnog snabdijevanja vodom i odvodnjom otpadnih voda.</p> <p>Projekat izgradnja sistema vodosnabdijevanja za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom</p> <p>Projekat izgradnja kanalizacionog sistema i prečištača otpadnih voda za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom</p> <p>Program izgradnja sistema regulacije zaštite korita rijeke Tinje u dužini od 10 km.</p> <p>Projekat prva dionica Klisura, Ormanica – Most M 1,8 st.2976,43 = L= 2976,43 m</p> <p>Projekat Špionica, Most M 1.8 do mosta u Špionici Centar st.5000 = L= 5.000 m.</p> <p>Projekat Most za Brezje – Most Previle L = 1.973 m.</p> <p>Projekat Koprića most - Ušće Fačkinog potoka L = 900 m.</p> <p>Projekat sanacije kritičnih tačaka na erodiranim i oštećenim dionicama korita.</p> <p>Projekat akumulacija Bistričke rijeke – pripremne aktivnosti : I faza detaljna hidro i hidro – geološka istraživanja i studija izvodljivosti i II faza izrada projektne dokumentacije i prva faza radova.</p> <p>Projekat H/G istražnih radova na izvorištu termomineralnih voda u Srebreniku sa studijom izvodljivosti.</p> <p>Program zaštite od klizišta sa projektima.</p> <p>Projekat izrada katastra klizišta na području općine. Provođenje plana mjera sanacija i zaštite od klizišta</p> <p>Projekat provođenje plana mjera sanacija i zaštite od klizišta.</p>

	<p>OP 3.3: Riješeno pitanje sanitarne deponije i 90% domaćinstava uključeno u organizovano sakupljanje i razvrstavanje krutog otpada, bez divljih odlagališta do 2015. godine.</p>	<p>Program uspostavljanje sistema organizovanog sakupljanja, razvrstavanja i korištenja krutog otpada. Projekat uklanjanje divljih deponija i kontrolisanog odlaganja krupnog krutog otpada. Projekat sanacije i rekultivacija sanitarne deponije Babunovići. Projekat izgradnja « Nove » sanitarne deponije. Projekat prihvatne jame za neškodljivo uklanjanje uginulih životinja. Projekat tehničko i institucionalno jačanje JKP i osposobljavanje za selektivno prikupljanje otpada (uz aktivnosti edukacije stanovništva i monitoringa.</p>
	<p>OP 3.4: Unaprijeđen sistem zaštite zagađenja zraka od individualnih kotlovnica u gradu Srebreniku.</p>	<p>Program monitoring primjene uslova propisanih u ekološkim dozvolama za sve industrijske kapacitete. Projekat uspostava sistema daljinskog grijanja u gradu Srebreniku sa izvedbenim projektima po fazama = fazama obuhvata (I- SŠC, II- Dom kulture, III-Sportska dvorana, IV- Mulaahmetovića potok)</p>
<p>SC 4 : Očuvanje i unapređenje prirodnog i kulturno – historijskog naslijeđa u svrhu stvaranja boljeg ambijenta.</p>	<p>OP 4.1: Unaprijeđeno upravljanje prostorom , prirodnim i kulturno-istorijskim naslijeđem i izgradnja turističke infrastrukture na lokacijama “Stari grad Srebrenik”, Seona – Ratiš, Brnjičani – Prisadi, Gornji Hrgovi-Lipici i njihova promocija kao turističkih destinacija općine do 2015.</p>	<p>Program izgradnja turističke infrastrukture i njihova promocija (Stari Grad Srebrenik i druge). Projekat revitalizacija kompleksa „Stari grad Srebrenik» sa projektima u fazama I, II, III, IV i V. Projekat uspostava turističkog info-punkta sa suvenirnicom u centru grada i turističke signalizacije. Projekat podrška projektima koji povećavaju energetske efikasnost (javna rasvjeta- štedne sijalice, toplifikacije, utopljanje zgrada, uvođenje obnovljivih izvora energije i dr.)</p>
	<p>OP 4.2 : Ojačani institucionalni kapaciteti u oblasti zaštite okoliša uz uključenost građana i zainteresiranih strana, koji će realizovati najmanje 5 projekata iz oblasti zaštite okoliša koji se finansiraju iz različitih izvora uključujući i EU fondova do 2015. godine</p>	<p>Projekat edukacija uposlenika koji su uključeni u zaštitu okoliša. Projekat edukacija stanovništva iz oblasti zaštite okoliša. Projekat podrška NVO u projektima zaštite okoliša i zaštite zdravlja građana. Projekat izrada lokalnog ekološkog akcionog plana -LEAP.</p>

IV.3. VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI RAZVOJA

VIZIJA RAZVOJA OPĆINE SREBRENİK

**OPŠTINA SA DOBRIM POSLOVNIM OKRUŽENJEM ,
PRIVLAČNA ZA INVESTITORE, KOJA SVOJE PRIRODNE
RESURSE I KULTURNE RAZLIČITOSTI KORISTI ZA
STVARANJE BOLJEG ŽIVOTNOG AMBIJENTA**

Vizija razvoja općine Srebrenik daje primarni značaj unaprijeđenju poslovnog okruženja sa ciljem privlačenja investicija kao osnove za otvaranje novih radnih mjesta. Sa druge, postoji potreba za efikasnijim upravljanjem glavnim resursom sa kojim raspolaže općina a to je prostor. Upravljanje prostorom je jednako bitno za ekonomski razvoj kao i za unaprijeđenje kvalitete življenja na području općine, što je drugi značajan fokus vizije razvoja.

STRATEŠKI CILJEVI

STRATEŠKI CILJ 1:
STVARANJE INSTITUCIONALNOG OKVIRA ZA UNAPREĐENJE
POSLOVNOG AMBIJENTA KOJI ĆE OMOGUĆITI DINAMIČAN
PRIVREDNI RAST OPĆINE SREBRENİK

Strateški cilj 1 direktno proizilazi iz primarnog fokusa vizije razvoja općine a koji se odnosi na stvaranje povoljnog poslovnog ambijenta koji je pogodan za investitore. Strateški cilj se prvenstveno odnosi na stvaranje potrebnih institucionalnih i infrastrukturnih uvjeta za ekonomski rast. On se prvenstveno odnosi na ulogu općinske administracije i povećanje njene efikasnosti pri stvaranju povoljnog poslovnog ambijenta i pružanju potpore ekonomskom razvoju.

Jedan od glavnih preduvjeta za ostvarivanja ovog strateškog cilja reorganizacija općinske administracije i njeno osposobljavanje za efikasno implementiranje strategije i projekata koji se odnose na ekonomski razvoj.

Pored generalne potrebe za općim reorganiziranjem administracije, posebno je istaknuta potreba za unapređenjem kapaciteta administracije za efikasnijim upravljanjem javnim dobrima koja se mogu staviti u funkciju razvoja općine.

Značajno mjesto u uspostavi efikasne administracije je i razvoj kapaciteta općinske administracije za identificiranje i implementiranje projekata ekonomskog razvoja baziranih na javno-privatnom partnerstvu.

Kod razvoja fizičke infrastrukture posebna pažnja će se posvetiti ravnomjernom teritorijalnom razvoju kroz razvoj fizičke infrastrukture za mala i srednja poduzeća u ruralnim područjima općine.

Izgradnja institucionalnog okvira za potporu ekonomskom razvoju se pored reorganizacije, izgradnje kapaciteta i povećanja efikasnosti administracije također se odnosi i na razvoj sustava institucionalne potpore poljoprivrednim gazdinstvima koja se trebaju transformirati u tržišne proizvođače.

STRATEŠKI CILJ 2:

IZGRADNJA INFRASTRUKTURE U DRUŠTVENOM SEKTORU U CILJU PRUŽANJA KVALITETNIJIH USLUGA KORISNICIMA

Strateški cilj 2 se prvenstveno odnosi na povećanje raspoloživog prostora i bolju opremljenost obrazovnih, kulturnih, sportskih, zdravstvenih i socijalnih institucija na području općine. Više prostora i bolja opremljenost će stvoriti preduvjete za kvalitetnije usluge građanima općine u ovim sektorima.

STRATEŠKI CILJ 3:

UNAPRIJEĐENJE PRUŽANJA USLUGA GRAĐANIMA U OBLASTIMA VODOSNABDJEVANJA, UPRAVLJANJA OTPADNIM VODAMA I ČVRSTIM OTPADOM , TE ZAŠTITI OKOLIŠA I PRIRODNIH RESURSA

Strateški cilj 3 se odnosi na realizaciju dugoročnih pravaca razvoja sistema snabdijevanja vodom i odvodnje otpadnih voda na cijelom području općine Srebrenik, a u skladu sa usvojenim Dugoročnim programom kojim su obuhvaćena sva naselja.

STRATEŠKI CILJ 4:

OČUVANJE I UNAPREĐENJE PRIRODNOG I KULTURNO-HISTORIJSKOG NASLIJEĐA U SVRHU STVARANJA BOLJEG ŽIVOTA GRAĐANJA I RAZVOJ TURIZMA

Strateški cilj 4 se odnosi na realizaciju započetih programa i projekata zaštite i unapređenja kulturno-historijskog naslijeđa što je prvenstveno vezano za Stari grad Srebrenik i druge destinacije, te izraženu potrebu za unapređenjem u oblasti zaštite okoliša uz uključenost građana i zainteresiranih strana.

V. SEKTORSKI RAZVOJNI CILJEVI

V.1. PLAN EKONOMSKOG RAZVOJA

V.1.1 Sektorsko fokusiranje

Sinteza zaključaka socio-ekonomske analize i SWOT-a za sektor ekonomije

Analiza identificiranih snaga

Kao jedna od značajnih snaga na kojima se očekuje ekonomski razvoj se ističu raspoloživi resursi za poljoprivrednu proizvodnju. Međutim, nalazi socio-ekonomske analize ukazuju da je razina proizvodnje u djelatnosti poljoprivrede, lova i šumarstva doživjela dramatičan pad u posljednjih pet godina. Na to ukazuju i indikatori obrađivanih površina, gdje općina Srebrenik spada među općine sa najmanjim procentom obrađenih oranica, bašti i vrtova. Ovakvoj situaciji vjerojatno doprinosi i problem usitnjenosti poljoprivrednih parcela. Djelatnost poljoprivrede je trenutno na razini koja ne ukazuje na to da je ona trenutno snažna ekonomska djelatnost na kojoj se može bazirati razvoj lokalne zajednice.

Socio-ekonomska analiza ukazuje da je djelatnost prerađivačke industrije snažna lokalna djelatnost sa značajnim potencijalom da bude osnova i baza daljnjeg ekonomskog razvoja općine. Ova djelatnost zaslužuje da lokalna zajednica uloži dodatne napore u potpori daljnjeg razvoja ove djelatnosti.

Građevinarstvo koje je navedeno kao snaga u SWOT analizi, prema podacima iz socio-ekonomske analize, nije djelatnost koja je na razini razvijenosti da bi se mogla smatrati djelatnošću koja može biti motor daljnjeg razvoja ekonomije općine. Sa druge strane djelatnost vađenja ruda i minerala je iznimno razvijena lokalna djelatnost koja je ostvarila značajan rast u posljednjih pet godina. Podaci iz socio-ekonomske analize ukazuju na to da lokalna zajednica treba uložiti dodatne napore za daljnji razvoj ove djelatnosti i njeno povezivanje sa građevinskom industrijom.

SWOT analiza ističe i djelatnost saobraćaja, skladištenja i komunikacija kao snagu lokalne zajednice. Podaci iz socio-ekonomske analize ukazuju i potvrđuju da je ova djelatnost iznimno razvijena na području općine Srebrenik. Međutim teorija lokalnog ekonomskog razvoja stoji na stanovništvu da ova djelatnost po pravilu nije ona na kojoj se može bazirati daljnji razvoj lokalne zajednice.

Kada su u pitanju uslužne djelatnosti, iako je ugostiteljstvo istaknuto kao značajna snaga općine, veću pozornost bi trebalo obratiti na trgovinu. Djelatnost trgovine je iznimno razvijena i snažna djelatnost na području općine Srebrenik i zaslužuje dodatnu pažnju lokalne zajednice.

Isticanje velikog broja radno sposobnog stanovništva i veliki broj mladih i obrazovanih ljudi kao značajnog razvojnog resursa ima dva lica. Istina je da na području općine ima veliki broj nezaposlenih. Međutim od ukupnog broja registriranih nezaposlenih oko 40% imaju osnovnu školu ili manje od osnovne škole. Nadalje, oko 58% posto registriranih nezaposlenih su na birou duže od dvije godine te se mogu smatrati i neaktivnim odnosno osobama koje nisu aktivne u traženju zaposlenja te stoga ne spadaju u radnu snagu. Stopa participacije stanovništva radne dobi na tržištu rada je među najnižima u regiji i BiH.

Ljudski resursi jesu najznačajniji resurs i ako lokalna zajednica ima namjeru bazirati svoj razvoj na ljudskim resursima potrebna su značajna ulaganja u njihovu edukaciju, prekvalifikaciju, osposobljavanje za tržište rada i ekonomsku aktivaciju.

Analiza identificiranih slabosti

Navedeni problem nedovoljne sposobnosti privrede da apsorbuje obrazovanu i stručnu radnu snagu vjerojatno neće biti moguće riješiti daljnjim poticanjem poljoprivredne proizvodnje.

Nemogućnost plasmana voća proizvedenog na području općine Srebrenik govori o potencijalnom problemu nedovoljnog razvijenog lanca vrijednosti u poljoprivrednoj proizvodnji. Na osnovu ove slabosti fokus razvojnih aktivnosti bi trebale biti prepreke u procesiranju i marketingu i pozicioniranju na tržištu proizvodnje voća na području općine Srebrenik. Ekološki očuvano područje bi mogla biti značajna prednost koja bi se mogla koristiti u daljnjem razvoju poljoprivredne proizvodnje. SEA niti SWOT analiza ne pružaju informaciju na koju vrstu poljoprivredne proizvodnje bi se trebalo fokusirati.

Identificirane mogućnosti

Od identificiranih mogućnosti jedino je mogućnost dobijanja međunarodne pomoći i razvojnih fondova stvarna mogućnost, a ostale identificirane mogućnosti su uglavnom identificirane interne slabosti koje se mogu pretvoriti u mogućnosti.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Povoljni resursi za razvoj poljoprivrede. ☒ Instalirani prerađivački kapaciteti i blizina prerađivačkih kapaciteta drugih općina. ☒ Potencijal za razvoj građevinarstva i proizvodnje građevinskih materijala zasnovan na raspoloživim prirodnim resursima. ☒ Veliki broj radno sposobnog stanovništva i relativno veliki broj mladih i obrazovnih ljudi. ☒ Razvijene transportne usluge. ☒ Ugostiteljstvo. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Mala sposobnost privrede da apsorbira obrazovanu i stručnu radnu snagu (nedostatak radnih mjesta za dominantni broj diplomiranih ekonomista i pravika u odnosu na tehničke struke koje se traže). ☒ Relativno složene procedure u postupku izdavanja odobrenje za građenje i neprilagođena administracija za ubrzavanje ovog procesa ☒ Nefunkcionalnost institucionalnog okvira za podršku razvoja poduzetništva ☒ Nedostatak prostornih planova neprilagođenih poduzetništvu, neefikasna javna uprava ☒ Neplansko korištenje prostora u zoni magistralnog puta ☒ Rad na crno i nizak kvalitet radnih mjesta (velika ponuda radne snage, nesigurnost i mala plaća, nepoštivanja prava radnika). ☒ Problem usitnjenih poljoprivrednih površina ☒ Nerazvijen lanac izvoza voća i povrća ☒ Izmještanje Osnovnog suda iz Srebrenika u Gradačac (problem dobijanja uvjerenja) ☒ Neprilagođena općinska organizacija za efikasno koordiniranje, provođenja programa, projekata za provedbu strategije i podršku razvojnim projektima ☒ Preispitivanje općinske odluke o organizaciji službi, odnosno o efikasnosti postojeće organizacije ☒ Neadekvatno i neefikasno upravljanje javnim dobrima i imovinom ☒ Nedostatak projekata kojima se podržava razvoj poljoprivredne proizvodnje (organske hrane, turizma i ruralnog razvoja) ☒ Nedostatak sistemskog pristupa zapošljavanju visokostručnih kadrova u smislu podsticaja razvoju poduzetničkih vještina i inicijativa ☒ Neadekvatna organizovanost i angažovanost na projekte poljoprivrednih i veterinarskih "službi" ☒ Neažuriranje promjena u katastru u odnosu na gruntovnicu i komplikovano provođenje dokaza o vlasništvu.
MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Povećanje proizvodnih kapaciteta, konkurentne sposobnosti privrede i izvoza ☒ Zapošljavanja u poljoprivredi ☒ Izgradnja institucionalnih struktura za podrške razvoju ☒ Planiranje i utvrđivanje prioriteta u rješavanju infrastrukture. ☒ Korištenje međunarodnih fondova za razvoj. ☒ Usklađivanje prostornih planova sa potrebama razvoja poduzetništva ☒ Izrada regulacionih planova za poslovne zone i korištenje povoljnih sredstava za planiranje i opremanje poslovnih zona. ☒ Poboljšanje upravljanja javnim dobrima i povećanje efikasnosti korištenja. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Kriza javnog i finansijskog sektora ☒ Komplikovane procedure prijavljivanja poljoprivrednika na osiguranje (zdravstveno i socijalno) ☒ Slabe stimulatívne mjere za razvoj poljoprivrede (Kanton-Federacija) prestankom podsticaja prestaje i proizvodnja (kada se ukinu podsticaji ljudi prestaju odmah i proizvoditi). ☒ Nekompatibilan uvoz voća. ☒ Neefikasnost državnih institucija na svim nivoima. ☒ Nemogućnost dobijanja finansijskih sredstava pod povoljnim uslovima za pokretanje/osnivanje preduzeća. ☒ Moguće smanjenje investiranja potencijalnih investitora na području općine. ☒ Obrazovanje neusklađeno sa potrebama privrede. ☒ Politička nesigurnost zbog razjedinjenih interesa, političkih struktura i entiteta ☒ Nedostatak podrške domaćoj proizvodnji u odnosu na politike iz okruženja

V.1.2. Sektorski (operativni) ciljevi

- 1. Usklađena organizaciona struktura u općini i stvoren povoljan institucionalni okvir za provođenje strategije integralnog razvoja do 2015. godine koja će realizovati 30 projekata usmjerenih za podršku razvoja i zapošljavanja.**

Projekti:

- Izgradnja općinske zgrade
- Unapređenje organizacije i efikasnost općinske uprave.

- 2. Razvijena poljoprivredna proizvodnja na 1.500 registrovanih poljoprivrednih domaćinstava uz održivi razvoj poljoprivrede i agro-turizma na području općine Srebrenik do 2015. godine.**

Projekti:

- Formiranje registra poljoprivrednih proizvođača sa potrebnim bazama podataka.
- Plan podsticaja u poljoprivredi u periodu 2011-2015 na bazi izdvajanja 3% budžeta godišnje proširiti na proizvodnje koje će obezbjediti tržišne viškove i zapošljavanje (prerađivački kapaciteti, plastenici i druge proizvodnje) i jačanje zadrugarstva i uvezivanje ponude poljoprivrednih proizvoda sa područja općine Srebrenik.
- Projekat edukacije i stručne pomoći u proizvodnjama hrane za tržišta na malim posjedima.

- 3. Unaprijeđen sistem upravljanja javnim dobrima i korištenje javnih dobara za podršku integralnog razvoja što podrazumijeva uspostavu sistema partnerstva javnog i privatnog sektora u 10 projekata, kao i proglašavanje i osposobljavanje 5 poslovnih zona do 2015.godine.**

Projekti:

- Projekat uspostave sistema upravljanja javnim dobrima (I faza: Identifikacija i usklađivanje u zemljišnim knjigama, II faza: Plan upravljanja sa nosiocima)
- Uspostava i opremanje 5 poslovnih zona do 2015.
- Promocija prednosti koje pruža općina za razvoj poduzetništva

- 4. Razvijena infrastruktura za potrebe MSP u ruralnim sredinama a što se odnosi na izgrađene glavne pristupne komunikacije, odvodnja otpadnih voda, elektro energetske i PTT komunikacije do 2015.**

Programi:

- Razvijena infrastruktura za potrebe razvoja u ruralnim sredinama (putevi, elektro, PTT i drugo)
- Izgradnja javne rasvjete

- 5. Unaprijeđeno upravljanje prostorom, prirodnim i kulturno-istorijskim naslijeđem i izgradnja turističke infrastrukture „Stari grad Srebrenik” i drugim lokacijama, te njihova promocija kao turističkih destinacija općine do 2015.**

Projekti:

- Revitalizacija kompleksa „ Stari grad Srebrenik“ sa projektima u fazama I, II, III, IV i V.

- Uspostava turističkog info-punkta sa suvenirnicom u centru grada i turističke signalizacije

Sektorski (operativni) ciljevi ekonomskog razvoja	Veza sa strateškim ciljevima	Veza sa razvojnim ciljevima u drugim sektorima
<p>Cilj 1</p> <p>Usklađena organizaciona struktura u općini i stvoren povoljan institucionalni okvir za provođenje strategije integralnog razvoja do 2015.godine koja će realizovati 30 projekata usmjerenih za podršku razvoja i zapošljavanja</p>	<p>Stvaranje institucionalnih okvira za unapređenje poslovnog ambijenta koji će omogućiti dinamičan privredni rast općine Srebrenik</p>	<p>Sektorski cilj br.1 u društvenom sektoru i sektorski cilj br. 5 u oblasti zaštite okoliša</p>
<p>Cilj 2</p> <p>Razvijena poljoprivredna proizvodnja na 1.500 registrovanih poljoprivrednih domaćinstava uz održivi razvoj poljoprivrede i agro – turizma na području općine Srebrenik do 2015.godine</p>	<p>Stvaranje institucionalnih okvira za unapređenje poslovnog ambijenta koji će omogućiti dinamičan privredni rast općine Srebrenik</p>	<p>Sektorski cilj br.1 i br.5 u oblasti zaštite okoliša</p>
<p>Cilj 3</p> <p>Unaprijeđen sistem upravljanja javnim dobrima i korištenje javnih dobara za podršku integralnog razvoja što podrazumijeva uspostavu sistema partnerstva javnog i privatnog sektora u 10 projekata, kao i proglašavanje i osposobljavanje 5 poslovnih zona do 2015.godine</p>	<p>Stvaranje institucionalnih okvira za unapređenje poslovnog ambijenta koji će omogućiti dinamičan privredni rast općine Srebrenik</p>	<p>Sektorski cilj br.5 u oblasti zaštite okoliša</p>
<p>Cilj 4</p> <p>Razvijena infrastruktura za potrebe MSP u ruralnim sredinama a što se odnosi na izgrađene glavne pristupne komunikacije, odvodnja otpadnih voda, elektro energetske i PTT komunikacije do 2015.godine</p>	<p>Stvaranje institucionalnih okvira za unapređenje poslovnog ambijente koji će omogućiti dinamičan privredni rast općine Srebrenik</p>	<p>Sektorski cilj br.1 i br.5 u oblasti zaštite okoliša i sektorski cilj br.1 u društvenom sektoru</p>
<p>Cilj 5</p> <p>Unaprijeđeno upravljanje prostorom , prirodnim i kulturno-istorijskim naslijeđem i izgradnja turističke infrastrukture na lokacijama “Stari grad Srebrenik” i drugim, te njihova promocija kao turističkih destinacija općine do 2015</p>	<p>Očuvanje i unapređenje prirodnog i kulturno-historijskog nasljeđa u svrhu stvaranja boljeg ambijenta života građana</p>	<p>Sektorski cilj br.1 i br.5 u oblasti zaštite okoliša okoliša i sektorski cilj br.1 u društvenom sektoru</p>

V.1.3. Programi, projekti i mjere

PLAN LOKALNOG EKONOMSKOG RAZVOJA (2011 - 2015)									
Program	Projekti / mjere	Veza sa strateškim i sektorskim ciljevima	Orijentacioni period realizacije (dinamika implementacije)					Nosioци implementacije	Ciljne grupe (korisnici)
			2011	2012	2013	2014	2015		
	Projekat 1.1 Izgradnja općinske zgrade	1/1						Služba za prostorno Služba za budžet	Općinski org.upr. Korisnici usluga
	Projekat 1.2 Unapređenje organizacije i efikasnost općinske uprave	1/1						Općinski načelnik	Općinski org.upr. Korisnici usluga
	Projekat 1.3 Formiranje registra poljoprivrednih proizvođača sa potrebnim bazama podataka	1/2						Služba za budžet	Udruženja poljoprivrednika Poljoprivredni proizvođači
	Projekat 1.4 Plan podsticaja u poljoprivredi u periodu 2011-2015 na bazi izdvajanja 3% budžeta godišnje proširiti na proizvodnje koje će obezbjediti tržišne viškove i zapošljavanje (prerađivački kapaciteti, plastenici i druge proizvodnje) i jačanje zadruge i uvezivanje ponude poljoprivrednih proizvoda sa područja općine Srebrenik	1/2						Služba za budžet	Udruženja poljoprivrednika Poljoprivredni proizvođači
	Projekat 1.5 Projekat edukacije i stručne pomoći u proizvodnjama hrane za tržišta na malim posjedima	1/2						Služba za budžet	Udruženja poljoprivrednika Poljoprivredni proizvođači

	Projekat 1.6 Projekat uspostave sistema upravljanja javnim dobrima I faza : Identifikac. i usklađivanje u zemljišnim knjigama II faza: Plan upravljanja sa nosiocima	1/3						Služba za geodetske i imovinsko pravne poslove	Općinske službe Javne ustanove Mjesne zajednice
	Projekat 1.7 Uspostava i opremanje 5 poslovnih zona do 2015	1/3						Služba za prostorno	Poduzetnici i MSP Novi investitori Direkcija cesta, elektrodistribucija i komunalna preduzeća
Program 1.8. Razvijena infrastruktura za potrebe razvoja u ruralnim sredinama (putevi, elektro, PTT i drugo).		1/4							
Program 1.9. Izgradnja javne rasvjete		1/3						Služba za budžet	Mjesna zajednica
Izgradnja turističke infrastrukture i njihova promocija (Stari Grad Srebrenik i druge)	Program 1.10 Revitalizacija kompleksa „Stari grad Srebrenik“ sa projektima u fazama I, II, III, IV i V	4/1						Služba za budžet Nosioći aktivnosti utvrđeni u usvajanju programa upravljanju projekta	Turisti Turističke zajednice Institucije kulture, škole Mještani G. Srebrenika Ugostitelji
	Program 1.11 Uspostava turističkog info-punkta sa suvenirnicom u centru grada i turističke signalizacije općine Srebrenik	4/1						Općina Srebrenik	Turisti Turistička zajednica NVO

Radi ostvarivanja strateškog cilja vezanog za lokalni ekonomski razvoj, u periodu implementacije strategije se očekuje završenje projekta izgradnje nove općinske zgrade kojim bi se općinska administracija smjestila na jednu lokaciju, te promjena organizacijske strukture općinske administracije i jačanje kapaciteta radi stvaranja institucionalnog okvira za podršku lokalnom ekonomskom razvoju. Smještanje općinske administracije na jednu lokaciju, njeno reorganiziranje i jačanje kapaciteta bi trebali rezultirati smanjenjem troškova funkcioniranja administracije i boljim uslugama koje administracija pruža građanima i privatnom sektoru.

Jedan od fokusa pri unaprijeđenju rada općinske administracije će biti i upravljanje javnim dobrima radi stvaranja preduvjeta za otvaranje 5 poslovnih zona u koje bi se smjestilo 30 poduzeća i stvorio okvir za dizajniranje i implementiranje 10 projekata javnog - privatnog partnerstva.

Razvoj poljoprivredne djelatnosti se fokusira na razvoj ruralnih područja putem izgradnje fizičke infrastrukture potrebne za razvoj privatnog sektora, kao i na organiziran pristup pružanju potpore razvoju 1.500 samoodrživih, tržišno orijentiranih poljoprivrednih gazdinstava. Potpora poljoprivrednim gazdinstvima će biti u obliku financijske pomoći (subvencija) i tehničke pomoći u organiziranju i plasmanu proizvodnje i proizvoda.

Razvoj kulturnog, vjerskog i rekreativnog turizma je također jedan od razvojnih fokusa kojima će se nastojati podići turistička djelatnost na razinu 10.000 noćenja.

Red broj	Cilj Program, Projekt	Period implementacija					Izdaci	Izvori (%)						
		2011	2012	2013	2014	2015		Budžet	Kredit	Kanton TK	Budžet BiH i FBiH	JP/JU	Privat. izvori, građani drugo	Donator EU fondovi
1.	Projekt 1.1 Izgradnja općinske zgrade	X	X	X	X	X	4.000.000		4.000.000					
2.	Projekat.1.2 Unapređenje organizacije i efikasnost općinske uprave	X												
3.	Projekat.1.3 Formiranje registra poljoprivrednih proizvođača sa potrebnim bazama podataka	X	X	X	X	X								
4.	Projekt 1.4 Plan podsticaja u poljoprivredi u periodu 2011-2015 na bazi izdvajanja 3% budžeta godišnje proširiti na proizvodnje koje će obezbjediti tržišne viškove i zapošljavanje (prerađivački kapaciteti, plastenici i druge) i jačanje zadrugarstva i uveziva ponude poljoprivr. proizvoda sa područja	X	X	X	X	X	5.710.000	710.000			5.000.000			
5.	Projekt 1.5 Edukacije i stručne pomoći u proizvodnjama hrane za tržišta na malim posjedima.	X	X	X	X	X	112.000	12.000		100.000				
6.	Projekt 1.6 Uspostave sistema upravljanja javnim dobrima (I faza : Identifikacija i usklađivanje u zemljišnim knjigama, II faza: Plan upravljanja sa nosiocima)	X	X				10.000	10.000						
7.	Projekat 1.7 Uspostava i opremanje 5 poslovnih zona do 2015.godine	X	X	X	X	X	1.055.000	55.000			1.000.000			

8.	Program 1.8 Razvijena infrastruktura za potrebe razvoja u ruralnim sredinama (putevi, elektro, PTT) - Projekti u skladu sa godišnji Programima izgradnje infrastrukture	X	X	X	X	X	3.466.000	3.166.000		150.000		150.000		
9.	Program 1.9 Izgradnja javne rasvjete	X	X	X	X	X	700.000	350.000					350.000	
	Program Izgradnja turističke infrastrukture i njihova promocija													
10.	Projekat 1.10 Revitalizacija kompleks Stari grad Srebrenik» sa projektima u fazama I, II, III, IV i V	X	X	X	X	X	1.550.000	500.000		250.000	300.000	500.000 (TZ)		
11.	Program 1.11 Uspostava turističkog info-punkta sa suvenircicom u centru grada i turističke signalizacije općine Srebrenik	X					78.000	15.000						63.000
	UKUPNO 2011-2015						16.681.000	4.818.000	4.000.000	500.000	6.300.000	650.000	350.000	63.000

V.1.4. Okvirna finansijska konstrukcija

Potrebna finansijska sredstva za implementiranje 11 identificiranih programa i projekata, za period od 5 godina, iznosi 16,67 miliona KM. Većina sredstava (trebaju biti osigurana iz bužeta općine 4,81 miliona KM) i kreditima (4 miliona KM). Predviđeni transfer sa viših nivoa vlasti iznose oko 6,9 miliona KM.

V.2. PLAN DRUŠTVENOG RAZVOJA

V.2.1 Sektorsko fokusiranje

Sinteza zaključaka socio-ekonomske analize i SWOT-a za društveni sektor

Analiza identificiranih snaga i slabosti

Općina Srebrenik se ne može izdvojiti u grupu općina koje imaju dugu listu „snaga“ tako da je evidentno da je razvijenost društvenog sektora u općini na nezadovoljavajućem nivou. Stanje infrastrukture javnih institucija je generalno na niskom nivou i ovom sektoru su potrebna veća, odnosno kapitalna ulaganja koja se tiču sanacija ili rekonstrukcija kako obrazovnih, tako i zdravstvenih i socijalnih institucija, a takođe i opći nivo usluga koji se pruža prema građanima u sektoru zdravstva, obrazovanja, socijalne zaštite, kulture i sporta je potrebno poboljšati.

Što se tiče općinske administracije, koja bi trebala da pruža podršku svim javnim institucijama koje djeluju o okviru društvenog sektora, prije svega, kadrovska popunjenost odnosno obrazovna struktura zaposlenih u ovom organu javne uprave nije u potpunosti na zadovoljavajućem nivou. Takođe, u općini je zaposlen nesrazmjerno mali broj žena u odnosu na muškarce (36 naspram 82). Općinske službe su smještene u šest fizički odvojenih objekata i uslovi rada u ovim objektima osim što su neuslovni, takođe nezadovoljavaju informaciono-tehnološke potrebe jer uposlenici nisu kompjuterski uvezani tako da se razmjena dokumenta vrši fizički. Shodno tome, građani kao krajnji korisnici lokalne samouprave, odnosno nosioci prava, su primorani da nose i razmjenjuju dokumenta iz jedne zgrade u drugu.

Kada je riječ o sportu i kulturi, općina Srebrenik koja broji veliki broj sportskih klubova (čak dvadesetosam) i organizacija građanskog društva, nije u stanju pružiti kontinuiranu finansijsku podršku ovim organizacijama koje nisu samoodržive i oslanjaju se na finansijsku pomoć općine, viših nivoa vlasti, međunarodnih organizacija i donatora. Međutim, nevladine organizacije i lokalna sportska društva bi takođe trebala poraditi na razvijanju „fundraising“ komponente kako bi i samo mogli da finansiraju svoje programe i da budu neovisni od lokalne samouprave. Kao najprioritetniji problemi lokalne zajednice u ovom sektoru je navedeno nepostojanje rekreativnih sadržaja za masovni sport, nedovoljna i neorganizovana iskorištenost izgrađenih sportskih objekata i kino dvorana u lošem stanju. S druge strane, iskorištenost već postojećih izgrađenih sportskih objekata je nedovoljna i neorganizovana, a postojeći Gradski poligon koji bi se mogao potencijalno koristiti u sportske i kulturne svrhe je nedovoljno iskorišten.

U FBiH socijalna zaštita je fragmenirana i u osnovnim pravima definisana na federalnom nivou, a obaveze prema korisnicima spuštene su na nivo kantona i općina. Nedostatak radnog prostora u Centru za socijalni rad je naveden kao jedan od prioritetnih problema koji negativno utiče i na pružanje usluga korisnicima. Prema raspoloživim podacima u Srebreniku radi 1,15 ljekara na 1000 stanovnika, a bh. prosjek je 1,46 ljekara na 1000 stanovnika, iz čega proizilazi da je kadrovska opremljenost zdravstvenog sektora na nezadovoljavajućem nivou. Treba uzeti u obzir i sljedeće identifikovane problema sektora zdravstva: neadekvatan prostor Službe hitne pomoći, nepostojanje objekta za sanitarna vozila kao i nedovoljna opremljenost Doma zdravlja (nepostojanje Centra za hemodijalizu, mamograf i druga oprema za prevencije), nedovoljno prostora zdravstvenih ustanova u ruralnim sredinama za organizovanje specijaliziranih ordinacija (stomatološke, preventivne, ginekološke), i loš prilaz za osobe sa invaliditetom. S obzirom na veliki broj nezaposlenih, siromaštvo i slabo riješenu socijalnu zaštitu, veliki broj stanovnika je u nemogućnosti da učestvuje u plaćanju

cijene medicinskih usluga, tako da ekonomska pristupačnost zdravstvenoj zaštiti nije zagarantirana. Pokrivenost stanovništva zdravstvenim osiguranjem je nezadovoljavajuće obzirom da, prema podacima Zavoda zdravstvenog osiguranja za općinu Srebrenik, trenutani broj osiguranika iznosi 36.848, što prema ukupnom broju stanovnika iznosi 81,75%. Oko 8.000 osoba koje nisu obuhvaćene zdravstvenim osiguranjem su uglavnom lica koja nisu ispunila zakonske obaveze iz različitih razloga.

U sektoru obrazovanja, infrastrukturne potrebe su navedene kao jedan od prioriteta (pored kadrovskih prioriteta) pa tako osnovne škole u okviru školskih objekata sve imaju fiskalne sale osim "Prve osnovne škole" koja koristi fiskalnu salu srednje škole. Srednje škole koriste dvoranu sportsko-rekreativnog centra, a bitno je naglasiti da korištenje te dvorane plaćaju upravo učenici, što je neprihvatljivo po svim standardima obrazovanja. Takođe, problemi ovog sektora su nepostojanje kadra u obrazovnim ustanovama za djecu sa posebnim potrebama, kao i nedovoljna opremljenost u školama nastavnih kabineta prirodnih nauka (neadekvatne laboratorije, nedovoljan broj obrazovnih pomagala, slab školski knjižni fond).

Identificirane mogućnosti i prijetnje

Kao najznačajnija mogućnost nameću se već započete aktivnosti na izgradnji Gimnazije u Srebreniku čija je lokacija određena neposredno uz objekat Mješovite srednje škole, međutim potrebno je ovaj projekt implementirati u potpunosti. Takođe, kao prepoznata mogućnost navedena je promocija općine u turističke svrhe što bi moglo da doprinese i većem prilivu finansijskih sredstava u općini, i ovo je vrlo realna prilika, koju je moguće pretvoriti u realnost ukoliko se relevantni općinski službenici i ostale relevantne institucije aktivnije uključuju. Dijaspore, koja je navedena kao mogućnost, nije u realnosti održiva „mogućnost“ općine s obzirom da je općina ni u kojem smislu ne može kontrolirati niti ima razvijen strateški dokument koji bi naveo konkretno „pozitivne mogućnosti“ dijaspore.

Fokusi razvoja općine Srebrenik

1. Unaprijeđenje sektora zdravstva kroz savremeno opremanje Doma zdravlja i otvaranje Centra za dijalizu
2. Unaprijeđenje sektora obrazovanja kroz izgradnju potrebnih infrastrukturnih objekata i zaposlenje potrebnog kadra za djecu sa posebnim potrebama
3. Unaprijeđenje sektora sporta i kulture i nevladinog sektora sa naglaskom na samoodrživost ovih organizacija i jačanjem njihovih kapaciteta za samostalnim „fundraising-om“
4. Podrška projektima koji se odnose na kategorije izbjegličkog i povratničkog stanovništva.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Spomenik Stari grad “Gradina” i širi pojas Majevice ☒ Tradicionalna manifestacija OGUS (Otvoreni grad umjetnosti “ Srebrenik “ , od 1977). ☒ Ekološka očuvanost područja ☒ Opština uspješno uvela ISO 9001-2000 standarde 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Neadekvatan prostor Službe hitne pomoći i nepostojanje objekta za sanitarna vozila ☒ Nedovoljna opremljenost Doma zdravlja (nepostojanje Centra za hemodijalizu, mamograf i druga oprema za prevencije) ☒ Nedovoljno prostora zdravstvenih ustanova u ruralnim sredinama za organizovanje specijaliziranih ordinacija (stomatološke, preventivne ginekološke), loš prilaz za osobe sa invaliditetom ☒ Nedostatak radnog prostora u Centru za socijalni rad ☒ Nepostojanje evidencije o stvarnom stanju korisnika socijalne zaštite ☒ Nedostatak radno-korisnog prostora i opreme za rad predškolske ustanove ☒ Nedostatak fiskulturne sale za srednju školu ☒ Nedovoljna opremljenost u školama nastavnih kabineta prirodnih nauka- laboratorije, nedovoljno učila i pomagala, slab fond školskih lektira ☒ Nepostojanje kadra u obrazovnim ustanovama za djecu sa posebnim potrebama. ☒ Sve područne škole nemaju asfaltirane poligone. ☒ Potreba za izgradnjom područnih škola u naseljima Kiseljak i Bare ☒ Loša kino dvorana ☒ Dogradnja muzejsko-galerijskog prostora (potrebe manifestacije OGUS i druge) ☒ Nepostojanje rekreativnih sadržaja za masovni sport ☒ Nedovoljna i neorganizovana iskorištenost izgrađenih sportskih objekata ☒ Neuređen Gradski poligon ☒ Nedovoljna izgrađenost turističke infrastrukture i slaba promocija ☒ Nedovoljna uključenost nacionalnih manjina (Romi, povratnici i dr.) u procese društvenog, socijalnog i ekonomskog razvoja ☒ Neuslovnost zgrade Opštine ☒ Nedovoljna angažovanost i kreativnost uposlenih u svim sferama djelovanja (javna uprava, obrazovanje, kulturne i sportske djelatnosti). ☒ U opštinskoj administraciji obrazovna struktura zaposlenih nije zadovoljavajuća. ☒ Opštinska administracija ima nesrazmjerno mali broj uposlenih žena u odnosu na muškarce (36 naspram 82) ☒ Općina je organizovana u šest fizički odvojena objekta
MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Promocije općine , razvoj i unapređenje turističke ponude ☒ Dijaspora. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Nefikasnost državnih institucija na svim nivoima ☒ Obrazovanje neusklađeno sa potrebama privrede ☒ Neusklađenost finansiranja ustanova socijalne zaštite na svim nivoima

V.2.2. Sektorski (operativni) ciljevi

1. Povećanje radno – korisnog prostora, izgradnja infrastrukture, i bolja materijalno – tehnička opremljenost u obrazovnim i kulturnim, sportskim i društvenim ustanovama do 2015. godine

U opštini Srebrenik postoji tendencija rasta broja upisane djece u predškolsko obrazovanje, ali upitno je da li postojeće infrastrukturalno stanje može da odgovori potrebama djece ovog uzrasta, uključujući i potreban didaktički materijal koji je potrebno obnavljati na stalnoj osnovi. U sektoru srednjeg obrazovanja potrebno je uložiti dodatne napore kako bi plaćanje fiskulturne dvorane od strane učenika prestalo sa praksom jer je to neprihvatljivo po svim standardima obrazovanja. U sektoru kulture JU "Centar za kulturu i informisanje" je nosilac svih kulturnih aktivnosti u Općini Srebrenik, međutim iskorištenost kapaciteta Centra je nedovoljna, a broj kulturnih manifestacija nedovoljan. Na području općine Srebrenik djeluje i sportska ustanova JU "Sportsko rekreativni centar" u sklopu koje se nalazi i sportska dvorana u kojoj se održavaju treninzi sportskih klubova kao i održavanje takmičarskih aktivnosti i raznih kulturnih manifestacija. Finansijski problemi su navedeni kao glavni uzrok lošeg stanja u sektorima kulture i sporta, međutim ne treba ni zanemariti ograničene upravljačke kapacitete osoba koje su nadležne za vođenje ovih institucija. Kako bi se unaprijedio sektor obrazovanja, kulture i sporta, sljedeći programi i projekti su identificirani:

1. Saniranje i opremanje kino dvorane i rekonstrukcija grijanja.
2. Dogradnja galerijskog prostora u centru za kulturu
3. Nabavka tehničkih pomagala (narodne nošnje i dr) za potrebe kulturno-umjetničkih društava
4. Dogradnja i nadogradnja obdaništa
5. Izgradnja zgrade Gimnazije i tehničkih škola
6. Izgradnja sale za tjelesni odgoj (JU Prva osnovna škola) i po ukazanim potrebama i stvorenim uslovima na drugim lokacijama
7. Izgradnja područne škole Kiseljak
8. Izgradnja područne škole Bare
9. Izgradnja sportskih poligona u 8 područnih škola
10. Opremanje kabineta prirodnih nauka u 8 osnovnih škola
11. Program izgradnje Sportsko-rekreativnog centra u Srebreniku na površini od 37.000 m² u skladu sa Regulacionim planom
12. Adaptacija Odjeljenja osnovne muzičke škole pri JU Prva osnovna škola Srebrenik
13. Izgradnja i održavanje sportskih terena po MZ uz izgradnju 50 km biciklističkih staza i šetnica
14. Uređenje, održavanje i upravljanje Gradskim poligonom
15. Saniranje i opremanje društvenih domova u 5 MZ
16. Izgradnja Doma mladih Potpeć
17. Izgradnja objekta za potrebe UG penzionera i invalida I i II kategorije
18. Podrška projektima koji se odnose na kategorije izbjegličkog i povratničkog stanovništva.

INDIKATORI CILJ 1

1. Poboľjšani uslovi za boravak i povećan broj djece obuhvaćene predškolskim obdaništem za 20% (sadašnji broj = 85 djece)
2. Povećan nivo kvaliteta nastavnog procesa kao i stručne kompetencije svršenih srednjoškoolaca
3. Stvoreni bolji uslova za rad u osnovnim i srednjim školama:
  - izgradnja 2 područne škole
  - opremanje 8 kabineta prirodnih nauka
  - izgradnja 8 sportskih poligona uz područne škole
  - izgradnja sala za tjelesni odgoj Prve osnovne škole
  - adaptiran i opremljen prostor Odjeljenja osnovne muzičke škole
  - izgradnja zgrade Gimnazije
4. Povećan broj kulturnih i sportskih sadržaja u ruralnim i urbanim sredinama
5. Povećan kvalitet uslova i rada lica sa posebnim potrebama

2. Unaprijeđenje usluga u zdravstvenom sektoru i sektoru socijalne zaštite kroz povećanje radnog prostora i tehničke opremljenosti do 2015. godine

Centar za socijalni rad djeluje u objektu koji je izgrađen 1996. godine tako da se može smatrati relativno novijim objektom, u smislu infrastrukture. Međutim, Centar nije u potpunosti popunjen u pogledu stručnih i drugih radnika. Tehnička opremljenost ustanove donekle može odgovoriti zahtjevima koji se traže u ovoj oblasti i potrebna su ulaganja u ovaj sektor kako bi Centar nastavio sa nadograđivanjem informaciono-komunikacijskih tehnologija. Usluge primarne zdravstvene zaštite i specijalističko-konsultativne zaštite na području općine pruža JZU "Dom zdravlja" Srebrenik. Potrebe u sektoru zdravstva se prije svega ogledaju u neophodnosti izmeštanja službe hitne službe, formiranja centra za dijalizu s obzirom na veliki broj bolesnika i otvaranja ambulanti porodične medicine za mjesna područja Brezik, Donja Špionica i Falešići. Takođe, neophodno je osigurati fizički pristup zdravstvenim ustanovama za osobe sa fizičkim posebnim potrebama. Kako bi se unaprijedio sektor zdravstva i socijalne zaštite, sljedeći programi i projekti su identificirani:

1. Formiranje centra za dijalizu u Srebreniku ili regionalnog centra za dijalizu
2. Izmještanje hitne službe u krugu Doma zdravlja
3. Uređenje prostora (potkrovlja) iznad lamele D za potrebe fizijatrije
4. Otvaranje ambulanti porodične medicine za mjesna područja Brezik, Donja Špionica i Falešići
5. Uređenje komunikacija i prilaza za osobe sa invaliditetom u gradu i pristup javnim ustanovama
6. Izgradnja centra za smještaj starih osoba na Majevidi
7. Povećanje radnog prostora i tehničke opremljenosti u centru za socijalni rad

INDIKATORI CILJ 2

1. Povećan kvalitet usluga licima koja ostvaruju prava na osnovu primarne zdravstvene zaštite
2. Povećan kvalitet usluga licima koja ostvaruju prava na osnovu socijalne zaštite (smanjenje broja korisnika socijalne zaštite sa povećanjem kvaliteta i kvantiteta socijalnih davanja)

Sektorski (operativni) ciljevi društvenog razvoja	Veza sa strateškim ciljevima*	Veza sa razvojnim ciljevima u drugim sektorima*
<p>Cilj 1 Povećanje radno – korisnog prostora, izgradnja infrastrukture i bolja materijalno – tehnička opremljenost u obrazovnim i kulturnim, sportskim i društvenim ustanovama do 2015. godine.</p>	<p>Izgradnja infrastrukture u društvenom sektoru u cilju pružanja kvalitetnijih usluga korisnicima</p>	<p>Sektorski cilj br.3 u oblasti ekonomskog razvoja</p>
<p>Cilj 2 Unapređenje usluga u zdravstvenom sektoru i sektoru socijalne zaštite kroz povećanje radnog prostora i tehničke opremljenosti do 2015</p>	<p>Izgradnja infrastrukture u društvenom sektoru u cilju pružanja kvalitetnijih usluga korisnicima</p>	<p>Sektorski cilj br.3 u oblasti ekonomskog razvoja</p>

V.2.3. Programi, projekti i mjere

Program	Projekti / mjere	Veza sa strateškim i sektorskim ciljevima	Orijentacioni period realizacije (dinamika implementacije)					Nosioi implementacije	Ciljne grupe (korisnici)
			2011	2012	2013	2014	2015		
	Projekat 2.1. Saniranje i opremanje kino dvorane i rekonstrukcija grijanja	2/1						Centar za kulturu i informisanje	Građani, Škole Javne institucije
	Projekat 2.2 Dogradnja muzejsko-galerijskog prostora	2/1						Centar za kulturu i informisanje.	Građani, Umjetnici OGU
	Projekat 2.3 Nabavka opreme, instrumenata i narodne nošnje za potrebe kulturno – umjetničkih društava	2/1						Služba za društvene djelatnosti	Kulturno umjetnička društva Organizatori Manifestacija kulture
	Projekat 2.4 Proširenje kapaciteta obdaništa u fazama (80+480 m ²)	2/1						JU Obdanište	Korisnici usluga JU Obdanište
	Projekat 2.5 Nabavka opreme i učila za potrebe obdaništa	2/1						JU Obdanište	Djeca predškolskog uzrasta Uposlenici
	Projekat 2.6 Izgradnja zgrade Gimnazije i tehničkih škola	2/1						JU MSŠ Srebrenik	Učenici, profesori
	Projekat 2.7 Izgradnja sale za tjelesni odgoj (Prva osnovna škola) i po ukazanim potrebama i stvorenim uslovima na drugim lokacijama	2/1						I Osnovna škola	Učenici I Osnovne škole, sportski klubovi, rekreativci

Izgradnja područnih škola	Projekat 2.8 Izgradnja područne škole Kiseljak	2/1						I Osnovna škola	Učenici iz MZ Kiseljak (do V razreda)
Izgradnja područnih škola	Projekat 2.9 Izgradnja područne škole Bare	2/1						I Osnovna škola	Učenici iz MZ Bare (do V razreda)
Program izgradnje Sportsko-rekreativnog centra u Srebreniku na površini od 37.000 m ² u skladu sa Regulacionim planom	Projekat 2.10. Projekti po pojedinim sadržajima kompleksa SRC	2/1						Služba za društvene djelatnosti	Sportski klubovi, škole, građani rekreativci, djeca, poduzetnici
Izgradnja poligona malih sportova u svim naseljima i uz područne škole sa izgradnjom biciklističkih staza i šetnica.	Projekat 2.11 Izgradnja poligona malih sportova u 8 područnih škola	2/1						Služba za prostorno	Učenici škola Stanovnici MZ
	Projekat 2.12 Izgradnja i održavanje sportskih terena po MZ uz izgradnju 50 km biciklističkih staza i šetnica.	2/1						Služba za prostorno	Stanovnici MZ
Opremanje kabineta prirodnih nauka	Projekat 2.13 Opremanje kabineta prirodnih nauka u 8 osnovnih škola	2/1						Osnovne škole	Učenici i nastavnici
	Projekat 2.14 Adaptacija i opremanje Odjeljenja osnovne muzičke škole	2/1						I Osnovna škola	Učenici i nastavnici
	Projekat 2.15 Uređenje, održavanje i upravljanje Gradskim poligonom	2/1							Sportska društva, škole, građani
Saniranje i opremanje društvenih domova	Projekat 2.16 Saniranje i opremanje društvenih domova u 5 MZ	2/1						Općina	Stanovnici MZ, KUD

	Projekat 2.17 Izgradnja Doma mladih u Potpeću							Općina	Stanovnici MZ
	Projekat 2.18 Izgradnja objekta za potrebe UG penzionera i invalida I i II kategorije	2/1						UG Penzionera i invalida	Članovi udruženja Djeca sa posebnim potrebama
	Projekat 2.19 Formiranje Centra za dijalizu u Srebreniku ili regionalnog centra za dijalizu	2/2						Dom zdravlja Srebrenik	Korisnici usluga, Uposlenici
	Projekat 2.20 Izmještanje Hitne službe u krugu Doma zdravlja	2/2						Dom zdravlja Srebrenik	Korisnici usluga, Uposlenici
	Projekat 2.21 Uređenje prostora (potkrovlja) iznad lamele D za potrebe fizijatrije	2/2						Dom zdravlja Srebrenik	Korisnici usluga Uposlenici
	Projekat 2.22 Otvaranje ambulanti porodične medicine za mjesna područja Brezik, Donja Špionica i Falešići.	2/2						Dom zdravlja Srebrenik	Korisnici usluga Uposlenici
	Projekat 2.23 Uređenje komunikacija i prilaza za osobe sa invaliditetom u gradu i pristup javnim ustanovama.	2/2						Služba za prostorno	Invalidi Korisnici usluga Biciklisti
	Projekat 2.24 Izgradnja centra za smještaj starih osoba na Majeveci	2/2							
	Projekat 2.25 Povećanje radnog prostora i tehničke opremljenosti u Centru za socijalni rad	2/2						Centar za socijalni rad	Korisnici usluga Uposlenici

V.2.4. Okvirna finansijska konstrukcija

Red broj	Cilj Program, Projekt	Period implementacija					Izdaci	Izvori (%)						
		2011	2012	2013	2014	2015		Budžet	Kredit	Kanton TK	Budžet BiH i FBiH	JP/JU	Privat. izvori, građani drugo	Donator EU fondovi
1.	Projekt 2.1 Saniranje i opremanje kino dvorane i rekonstrukcija grijanja		X	X			120.000			120.000				
2.	Projekt 2.2 Dogradnja muzejsko – galerijskog prostora		X	X			300.000	50.000		250.000				
3.	Projekt. 2.3 Nabavka tehničkih pomagala (instrumenata, narodne nošnje idr) za potrebe kulturno – umjetničkih društava	X	X				50.000	10.000		20.000	20.000			
4.	Projekat. 2.4 Proširenje kapaciteta obdaništa u fazama (80+ 480 m2)	X	X	X			408.000	48.000		360.000				
5.	Projekat 2.5 Nabavka opreme i učila za potrebe obdaništa		X	X			55.000	5.000					50.000	
6.	Projekat 2.6 Izgradnja zgrade Gimnazije i tehničkih škola	X	X	X			3.000.000			3.000.000				
7.	Projekat 2.7 Izgradnja sale za tjelesni odgoj (Prva osnovna škola) i po		X		X	X	470.000	50.000		420.000				

	ukazanim potrebama i stvorenim uslovima na drugim lokacijama													
8.	Projekat 2.8 Izgradnja područne škole Kiseljak		X	X			300.000	30.000		220.000			50.000	
9.	Projekat 2.9 Izgradnja područne škole Bare				X	X	300.000	30.000		270.000				
10.	Program 2.10. Program izgradnje Sportsko-rekreativnog centra u Srebreniku na površini od 37.000 m ² u skladu sa Regulacionim planom	X	X	X	X	X								
11.	Projekt 2.11 Izgradnja poligona malih sportova u 8 područnih škola		X	X	X	X	115.000	40.000		75.000				
12.	Projekt 2.12 Izgradnja i održavanje sportskih terena po MZ uz izgradnju 50 km biciklističkih staza i šetnica.	X	X	X	X	X	256.000	156.000		80.000			20.000	
13.	Projekat 2.13 Opremanje kabineta prirodnih nauka u 8 osnovnih škola		X				50.000			50.000				
14.	Projekat 2.14 Adaptacija i opremanje Odjeljenja osnovne muzičke škole		X				10.000	8.000					2.000	
15.	Projekt 2.15 Uređenje, održavanje i upravljanje Gradskim poligonom	X					20.000	10.000		10.000				

16.	Projekat 2.16 Saniranje i opremanje društvenih domova u 5 Mjesnih zajednica	X	X				50.000	10.000		30.000			10.000	
17.	Projekat 2.17 Izgradnja Doma mladih Potpeć	X					100.000	100.000						
18.	Projekat 2.18 Izgradnja objekta za potrebe UG penzionera i invalida I i II kategorije	X					160.000	40.000						120.000
19.	Projekat 2.19 Formiranje Centra za dijalizu u Srebreniku ili regionalnog centra za dijalizu		X				500.000			250.000	250.000			
20.	Projekat 2.20 Izmještanje hitne službe u krugu Doma zdravlja			X			550.000	50.000		500.000				
21.	Projekat 2.21 Uređenje prostora (potkrovlja) iznad lamele D za potrebe fizijatrije	X	X				170.000	17.000		153.000				
22.	Projekat 2.22 Otvaranje ambulanti porodične medicine za mjesna područja Brezik, Donja Špionica i Falešići.		X	X	X									
23.	Projekat 2.23 Uređenje komunikacija i prilaza za osobe sa invaliditetom u gradu i pristup javnim		X	X			40.000			20.000	20.000			

	ustanovama													
24.	Projekat 2.24 Izgradnja centra za smještaj starih osoba na Majevidi	X	X	X			1.500.000	20.000		700.000	780.000			
25.	Projekat 2.25 Povećanje radnog prostora i tehničke opremljenosti u Centru za socijalni rad		X											
	UKUPNO 2011-2015						8.524.000	674.000		6.528.000	1.070.000		132.000	120.000

V.3. PLAN ZAŠTITE I UNAPREĐENJA ŽIVOTNE SREDINE

V.3.1 Sektorsko fokusiranje

Sinteza zaključaka socio-ekonomske analize i SWOT-a za sektor zaštite i unapređenja životne sredine

Analiza identificiranih snaga i slabosti

Analizirajući podatke prethodno navedene u socio-ekonomskoj analizi za općinu Srebrenik, a što prethodi odgovarajućoj SWOT analizi za oblast okoliša u općini Srebrenik, evidentan je nedostak odgovarajućih podataka za većinu oblasti koje bi ovaj sektor trebalo da analizira. Ipak, i pored toga, iz svega navedenog se mogu izvući određeni zaključci po kojima se općina Srebrenik bitno ne razlikuje od većine općina u Bosni u Hercegovini slične veličine.

Sigurno je da ono što općinu Srebrenik izdvaja od velikog broja lokalnih zajednica je postojanje i funkcionisanje uređaja za prečišćavanje otpadnih voda, doduše za sada na užem gradskom području ali je očito da lokalne vlasti imaju namjeru da funkcionisanje ovog uređaja prošire i na šire područje, što je jasno definisano dugoročnim strateškim pravcima snabdijevanja vodom i prečišćavanja otpadnih voda.

Po ostalim pitanjima, općina Srebrenik ima slične snage kao i većina općina u BiH što podrazumijeva povoljan geografski položaj, ekološku očuvanost područja te prirodna bogatstva na teritoriji općine što je posebno izraženo na području planine Majevice. Takođe, neophodno je istaći vodno bogatstvo općine, u prvom redu rijeke Tinje, ali i njenih većih ili manjih pritoka kao i bogatstvo termomineralnih voda. Pored toga, neophodno je istaći i kulturno historijsko bogatstvo općine, što se ogleda prije svega u postojanju tvrđave „Stari grad Gradina“ koja u narednom periodu poslije neophodne revitalizacije, za šta već postoje urađena idejna rješenja, može predstavljati značajan faktor razvoja općine.

Naravno da i pored svega pozitivnog i prosperitetnog, općina Srebrenik ima i jako veliki broj problema i slabosti koje su identifikovane tokom procesa izrade strategije. Ono što je karakteristično za sektor zaštite, očuvanja i unaprijeđenja stanja okoliša na teritoriji općine se prije svega odnosi na oblast upravljanja vodama (vodosnabdijevanje, kanalizacioni sistemi, zaštita od poplava) oblast upravljanja otpadom, onečišćenje zraka, te nedovoljno razvijeni finansijski i institucionalni kapaciteti u ovoj oblasti na lokalnom nivou. Po svemu navedenom, općina Srebrenik se ne razlikuje od većine općina u BiH.

Prije svega, kod identifikovanih slabosti treba navesti neuređenost korita rijeke Tinje i njenih pritoka, koja je izrazito bujičnog karaktera. Tokom obilnih padavina, kao što je zadnji put zabilježeno tokom juna 2010, dolazi do velikih plavnih valova koji uništavaju sve pred sobom, nanoseći ogromne finansijske i druge štete. Pored toga, u ovakvim situacijama, ni izgrađeni kanalizacioni sistemi kao i uređaj za prečišćavanje otpadnih voda ostaju van svoje osnovne funkcije što dodatno nanosi štetu stanju okoliša na teritoriji općine. Općinski razvojni tim je pored toga identifikovao i nedostatak primarne vodovodne mreže na dijelu općine kao i nedostatak kanalizacionog sistema na dijelu općine u kojem se postojeća kanalizacija direktno ispušta u rijeku Tinju. Radi svega navedenog, općinski razvojni tim je identifikovao specifični cilj u ovom sektoru koji se odnosi na daljnju izgradnju sistema vodosnabdijevanja na teritoriji općine uz uspostavljanje i provođenje boljeg sistema upravljanja lokalnim vodovodima i zaštite izvorišta, izgrađen kanalizacioni sistem i prečistač otpadnih voda za 4 MP: Špionica, Sladna, D.Potok i Tinja – Podorašje i izgrađen sistem zaštite korita rijeke Tinje u dužini od 10 km do 2014. godine, što podrazumijeva i sistematsko praćenje kontrole kvaliteta voda.

Pored problema upravljanja vodama na teritoriji općine Srebrenik, značajan problem predstavlja i sakupljanje, odlaganje i zbrinjavanje otpada na teritoriji općine. Organizovanim prikupljanjem otpada komunalno preduzeće je obuhvatilo skoro sva područja na općini Srebrenik. Potrebno je istaći da je postojeća mehanizacija koju koristi komunalno preduzeće zastarjela i nedovoljna za broj registrovanih korisnika u grupi domaćinstava koji je manji od 50% od ukupnog broja. Posljedica ovakvog stanja je nekontrolisano odlaganje otpada od strane domaćinstava te postojanje određenog broja „divljih“ odlagališta otpada.

Razdvajanje i sortiranje krutog otpada nije sistemski riješeno a odlaganje prikupljenog krutog otpada se vrši na deponiju u Babunovićima čiji kapacitet je već iskorišten. U posljednje vrijeme vode se intezivni razgovori i pregovori sa lokalnim vlastima općine Gradačac o formiranju zajedničke sanitarne deponije. Međutim ova inicijativa još uvijek nije rezultirala konkretnim dogovorom. Poseban problem na teritoriji općine predstavlja animalni otpad kao i nepostojanje adekvatnog stočnog groblja. Općinski razvojni tim je prepoznao i ove probleme te ih identifikovao i prepoznao kao još jedan od specifičnih ciljeva u sektoru okoliša.

Relativno složene procedure u postupku izdavanja dozvola za gradnju, nekontrolisana izgradnja kao i usitnjenost posjeda u privatnom vlasništvu takođe predstavljaju problem u procesu prostornog planiranja.

Govoreći o kvaliteti stanja okoliša na teritoriji općine, nemoguće je izbjeći problem zagađenja zraka na teritoriji općine. Ovo zagađenje tokom godine je prije svega vezano za problem glavne saobraćajnice koja prolazi kroz sam centar grada i koja je visoko frekventna. Pored toga, u zimskom periodu veliki broj individualanih ložišta i kotlovnica koje uglavnom rade na čvrsta goriva (ugalj i drvo) te u manjem dijelu tečna (mazut i lož ulje) predstavljaju značajan izvor zagađenja zraka koji u zimskom periodu kumulativno sa zagađenjem iz saobraćaja predstavlja značajan problem na teritoriji općine a posebno na području užeg gradskog jezgra.

Pored gore navedenih slabosti, evidentno je da institucionalni kapaciteti općine nisu na odgovarajućem nivou, posebno u jedinicama lokalne uprave. Takođe na teritoriji općine djeluje mali broj NVO koji se bavi ovim pitanjima a i svijest građana općine Srebrenik nije na zadovoljavajućem nivou. Stoga je općinski razvojni tim prepoznao i ovaj problem te predlaže da se u narednom periodu aktivnosti u ovom području intenziviraju i da im se da veći značaj.

Identificirane mogućnosti i prijetnje

Kao i većina općina u Bosni i Hercegovini, općina Srebrenik prepoznaje mogućnosti za unaprijeđenje stanja u sektoru okoliša u intersektorskom povezivanju, saradnji sa drugim lokalnim zajednicama kako u BiH tako i na regionalnom nivou. Finansijska sredstva na nivou kantona, Federacije BiH i države su nedovoljna i nesistematski se usmjeravaju te stoga općina Srebrenik vidi mogućnost za razvoj okolišnog sektora u korištenju predpristupnih fondova, donatorskih sredstava kao i povoljnih kreditnih linija razvojnih banaka koje u posljednje vrijeme sve više ulažu u ovaj sektor.

Naravno da ovakav razvoj treba da prati i sinhronizovano djelovanje sa višim nivoua vlasti te odgovarajućim direkcijama i agencijama, kako na kantonalnom, federalnom tako i na državnom nivou.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ○ Relativno povoljan geografski položaj, komunikacijska uvezanost magistralnim putem, željeznicom i blizina regionalnih centara ○ Potencijal za razvoj građevinarstva i proizvodnje građevinskih materijala zasnovan na raspoloživim prirodnim resursima ○ Usvojeni dugoročni strateški pravci snabdijevanja vodom i prečišćavanja otpadnih voda ○ Ekološka očuvanost područja ○ Prirodna bogatstva planine Majevice ○ Termomineralne vode 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Relativno složene procedure u postupku izdavanja odobrenja za građenje ○ Neuređenost vodotoka i korita rijeke Tinje i njenih pritoka (nezaštićenost područja od poplava) ○ Slaba snabdjevenost Općine vodom u nekim područjima (Tinja, Podorašje, D.Potok) ○ Nedovoljno izgrađena kanalizaciona mreža i uređaja za prečišćavanje otpadnih voda na područjima izvan gradske zone ○ Nepostojanje sanitarne deponije smeća i nesistematizovanost uklanjanja divljih deponija i nekontrolisano odlaganje otpada ○ Problemi pri planiranju industrijskih zona zbog usitnjenog zemljišta u društvenom vlasništvu ○ Nekontrolisana izgradnja posebno u zoni magistralnog puta ○ Nizak nivo svijesti građana o potrebi zaštite prostora i neiskorištenih ljudskih resursa ○ Nesistematska kontrola vode u seoskim područjima ○ Nedovoljno razvijeni kapaciteti općinske administracije i drugih institucija na lokalnom nivou ○ Neadekvatno zbrinjavanje animalnog otpada i nepostojanje stočnog groblja
MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ○ Mogućnost stvaranja vodene akumulacije ○ Planiranje i utvrđivanje prioriteta u rješavanju infrastrukture ○ Korištenje međunarodnih fondova za razvoj 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nefunkcionisanje viših nivoa vlasti u rješavanju zajedničkih problema u oblasti vodoprivrede i ekologije i nedostatak ekoloških programa ○ Neadekvatno održavanje magistralnog i regionalnih puteva od strane Federalne i Kantonalne direkcije za puteve ○ Klizišta ○ Nesistematsko usmjerenje raspoloživih sredstava za ekologiju (Kanton, FBiH) ○ Nedovoljan monitoring u oblasti zaštite okoliša

Imajući u vidu sve gore identifikovane snage i slabosti u oblastima zaštite, očuvanja i unaprijeđenja stanja okoliša na teritoriji općine Srebrenik, općinski razvojni cilj je identifikovao 5 glavnih specifičnih ciljeva sa odgovarajućim programima i projektima koji su niže navedeni:

V.3.2. Sektorski (operativni) ciljevi

Specifični cilj 1

Izgrađeni sistemi vodosnabdijevanja za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom uz uspostavljanje i provođenje boljeg sistema upravljanja lokalnim vodovodima i zaštite izvorišta, izgrađen kanalizacioni sistem i prečistač otpadnih voda za 4 MP: Špionica, Sladna, D.Potok i Tinja – Podorašje i izgrađen sistem zaštite korita rijeke Tinje u dužini od 10 km do 2014. godine.

Program : Nastavak realizacije programa dugoročnog snabdijevanja vodom i odvodnje otpadnih voda.

Projekat : Izgradnja sistema vodosnabdijevanja u MP D.Potok, Tinja i Podorašje

Projekat : Izgradnja kanalizacionog sistema i prečistača otpadnih voda za 4 MP: Špionica, Sladna, D.Potok i Tinja – Podorašje.

Program : Izgradnja sistema regulacije zaštite korita rijeke Tinje u dužini od 10 km

Projekat : Prva dionica Klisura, Ormanica – Most M 1.8 st.2.976,43 = L = 2.976,43 m

Projekat : Špionica, Most M 1.8 do mosta u Špionici Centar st.5.000 = L = 5.000 m

Projekat : Most za Brezje – Most Previle L = 1.973 m

Projekat : Koprića most – Ušće Faćkinog potoka L = 900 m

Projekat : Sanacije kritičnih tačaka na erodiranim i oštećenim dionicama korita.

Projekat : Akumulacija Bistričke rijeke – pripremne aktivnosti : I faza detaljna hidro i hidro – geološka istraživanja i studija izvodljivosti i II faza izrada projektne dokumentacije i plana finansiranja.

Projekat: H/G istražnih radova na izvorištu termomineralnih voda u Srebreniku sa studijom izvodljivosti

Specifični cilj 2

Unaprijeđen sistem zaštite od klizišta i deminiran preostali dio prostora na području općine Srebrenik do 2015. godine.

Program: Izrada plana upravljanja prostorom planine Majevice (koji obuhvata vodozaštitne zone, uređenje i unapređenje izletničkih zona, šetnica i drugo, protivpožarna zaštita sa uređenjem izvorišta i rezervoara vode i zaštite šumskih dobara)

Program : Zaštite od klizišta sa projektima :

1. Izrada katastra klizišta na području općine
2. Provođenje plana mjera sanacija i zaštite od klizišta

Specifični cilj 3

Riješeno pitanje sanitarne deponije i 90% domaćinstava uključeno u organizovano sakupljanje i razvrstavanje krutog otpada, bez divljih odlagališta do 2015. godine

Program : Uspostavljanje sistema organizovanog sakupljanja, razvrstavanja i korištenja krutog otpada

Projekat : Uklanjanje divljih deponija i kontrolisanog odlaganja krupnog krutog otpada

Projekat : Sanacije i rekultivacija sanitarne deponije Babunovići

Projekat : Izgradnja « Nove »sanitarne deponije

Projekat : Projekat prihvatne jame za neškodljivo uklanjanje uginulih životinja

Projekat : Tehničko i institucionalno jačanje JKP i osposobljavanje za selektivno prikupljanje otpada (uz aktivnosti edukacije stanovništva i monitoringa)

Specifični cilj 4

Unaprijeđen sistem zaštite zagađenja zraka od individualnih kotlovnica u gradu Srebreniku

Projekat : Uspostava sistema daljinskog grijanja u gradu Srebreniku sa izvedbenim projektima po fazama = fazama obuhvata obuhvata (I- SŠC, II-Dom kulture, III-Sportska dvorana, IV- Mulaahmetović potok)

Program : Monitoringa primjene uslova propisanih u ekološkim dozvolama za sve industrijske kapacitete.

Specifični cilj 5

Ojačani institucionalni kapaciteti u oblasti zaštite okoliša uz uključenost građana i zainteresiranih strana, koji će realizovati najmanje 5 projekata iz oblasti zaštite okoliša koji se finansiraju iz različitih izvora uključujući i EU fondova do 2015. godine, pri čemu će se realizirati sledeći projekti :

1. Podrška projektima koji povećavaju energetske efikasnost (javna rasvjeta-štedne sijalice, toplifikacija, utopljavanje zgrada, uvođenje obnovljivih izvora energije i dr.)
2. Edukacija zaposlenika koji su uključeni u zaštitu okoliša
3. Edukacija stanovništva iz oblasti zaštite okoliša
4. Podrška NVO u projektima zaštite okoliša i zaštite zdravlja građana
5. Izrada projekta zaštite zdravlja građana (alergije, kontrola vode idr)
6. Izrada lokalnog ekološkog akcionog plana-LEAP

Sektorski (operativni) ciljevi zaštite i unapređenja životne sredine	Veza sa strateškim ciljevima	Veza sa razvojnim ciljevima u drugim sektorima
<p>Cilj 1 Izgrađeni sistemi vodosnabdijevanja za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom uz uspostavljanje i provođenje boljeg sistema upravljanja lokalnim vodovodima i zaštite izvorišta, izgrađen kanalizacioni sistem i prečištač otpadnih voda za 4 MP: Špionica, Sladna, D.Potok i Tinja – Podorašje i izgrađen sistem zaštite korita rijeke Tinje u dužini od 10 km do 2014. godine.</p>	<p>Unapređenje pružanja usluga građanima u oblastima vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim vodama i čvrstim otpadom, te zaštita okoliša i prirodnih resursa</p>	<p>Sektorski cilj br.3 i br. 4 u oblasti ekonomskog razvoja</p>
<p>Cilj 2 Unaprijeđen sistem zaštite od klizišta i deminiran preostali dio prostora na području općine Srebrenik do 2015. godine.</p>	<p>Unapređenje pružanja usluga građanima u oblastima vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim vodama i čvrstim otpadom, te zaštita okoliša i prirodnih resursa</p>	<p>Sektorski cilj br.3, br. 4 i br.5 u oblasti ekonomskog razvoja</p>
<p>Cilj 3 Riješeno pitanje sanitarne deponije i 90% domaćinstava uključeno u organizovani sakupljanja i razvrstavanja krutog otpada, bez divljih odlagališta do 2015. godine</p>	<p>Unapređenje pružanja usluga građanima u oblastima vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim vodama i čvrstim otpadom, te zaštita okoliša i prirodnih resursa</p>	<p>Sektorski cilj br.1, br. 3 i br.4 u oblasti ekonomskog razvoja</p>
<p>Cilj 4 Unaprijeđen sistem zaštite zagađenja zraka od individualnih kotlovnica u gradu Srebreniku</p>	<p>Unapređenje pružanja usluga građanima u oblastima vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim vodama i čvrstim otpadom, te zaštita okoliša i prirodnih resursa</p>	<p>Sektorski cilj br.3 u oblasti ekonomskog razvoja</p>
<p>Cilj 5 Ojačani institucionalni kapaciteti u oblasti zaštite okoliša uz uključenost građana i zainteresiranih strana, koji će realizovati najmanje 5 projekata iz oblasti zaštite okoliša koji se finansiraju iz različitih izvora uključujući i EU fondova do 2015. godine</p>	<p>Očuvanje i unapređenje prirodnog i kulturno-historijskog nasljeđa u svrhu stvaranja boljeg ambijenta života građana</p>	<p>Sektorski cilj br.3 i br.4 u oblasti ekonomskog razvoja</p>

V.3.3. Programi, projekti i mjere

PLAN ZAŠTITE I UNAPREĐENJA ŽIVOTNE SREDINE (2011 - 2015)

Program	Projekti / mjere	Veza sa strateškim i sektorskim ciljevima	Orijentacioni period realizacije (dinamika implementacije)					Nosioци implementacije	Ciljne grupe (korisnici)
			2011	2012	2013	2014	2015		
Nastavak realizacije prog.dugor.snabdi. vodom i odvo.otp. voda	Projekat 3.1 Izgradnja sistema vodosnabdijevanja za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom	3/1						Služba za budžet odjel za razvoj	Korisnici vodovoda Preduzeća koja upravljaju vodovodom Poljoprivr. gazdinstva MSP
	Projekat 3.2 Izgradnja kanalizacionog sistema i prečištača otpadnih voda za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom	3/1						Služba za budžet odjel za razvoj	Korisnici vodovoda Preduzeća koja upravljaju vodovodom Poljoprivr. gazdinstva MSP
	Projekat 3.3 Akumulacija Bistričke rijeke – pripreme aktivnosti : I faza detaljna hidro i hidro – geološka istraživanja i studija izvodljivosti i II faza izrada projektne dokumentacije i plana finansiranja.	3/1						Služba za budžet odjel za razvoj	Vodoprivredne organizacije Preduzeća koja upravljaju vodovodom Korisnici vodovoda, građani, poljoprivreda MSP Općina
	Projekat 3.4. Projekat H/G istražnih radova na izvorištu termo – mineralnih voda u Srebreniku sa studijom izvodljivosti	3/1						Općina	Općina Poduzetnici PPP
Izgradnja sistema regulacije zaštite korita rijeke Tinje (duž. 10 km)	Projekat 3.5 Prva dionica Klisura, Ormanica – Most M 1,8 st.2976,43 = L= 2976,43 m	3/1						Služba za budžet odjel za razvoj	Mještani, građani Poljoprivr. gazdinstva MSP, Služba CZ
	Projekat 3.6 Špionica, Most M 1.8 do mosta u Špionici Centar st.5000 , L= 5 km	3/1						Služba za budžet odjel za razvoj	Mještani, građani Poljoprivr. gazdinstva MSP, Služba CZ

	Projekat 3.7 Most za Brezje – Most Previle L = 1.973 m	3/1						Služba za budžet odjel za razvoj	Mještani, građani Poljoprivr. gazdinstva MSP, Služba CZ
	Projekat 3.8 Koprića most – Ušće Fačkinog potoka L = 900 m	3/1						Služba za budžet odjel za razvoj	Mještani, građani Poljoprivr. gazdinstva MSP, Služba CZ
	Projekat 3.9 Sanacije kritičnih tačaka na erodiranim i oštećenim dionicama korita.	3/1						Služba za budžet odjel za razvoj	Mještani, građani Poljoprivr. gazdinstva MSP, Služba CZ
Izrada plana upravljanja prostorom planine Majevice	Projekat 3.10 Vodozaštitnih zona i protivpožarna zaštita sa uređenjem izvorišta i rezervoara vode i zaštite šumskih dobara.	1/3						Služba za budžet odjel za razvoj	JP Šumarija Vlasnici šuma CZ, vatrogasci
	Projekat 3.11 Uređenje i unapređenje izletničkih i rekreativnih zona, šetnica i dr.	1/3						UG Planinari	UG Planinari Izletnici Turističke organizacije
Zaštita od klizišta sa projektima	Projekat 3.12 Izrada katastra klizišta na području općine	3/2						Služba za prostorno uređenje	CZ Ugroženi građani
	Projekat 3.13 Provođenje plana mjera sanacija i zaštite od klizišta	3/2						Služba civilne zaštite	
Uspostav.sistema organizovanog sakupljanja, razvrstavanja i korištenja krutog otpada	Projekat 3.14 Uklanjanje divljih deponija i kontrolisanog odlaganja krupnog krutog otpada.	3/3						JKP	MZ Komunalna preduzeća Inspekcije
	Projekat 3.15 Sanacije i rekultivacija sanitarne deponije Babunovići.	3/3						Služba za prostorno	MZ Komunalna preduzeća Inspekcije
	Projekat 3.16 Izgradnja « Nove » sanitarne deponije.	3/3							MZ Komunalna preduzeća Inspekcije

	Projekat 3.17 Projekat prihvatne jame za neškodljivo uklanjanje uginulih životinja.	3/3						JU Veterinarska stanica Srebrenik	MZ Komunalna preduzeća Inspekcije
	Projekat 3.18 Tehničko i institucionalno jačanje JKP i osposobljavanje za selektivno prikupljanje otpada (uz aktivnosti edukacije stanovništva i monitoringa	3/3						JKP	MZ Komunalna preduzeća Inspekcije
Monitoring primjene uslova propisanih u ekološkim dozvolama za sve indus.kap	Projekat 3.19 Uspostava sistema daljinskog grijanja u gradu Srebreniku sa izvedbenim projektima po fazama: (I- SŠC, II-Dom kulture, III- Sportska dvorana, IV- Mulaahmetov. potok)	3/4						JKP	Korisnici građani Javne ustanove Poduzetnici
	Projekat 3.20 Podrška projektima koji povećavaju energetska efikasnost (javna rasvjeta- štedne sijalice, toplifikacije, utopljavanje zgrada, uvođenje obnovljivih izvora energije i dr.)	4/2						Općina	
	Projekat 3.21 Edukacija uposlenika koji su uključeni u zaštitu okoliša.	4/2						Služba za prostorno	Korisnici
	Projekat 3.22 Edukacija stanovništva iz oblasti zaštite okoliša.	4/2						Služba za prostorno	Korisnici
	Projekat 3.23 Podrška NVO u projektima zaštite okoliša i zaštite zdravlja građana	4/2						Služba za prostorno	Korisnici
	Projekat 3.24 Izrada lokalnog ekološkog akcionog plana - LEAP	4/2						Služba za prostorno	Korisnici

V.3.4. Okvirna finansijska konstrukcija

Red broj	Cilj Program, Projekt	Period implementacija					Izdaci	Izvori (%)						
		2011	2012	2013	2014	2015		Budžet	Kredit	Kanton TK	Budžet BiH i FBiH	JP/JU	Privat. izvori, građani drugo	Donator EU fondovi
1.	Projekat 3.1 Izgradnja sistema vodosnabdijevanja za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom	X	X	X	X	X	1.310.000	810.000		500.000				
2.	Projekat 3.2 Izgradnja kanalizacionog sistema i prečistača otpadnih voda za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom	X	X	X	X	X	5.250.000	250.000		1.250.000	1.250.000		1.250.000	1.250.000
3.	Projekat 3.3 Akumulacija Bistričke rijeke- pripreme aktivnosti : I faza detaljna hidro i hidro-geološka istraživanja i studija izvodljivosti i II faza: izrada projektne dokumentacije i prva faza radova	X	X	X	X	X	1.720.000	220.000			1.500.000 (AVP)			
4.	Projekat 3.4. Projekat H/G istražnih radova na izvoristu termomineralnih voda u Srebreniku sa studijom izvod.		X				1.630.000	130.000					1.500.000	
5.	Projekat 3.5 Izgradnja sistema regulacije zaštite korita rijeke Tinje, Prva dionica Klisura, Ormanica – Most M 1,8st.2976,43 = L = 2976,43 m	X	X				1.560.000	60.000			1.500.000 (AVP)			

6.	Projekat 3.6 Špionica, Most M 1.8 do mosta u Špionici Centar st.5000 = L = 5.000 m			X	X		1.100.000	100.000			1.000.000 (AVP)			
7.	Projekat 3.7 Most za Brezje – Most Previle L = 1.973 m				X	X	1.260.000	60.000			1.200.000 (AVP)			
8.	Projekat 3.8 Koprića most – Ušće Fačkinog potoka L = 900 m	X	X				900.000				900.000 (AVP)			
9.	Projekat 3.9 Sanacije kritičnih tačaka na erodiranim i oštećenim dionicama korita i zaštita poljoprivrednih zemljišta	X	X	X	X	X	490.000	125.000			365.000 (AVP)			
10.	Projekat 3.10 Izrada plana upravljanja prostorom planine Majevice- Vodozaštitnih zona i protivpožarna zaštita sa uređenjem izvorišta i rezervoara vode i zaštite šumskih dobara	X					90.000	10.000		80.000				
11.	Projekat 3.11 Izrada plana upravljanja prostorom planine Majevice- Uređenje i unapređenje izletničkih i rekreativnih zona, šetnica i dr.	X	X				90.000	10.000		50.000	30.000			
12.	Projekat 3.12 Izrada katastra klizišta na području općine	X	X	X	X	X	430.000	220.000			210.000			

13.	Projekat 3.13 Provođenje plana mjera sanacija i zaštite od klizišta	X	X	X	X	X	420.000			210.000	210.000			
14.	Projekat 3.14 Uklanjanje divljih deponija i kontrolisanog odlaganja krupnog krutog otpada.	X	X	X	X	X	200.000			100.000	100.000			
15.	Projekat 3.15 Sanacije i rekultivacija sanitarne deponije Babunovići	X	X				1.000.000	70.000		500.000	430.000			
16.	Projekat 3.16 Izgradnja „Nove sanitarne“ deponije.				X	X	1.500.000			1.000.000	500.000			
17.	Projekat 3.17 Projekat prihvatne jame za neškodljivo uklanjanje uginulih životinja.		X				53.000	8.000		45.000				
18.	Projekat 3.18 Tehničko i institucionalno jačanje JKP i osposobljavanje za selektivno prikupljanje otpada (uz aktivnosti edukacije stanovništva i monitoringa)	X	X				450.000			200.000	250.000			
19.	Projekat 3.19 Podrška projektima koji povećavaju energetske efikasnost (javna rasvjeta- štedne sijalice, toplifikacije, utopljavanje zgrada, uvođenje obnovljivih izvora energije i dr.)	X	X	X	X	X	500.000							500.000

20.	Projekat 3.20 Uspostava sistema daljinskog grijanja u gradu Srebreniku sa izvedbenim projektima po fazama = fazama obuhvata (I- SŠC, II-Dom kulture, III- Sportska dvorana, IV- Mulaahmetov. potok)	X	X	X	X	X	5.010.000	250.000		1.500.000	1.500.000	1.000.000	760.000	
21.	Projekat 3.21 Edukacija uposlenika koji su uključeni u zaštitu okoliša.		X				10.000			10.000				
22.	Projekat 3.22 Edukacija stanovništva iz oblasti zaštite okoliša.		X				100.000			100.000				
23.	Projekat 3.23 Podrška NVO u projektima zaštite okoliša i zaštite zdravlja građana	X					200.000	100.000		50.000	50.000			
24.	Projekat 3.24 Izrada lokalnog ekološkog akcionog plana - LEAP	X					25.000	5.000		20.000				
	UKUPNO 2011-2015						24.878.000	2.218.000		5.615.000	10.785.000	1.000.000	3.510.000	1.750.000

VI OPERATIVNI DIO

VI.1. Plan implementacije 2011-2015.

Plan implementacije 2011 - 2015.											
Sektor 1: Ekonomski razvoj											
Program	Projekti / mjere	Strat./ sektor. cilj	Orijentacioni period realizacije (dinamika implementacije)						Nosioi implementacije	Ciljne grupe (korisnici)	
			Predračun ukupnih ulaganja	Iznosi u KM	2011	2012	2013	2014			2015
	Projekat 1.1 Izgradnja općinske zgrade	1/1	Budžet	4.000.000	30.000	800.000	800.000	800.000	800.000	Služba za prostorno Služba za budžet	Općinski org.upr. Korisnici usluga
Ostali izvori											
Ukupno			4.000.000	30.000	800.000	800.000	800.000	800.000			
	Projekat 1.2 Unapređenje organizacije i efikasnost općinske uprave	1/1	Budžet							Općinski načelnik	Općinski org.upr. Korisnici usluga
Ostali izvori											
Ukupno											
	Projekat 1.3 Formiranje registra poljoprivrednih proizvođača sa potrebnim bazama podataka	1/2	Budžet							Služba za budžet	Udruženja poljoprivrednika Poljoprivredni proizvođači
Ostali izvori											
Ukupno											
	Projekat 1.4 Plan podsticaja u poljoprivredi u 2011-2015 na bazi izdvajanja 3% budžeta godišnje proširiti na proizv. koje će obezbjediti tržišne viškove i zapošljavanje (prerađivački kapaciteti,	1/2	Budžet	710.000	110.000	150.000	150.000	150.000	150.000	Služba za budžet	Udruženja poljoprivrednika Poljoprivredni proizvođači
Ostali izvori			5.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000			

	plastenici i dr.) i jačanje zadrugarstva i uvezivanje ponude poljoprivrednih proizvoda sa područja općine Srebrenik.		Ukupno	5.710.000	1.110.000	1.150.000	1.150.000	1.150.000	1.150.000		
	Projekat 1.5. Projekat edukacije i stručne pomoći u proizvodnjama hrane za tržišta na malim posjedima	1/2	Budžet	12.000		6000	6000			Služba za budžet	Udruženja poljoprivrednika Poljoprivredni proizvođači
			Ostali izvori	100.000		50.000	50.000				
			Ukupno	112.000		56.000	56.000				
	Projekat 1.6. Projekat uspostave sistema upravljanja javnim dobrima I faza : Identifikacija i usklađivanje u zemljišnim knjigama II faza: Plan upravljanja sa nosiocima	1/3	Budžet	10.000	5.000	5.000				Služba za geodetske i imovinsko pravne poslove	Općinske službe Javne ustanove Mjesne zajednice
			Ostali izvori								
			Ukupno	10.000	5.000	5.000					
	Projekat 1.7. Uspostava i opremanje 5 poslovnih zona do 2015	1/3	Budžet	55.000	5.000	12.500	12.500	12.500	12.500	Služba za prostorno	Poduzetnici i MSP Novi investit Direk.cesta, Elektrodistribucija i Komunalno preduzeće
			Ostali izvori	1.000.000	100.000	250.000	250.000	200.000	200.000		
			Ukupno	1.055.000	105.000	262.500	262.500	212.500	212.500		
Program 1.8 Razvijena infrastruktura za potrebe razvoja u ruralnim sredinama (putevi, elektro, PTT)	Projekti u skladu sa godišnji Programima izgradnje infrastrukture	1/4	Budžet	3.166.000	1.366.000	1.200.000	200.000	200.000	200.000		
			Ostali izvori	300.000	-	-	100.000	100.000	100.000		
			Ukupno	3.466.000	1.366.000	1.200.000	300.000	300.000	300.000		

Program 1.10. Izgradnja javne rasvjete	Projekti u skladu sa godišnji Programima izgradnje infrastrukture	1/3	Budžet	350.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	Služba za budžet	Mjesna zajednica
			Ostali izvori	350.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000		
			Ukupno	700.000	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000		
Izgradnja turističke infrastrukture i njihova promocija, (Stari Grad Srebrenik i dr.)	Projekat 1.11 Revitalizacija kompleksa „Stari grad Srebrenik “ sa projektima u fazama I, II, III, IV i V	4/1	Budžet	500.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	Općina Srebrenik, Centar za kulturu I informisanje u skladu sa programom NVO	Turist. zajed. turisti, škole, MSP iz oblas. Ugostiteljstva, mještani G.Srebrenik i Čojluk
			Ostali izvori	1.050.000	200.000	200.000	250.000	200.000	200.000		
			Ukupno	1.550.000	300.000	300.000	350.000	300.000	300.000		
Program 1.12 Uspostava turističkog info-punkta sa suvenirnicom u centru grada i turističke signalizacije općine Srebrenik		4/1	Budžet	15.000	15.000					Općina Srebrenik	Turisti Turistička zajednica NVO
			Ostali izvori	55.000	55.000						
			Ukupno	70.000	70.000						
Sektor 2: Društveni razvoj											
Projekat 2.1 Saniranje i opremanje kino dvorane i rekonstrukcija grijanja		2/1	Budžet							Centar za kulturu I informisanje	Građani, Škole Javne institucije
			Ostali izvori	120.000	60.000	60.000					
			Ukupno	120.000	60.000	60.000					
Projekat 2.2 Dogradnja muzejsko - galerijskog prostora.		2/1	Budžet	50.000		50.000				Centar za kulturu i informisanje	Građani, Umjetnici OGUS
			Ostali izvori	250.000	100.000	150.000					
			Ukupno	300.000	100.000	200.000					
Projekat 2.3 Nabavka opreme, instrumenata i narodne nošnje za potrebe kulturno – umjetničkih društava.		2/1	Budžet	10.000	10.000					Služba za društvene djelatnosti	KUD Organizatori manifestacija kulture
			Ostali izvori	40.000	40.000						
			Ukupno	50.000	50.000						

	Projekat 2.4 Proširenje kapaciteta obdaništa u fazama (80+480 m ²)	2/1	Budžet	48.000	8.000	20.000		20.000		JU Obdanište	Korisnici usluga JU Obdanište
			Ostali izvori	360.000	40.000	40.000		280.000			
			Ukupno	408.000	48.000	60.000		300.000			
	Projekat 2.5 Nabavka opreme i učila za potrebe obdaništa.	2/1	Budžet	5.000		5.000				JU Obdanište	Djeca predškolskog uzrasta, Uposl enici
			Ostali izvori	50.000				50.000			
			Ukupno	55.000		5.000		50.000			
	Projekat 2.6 Izgradnja zgrade Gimnazije i tehničkih škola.	2/1	Budžet							JU MSŠ Srebrenik	Učenici, profesori
			Ostali izvori	3.000.000		1.500.000	1.500.000				
			Ukupno	3.000.000		1.500.000	1.500.000				
	Projekat 2.7 Izgradnja sale za tjelesni odgoj (Prva osnovna škola) i po ukazanim potrebama i stvorenim uslovima na drugim lokacijama	2/1	Budžet	50.000		50.000				I Osnovna škola	Učenici I Osnovne škole, sportski klubovi, rekreativeci
			Ostali izvori	420.000				420.000			
			Ukupno	470.000		50.000		420.000			
Izgradnja područnih škola.	Projekat 2.8 Izgradnja područne škole Kiseljak.	2/1	Budžet	30.000		30.000				I Osnovna škola	Učenici iz MZ Kiseljak (do V razreda)
			Ostali izvori	270.000			270.000				
			Ukupno	300.000		30.000	270.000				
Izgradnja područnih škola.	Projekat 2.9 Izgradnja područne škole Bare.	2/1	Budžet	30.000				30.000		I Osnovna škola	Učenici iz MZ Bare (do V razreda)
			Ostali izvori	270.000					270.000		
			Ukupno	300.000				30.000	270.000		

Program izgradnje SRC u Srebreniku na pov. od 37.000 m ² u skladu sa Regulacionim planom	Projekat 2.10. Projekti po pojedinim sadržajima kompleksa Sportsko-rekreacionog centra -SRC		Budžet						Služba za društvene djelatnosti	Sportski klubovi, škole, građani rekreativci, djeca, poduzetnici	
			Ostali izvori								
			Ukupno								
Izgradnja poligona malih sportova u svim naseljima i uz područne škole sa izgradnjom biciklističkih staza i šetnica.	Projekat 2.11 Izgradnja poligona malih sportova u 8 područnih škola	2/1	Budžet	40.000	30.000	10.000			Služba za prostorno	Učenici škola i stanovništvo MZ	
			Ostali izvori	75.000	15.000	15.000	15.000	15.000			15.000
			Ukupno	115.000	45.000	25.000	15.000	15.000			15.000
	Projekat 2.12 Izgradnja i održavanje sportskih terena po MZ uz izgradnju 50 km biciklističkih staza i šetnica.	2/1	Budžet	156.000	83.000	73.000			Služba za prostorno	Stanovnici MZ	
			Ostali izvori	100.000	20.000	20.000	20.000	20.000			20.000
			Ukupno	256.000	103.000	93.000	20.000	20.000			20.000
Opremanje kabineta prirodnih nauka.	Projekat 2.13 Opremanje kabineta prirodnih nauka u 8 osnovnih škola	2/1	Budžet						Osnovne škole	Učenici i nastavnici	
			Ostali izvori	50.000		50.000					
			Ukupno	50.000		50.000					
	Projekat 2.14 Adaptacija i opremanje Odjeljenja osnovne muzičke škole	2/1	Budžet	8.000		8.000			I Osnovna škola	Učenici i nastavnici	
			Ostali izvori	2.000		2.000					
			Ukupno	10.000		10.000					

	Projekat 2.15 Uređenje, održavanje i upravljanje Gradskim poligonom	2/1	Budžet	10.000		10.000					Sportska društva, škole, građani
			Ostali izvori	10.000	10.000						
			Ukupno	20.000	10.000	10.000					
Saniranje i opremanje društvenih domova.	Projekat 2.16 Saniranje i opremanje društvenih domova u 5 MZ	2/1	Budžet	10.000		10.000				Općina	Stanovnici MZ, KUD
			Ostali izvori	40.000	20.000	20.000					
			Ukupno	50.000	20.000	30.000					
	Projekat 2.17 Izgradnja Doma mladih Potpeć		Budžet	100.000	100.000					Budžet	MZ Potpeć Općina
			Ostali izvori								
			Ukupno	100.000	100.000						
	Projekat 2.18 Izgradnja objekta za potrebe UG penzionera i invalida I i II kategorije	2/1	Budžet	40.000	40.000					UG Penzionera i invalida	Članovi udruženja Djeca sa posebnim potrebama
			Ostali izvori	120.000	120.000						
			Ukupno	160.000	160.000						
	Projekat 2.19 Formiranje Centra za dijalizu u Srebreniku ili regionalnog centra za dijalizu	2/2	Budžet							Dom zdravlja Srebrenik	Korisnici usluga, Uposlenici
			Ostali izvori	500.000		500.000					
			Ukupno	500.000		500.000					
	Projekat 2.20 Izmještanje Hitne službe u krugu Doma zdravlja	2/2	Budžet	50.000			50.000			Dom zdravlja Srebrenik	Korisnici usluga, Uposlenici
			Ostali izvori	500.000			500.000				
			Ukupno	550.000			550.000				
	Projekat 2.21 Uređenje prostora (potkrovlja) iznad lamele D za potrebe fizijatrije	2/2	Budžet	17.000		17.000				Dom zdravlja Srebrenik	Korisnici usluga Uposlenici
			Ostali izvori	153.000	100.000	53.000					

			Ukupno	170.000	100.000	70.000					
	Projekat 2.22 Otvaranje ambulanti porodične medicine za mjesna područja Brezik, Donja Špionica i Falešići.									Dom zdravlja Srebrenik	Korisnici usluga Uposlenici
	Projekat 2.23 Uređenje komunikacija i prilaza za osobe sa invaliditetom u gradu i pristup javnim ustanovama.	2/2	Budžet								
Ostali izvori			40.000		20.000	20.000					
Ukupno			40.000		20.000	20.000					
	Projekat 2.24 Izgradnja centra za smještaj starih osoba na Majevidi	2/2	Budžet	20.000	20.000					Općina Centar za socijalni rad	Općina Poduzetnici u PPP Korisnici usluga
Ostali izvori			1.480.000		700.000	780.000					
Ukupno			1.500.000	20.000	700.000	780.000					
	Projekat 2.25 Povećanje radnog prostora i tehničke opremljenosti u Centru za socijalni rad	2/2	Budžet							Centar za socijalni rad	Korisnici usluga Uposlenici
Ostali izvori											
Ukupno											
Sektor 3: Životna sredina											
Nastavak realizacije prog.dugor.sna bdi. vodom i odvo.otp. voda	Projekat 3.1 Izgradnja sistema vodosnabdijevanja za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom	3/1	Budžet	810.000	410.000	250.000	50.000	50.000	50.000	Služba za budžet	Korisnici vodovoda Preduzeća koja upravljaju vodovodom Poljoprivredn a gazdinstva MSP
			Ostali izvori	500.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000		
			Ukupno	1.310.000	510.000	350.000	150.000	150.000	150.000		

	Projekat 3.2 Izgradnja kanalizacionog sistema i prečistača otpadnih voda za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom	3/1	Budžet	250.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	Služba za budžet	Korisnici vodovoda Preduzeća koja upravljaju vodovodom Poljoprivredn a gazdinstva MSP		
			Ostali izvori	5.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000				
			Ukupno	5.250.000	1.050.000	1.050.000	1.050.000	1.050.000	1.050.000				
	Projekat 3.3. Akumulacija Bistričke rijeke- pripreme aktivnosti : I faza detaljna hidro i hidro-geološka istraživanja i studija izvodljivosti i II faza: izrada projektne dokumentacije i prva faza radova	3/1	Budžet	220.000	30.000	30.000	30.000	30.000	100.000	Služba za budžet	Korisnici vodovoda Preduzeća koja upravljaju vodovodom Poljoprivredn a gazdinstva MSP		
			Ostali izvori	1.500.000	120.000	180.000	150.000	150.000	900.000				
			Ukupno	1.720.000	150.000	210.000	180.000	180.000	1.000.000				
	Projekat 3.4. Projekat H/G istražnih radova na izvorištu termomineralnih voda u Srebreniku sa studijom izvodljivosti		Budžet	130.000		20.000	110.000			Služba za budžet	Općina Poduzetnici u PPP		
			Ostali izvori	1.500.000				500.000	1.000.000				
			Ukupno	1.630.000		20.000	110.000	500.000	1.000.000				
Izgradnja sistema regulacije zaštite korita rijeke Tinje u dužini od 10 km.	Projekat 3.5 Prva dionica Klisura, Ormanica – Most M 1,8 st.2976,43 = L= 2976,43 m		Budžet	60.000	30.000	30.000				Služba za budžet	Mještani Građani Poljoprivredn a gazdinstva MSP Služba CZ		
			Ostali izvori	1.500.000	800.000	700.000							
			Ukupno	1.560.000	830.000	730.000							
	Projekat 3.6 Špionica, Most M 1.8 do	3/1	Budžet	100.000			50.000	50.000		Služba za budžet	Mještani Građani		

	mosta u Špionici Centar st.5000 = L= 5.000 m		Ostali izvori	1.000.000			500.000	500.000			Poljoprivredn a gazdinstva MSP Služba CZ
			Ukupno	1.100.000			550.000	550.000			
	Projekat 3.7 Most za Brezje – Most Previle L = 1.973 m	3/1	Budžet	60.000				60.000			Mještani Građani Poljoprivredn a gazdinstva MSP Služba CZ
			Ostali izvori	1.200.000				600.000	600.000	Služba za budžet	
			Ukupno	1.260.000				660.000	600.000		
	Projekat 3.8 Koprića most – Ušće Fačkinog potoka L = 900 m	3/1	Budžet								Mještani Građani Poljoprivredn a gazdinstva MSP Služba CZ
			Ostali izvori	900.000	400.000	500.000				Služba za budžet	
			Ukupno	900.000	400.000	500.000					
	Projekat 3.9 Sanacije kritičnih tačaka na erodiranim i oštećenim dionicama korita i zaštita poljoprivrednih zemljišta	3/1	Budžet	125.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	Služba za budžet	Mještani Građani Poljoprivredn a gazdinstva MSP Služba CZ
			Ostali izvori	365.000	65.000	75.000	75.000	75.000	75.000		
			Ukupno	490.000	90.000	100.000	100.000	100.000	100.000		
Izrada plana upravljanja prostorom planine Majevice	Projekat 3.10 Vodozaštitnih zona i protivpožarna zaštita sa uređenjem izvorišta i rezervoara vode i zaštite šumskih dobara	1/3	Budžet	10.000	10.000					Služba za budžet	Šumarija JP Vlasnici šuma CZ, vatrogasci
			Ostali izvori	80.000	80.000						
			Ukupno	90.000	90.000						
	Projekat 3.11 Uređenje i unapređenje izletničkih i rekreativnih zona, šetnica idr.	1/3	Budžet	10.000	5.000	5.000				UG Planinari	UG Planinari Izletnici Turističke organizacije
			Ostali izvori	80.000	20.000	30.000	30.000				

			Ukupno	90.000	25.000	35.000	30.000				
Zaštite od klizišta sa projektima	Projekat 3.12 Zaštite od klizišta sa projektima. Izrada katastra klizišta na području općine.	3/2	Budžet	10.000	10.000					Služba za prostorno uređenje	CZ Ugroženi građani
			Ostali izvori								
			Ukupno	10.000	10.000						
Zaštite od klizišta sa projektima	Projekat 3.13 Provođenje plana mjera sanacija i zaštite od klizišta	3/2	Budžet							Služba civilne zaštite	
			Ostali izvori	420.000	100.000	80.000	80.000	80.000	80.000		
			Ukupno	420.000	100.000	80.000	80.000	80.000	80.000		
Uspostav. sistema organiz. sakupljanja, razvrstavanja i korištenja krutog otpada	Projekat 3.14 Uklanjanje divljih deponija i kontrolisanog odlaganja krupnog krutog otpada.	3/3	Budžet							JKP	MZ Komunalna preduzeća Inspekcije
			Ostali izvori	200.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000		
			Ukupno	200.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000		
	Projekat 3.15 Sanacije i rekultivacija sanitarne deponije Babunovići	3/3	Budžet	70.000	70.000					Služba za prostorno	MZ Komunalna preduzeća Inspekcije
			Ostali izvori	930.000	430.000	500.000					
			Ukupno	1.000.000	500.000	500.000					
	Projekat 3.16 Izgradnja « Nove » sanitarne deponije.	3/3	Budžet								MZ Komunalna preduzeća Inspekcije
			Ostali izvori	1.500.000				500.000	1.000.000		
			Ukupno	1.500.000				500.000	1.000.000		
	Projekat 3.17 Projekat prihvatne jame za neškodljivo uklanjanje uginulih životinja.	3/3	Budžet	8.000		8.000				JU Veterinarska stanica Srebrenik	MZ Komunalna preduzeća Inspekcije
			Ostali izvori	45.000		45.000					
			Ukupno	53.000		53.000					
	Projekat 3.18 Tehničko i institucionalno	3/3	Budžet							JKP	MZ Komunalna

	jačanje JKP i osposoblj. za selektivno prikupljanje otpada (uz edukacije stanovništva i monitoring		Ostali izvori	450.000	200.000	250.000					preduzeća Inspekcije
			Ukupno	450.000	200.000	250.000					
	Projekat 3.19 Podrška projektima koji povećavaju energetske efikasnost (javna rasvjeta-štedne sijalice, toplifikacije, utopljavanje zgrada, uvođenje obnovljivih izvora energije i dr.)		Budžet								Općina Korisnici građani Javne ustanove Poduzetnici
			Ostali izvori	500.000		100.000	200.000	100.000	100.000		
			Ukupno	500.000		100.000	200.000	100.000	100.000		
Monitoringa primjene uslova propisanih u ekološkim dozvolama za sve indus.kap	Projekat 3.20 Uspostava sistema daljinskog grijanja u gradu Srebreniku sa izvedbenim projektima po fazama = fazama obuhvata (I- SŠC, II-Dom kulture, III-Sportska dvorana, IV- Mulaahmetov. potok	3/4	Budžet	250.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000		JKP Korisnici građani Javne ustanove Poduzetnici
			Ostali izvori	4.760.000	1.120.000	920.000	1.420.000	1.300.000			
			Ukupno	5.010.000	1.170.000	970.000	1.470.000	1.350.000	50.000		
	Projekat 3.21 Edukacija uposlenika koji su uključeni u zaštitu okoliša.	4/2	Budžet								Služba za prostorno Korisnici
			Ostali izvori	10.000	10.000						
			Ukupno	10.000	10.000						
	Projekat 3.22 Edukacija stanovništva iz oblasti zaštite okoliša.	4/2	Budžet								Služba za prostorno Korisnici
			Ostali izvori	100.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000		
			Ukupno	100.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000		
	Projekat 3.23 Podrška NVO u projektima zaštite okoliša i zaštite zdravlja građana	4/2	Budžet	100.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000		Služba za prostorno Korisnici
			Ostali izvori	100.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000		
			Ukupno	200.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000		

	Projekat 3.24 Izrada lokalnog ekološkog akcionog plana - LEAP	4/2	Budžet	5.000	5.000					Služba za prostorno	Korisnici
			Ostali izvori	20.000	20.000						
			Ukupno	25.000	25.000						
			Budžet :	11.710.000	2.707.000	3.114.500	1.773.500	1.717.500	1.627.500		
			Ostali izvori :	38.365.000	6.495.000	9.081.000	8.460.000	7.340.000	6.810.000		
			Ukupno :	50.075.000	9.202.000	12.195.500	10.936.500	9.057.500	8.437.500		

VI.2. Detaljan akcioni i finansijski plan za projekte koji se implementiraju u 2011.

AKCIONI I FINANSIJSKI PLAN ZA 1. GODINU												
Red broj	Stra tešk cilj	Projekat / mjera	Nosioци implementacij e	Ukupni orijentac. troškovi	Finansiranje iz općinskog budžeta		Ostali izvori		Osnovne informacije za praćanje			
					Ukupno	I godina	Naziv	Iznos	Indikatori	Trajanj od-do	Izvjesta-vanje	
1.	1/1	1.1. Izgradnja općinske zgrade	Služba za budžet Služba za prostorno	4.000.000	4.000.000	500.000			Objavljen tender Ugovoreni radovi Započeta izgradnja	25.03.- 15.12.	juli decembar	
2.	1/1	1.2. Unapređenje organizacije i efikasnost općinske uprave.	Općinski načelnik						Usvojena nova organizacija Poboljšan kvalitet usluga	16.01.- 30.06.	juli	
3.	1/2	1.3. Formiranje registra poljoprivrednih proizvođača sa potrebnim bazama podataka.	Služba za budžet						Broj registrovanih poljoprivrednih proizvođača	01.01.- 31.12.	juli	
4.	1/2	1.4. Plan podsticaja u poljoprivredi u 2011-2015 na bazi izdvajanja 3% budžeta godišnje proširiti na proizv. koje će obezbjediti tržišne viškove i zapošljavanje (prerađivački kapaciteti, plastenici i dr.) i jaćanje zadrugarstva i uvezivanje ponude poljoprivrednih proizvoda sa područja općine Srebrenik.	Služba za budžet	5.710.000	710.000	73.000	Budžet TK Budžet FBiH	400.000 600.000	Usvojen budžet za 2011.g. Podneseni zahtjevi-aplikacije za podsticaje Broj i iznos ostvarenih podsticaja	01.01.- 31.12.	juni decembar	
5.	1/3	1.5. Projekat uspostave sistema upravljanja javnim dobrima I faza : Identifikacija i usklađivanje u zemljišnim knjigama, II faza : Plan upravljanja sa nosiocima	Služba za geodetske i imovinsko - pravne poslove.	10.000	10.000	10.000			Usvojena odluka o određivanju nosioca aktivnosti Usvojen plan upravljanja i izvještaj o pokrenutim i provedenim aktivnostima	31.03 - 31.12.	juli decembar	
6.	1/3	1.6. Uspostava i opremanje 5 poslovnih zona do 2015. godine.	Služba za prostorno.	1.055.000	55.000	5.000	Budžet FBiH	100.000	Usvojene odluke OV Podnesena aplikacija FBiH	31.03. - 30.06.	Juli	

7.	1/4	1.7. Razvijena infrastruktura za potrebe razvoja u ruralnim sredinama (putevi, voda i kanalizacija, rasvjeta, elektro i PTT)	Služba za budžet Služba za prostorno	3.466.000	3.166.000	1.366.000	Budžet TK Budžet FBiH	X x	Program infrasturkture 2011 Izveštaj o realizaciji	01.01. - 31.12.	juli decembar
8.	1/3	1.8. Izgradnja javne rasvjete	Služba za budžet	700.000	350.000	70.000			Program infrasturkture 2011 Izveštaj o realizaciji	01.01. - 31.12.	decembar
9.	4/1	1.9. Revitalizacija kompleks Stari Grad Srebrenik sa projektima u fazama I, II, III, IV i V. .	Služba za budžet Centar za kulturu u skladu sa programom NVO	1.550.000	500.000	150.000	Budžet TK Budžet FBiH	100.000 150.000	Urađen projekat parkinga sa sanitarnim čvorom Urađen projekat pristupnog puta Ugovoreni i započeti radovi na izgradnji parkinga	31.03.- 31.12.	juli decembar
10.	4/1	1.10. Uspostava turističkog info-punkta sa suvenirnicom u centru grada i turističke signalizacije	Služba za budžet	78.000	15.000	15.000	UNDP-ILDP	63.000	Urađeni projekti i elaborat Izgrađen turistički infopunkt sa suvenirnicom Postavljena turistička signalizacija	28.02.- 30.06.	juni
11.	2/1	2.1. Nabavka opreme, instrumenata i narodne nošnje za potrebe kulturno – umjetničkih društava.	Služba za društvene djelatnosti	50.000	10.000	10.000	Grantovi	20.000	Broj aplikacija za projekte Količina nabavljene opreme	31.03.- 31.12.	decembar
12.	2/1	2.2. Proširenje kapaciteta obdaništa u fazama (80+480 m2)	JU Obdanište	88.000+320.000	48.000	8.000			Urađen projekat	31.06.- 31.12.	decembar
13.	2/1	2.4. Izgradnja i održavanje sportskih terena po MZ uz izgradnju 50 km biciklističkih staza i šetnica.	Služba za društvene djelatnosti	256.000	156.000	95.000	Grantovi	15.000	Izgrađeni i održavani sportski poligoni u 5 MZ Urađeni projekti i dostavljene 3 aplikacije	01.01.- 31.12.	juli decembar
14.	2/1	2.5 Izgradnja Doma mladih Potpeć	Služba za društvene djelatnosti	100.000	100.000	100.000			Urađen projekat i izvršeni radovi	31.03.- 31.12.	juli decembar
15.	2/1	2.6. Izgradnja objekta za potrebe UG penzionera i invalida I i II kategorije.	UG penzionera i invalida	160.000	40.000	20.000	Grantovi Budžet TK	50.000 50.000	Urađen projekat Započeti radovi na izgradnji	31.03.- 31.12.	juli decembar

16.	2/2	2.7. Izgradnja centra za smještaj starih osoba na Majevidi	Centar za socijalni rad	1.500.000	20.000	10.000			Urađeni idejni projekat Urađena studija izvodljivosti	31.03.- 31.12.	juli decembar
17.	3/1	3.1. Izgradnja sistema vodosnabdijevanja za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom	Služba za budžet	1.310.000	810.000	410.000	Budžet TK Budžet FBiH	50.000 80.000	Izvršeni radovi u skladu sa Programom infrastrukture za 2011.	31.03.- 31.12.	juli decembar
18.	3/1	3.2. Izgradnja kanalizacionog sistema i prečištača otpadnih voda za sva naselja u skladu sa Dugoročnim programom	Služba za budžet	5.250.000	250.000	150.000	Budžet TK Budžet FBiH	50.000 80.000	Izvršeni radovi u skladu sa Programom infrastrukture za 2011.	31.03.- 31.12.	juli decembar
19.	3/1	3.3. Akumulacija Bistričke rijeke – pripreme aktivnosti : I faza detaljna hidro i hidro – geološka istraživanja i studija izvodljivosti i II faza izrada projektne dokumentacije i plana finansiranja.	Služba za budžet	1.720.000	220.000	30.000	Agen. za vodno područje-AVP	100.000	Urađeni program i ugovorena detaljna hidro-geološka istraživanja Ugovorena izrada studije izvodljivosti	31.03.- 31.12.	juli decembar
20.	3/1	3.4. Izgradnja sistema regulacije zaštite korita rijeke Tinje, Prva dionica Klisura, Ormanica – Most M 1.8 st. 2976,43 = L = 2976,43 m	Služba za budžet	1.560.000	60.000	30.000	AVP	800.000	Urađeni projekat za I dionicu Ugovoreni i započeti radovi	31.03.- 31.12.	juli decembar
21.	3/1	3.5. Sanacije kritičnih tačaka na erodiranim i oštećenim dionicama korita i zaštita poljoprivrednog zemljišta	Služba za budžet	490.000	125.000		AVP	80.000	Urađeni program sanacija i izvršeni radovi sanacija	31.03.- 31.12.	juli decembar
22.	1/3	3.6. Izrada plana upravljanja prostorom planine Majevice - Vodozaštitnih zona i protivpožarna zaštita sa uređenjem izvorišta i rezervoara vode i zaštite šumskih dobara.	Služba za civilnu zaštitu	90.000	10.000	10.000	Grantovi	80.000	Urađeni program Izvršeni radovi po programu	31.03.- 31.12.	juli decembar
23.	1/3	3.7. Izrada plana upravljanja prostorom planine Majevice - Uređenje i unapređenje izletničkih zona, šetnica idr.	Služba za prostorno uređenje UG Planinari	90.000	10.000	5.000	Grantovi	15.000	Urađeni plan upravljanja Započeti radovi po planu	31.03.- 31.12.	juli decembar
24.	3/2	3.8. Zaštite od klizišta sa projektima.	Služba za	430.000	220.000	100.000			Urađeni katastar klizišta	31.03.-	juli

		Izrada katastra klizišta na području općine i provedeni sanacioni radovi.	prostorno uređenje Služba CZ						Proveden dio radova po planu	31.12.	decembar
25.	3/3	3.8.Uklanjanje divljih deponija i kontrolisanog odlaganja krupnog krutog otpada.	Služba za prostorno uređenje	200.000	160.000	19.000	Grantovi	40.000	Proveden dio radova po planu.	31.03.- 31.12.	juli decembar
26.	3/3	3.9 Sanacije i rekultivacija sanitarne deponije Babunovići.	Služba za prostorno	1.000.000	200.000	200.000			Izvršeni sanacioni radovi	31.03.- 31.12.	juli decembar
27.	3/4	3.10. Uspostava sistema daljinskog grijanja u gradu Srebreniku sa izvedbenim projektima po fazama = fazama obuhvata (I – SŠC, II – Dom kulture, III – Sportska dvorana, IV – Mulaahmetov potok.)	JKP	5.010.000	250.000	50.000	Grantovi Korisnici	500.000 1.000.000	Usvojene odluke o finansiranju Uradni izvedbeni projekti Ugovoreni i započeti radovi	31.03.- 31.12.	juli decembar
28.	4/2	3.11. Podrška NVO u projektima zaštite okoliša i zaštite zdravlja građana	Služba za prostorno	200.000	100.000	20.000	Grantovi	50.000	Urađeni projekti i dostavljene 2 aplikacije	31.03.- 31.12.	juli decembar
29.	4/2	3.12. Izrada lokalnog ekološkog akcionog plana – LEAP.	Služba za prostorno	25.000	5.000	5.000	Grantovi	20.000	Pokrenut postupak izrade LEAP-a.	31.03.- 31.12.	juli decembar
UKUPNO:				36.098.000	11.600.000	3.461.000		10.730.000			

VI.3. Plan razvoja organizacionih kapaciteta i ljudskih potencijala

Osnovne uloge i odgovornosti u procesu implementacije i koordinacije strategije	
Uloga	Nadležnost (tko?)
Definiranje odgovornosti u pogledu koordinacije implementacije strategije razvoja;	Općinski načelnik
Definiranje nadležnosti pojedinačnih odjeljenja/službi za pripremu projektnih prijedloga i implementaciju projekata iz akcionog plana za 2011. godinu;	Općinski razvojni tim-Koordinator projekta ILDP Detaljno utvrditi nadležnosti odjeljenja i Službi za svaki projekat pojedinačno za 2011 sa imenima odgovornih osoba zaduženih za koordinaciju
Razrada projektnih prijedloga i osiguravanje izvora finansiranja;	Koordinator pojedinačnih projekata uz usaglašavanje Službom za budžet i Općinskim načelnikom
Provođenje procedura javnih nabavki;	Stručni savjetnik za javne nabavke
Praćenje implementacije strategije i redovno izvještavanje;	Odsjek za ekonomski razvoj
Uspostavljanje i redovno ažuriranje baze podataka relevantnih za razvoj;	Odsjek za ekonomski razvoj
Razrada i usvajanje operativnih i finansijskih planova za naredne godine implementacije strategije (godišnje i indikativno trogodišnje);	Odsjek za ekonomski razvoj i ORT
Ažuriranje i revizija sektorskih planova i strategije;	Odsjek za ekonomski razvoj i ORT
Definiranje ključnih potreba za izgradnjom kapaciteta osoblja uključenog u implementaciju strategije (Priprema plana i sistemska izgradnja kapaciteta za djelotvornu implementaciju strategije razvoja;	Sačiniti poseban plan za 2011 i 2012: - Jačanje organizacionih kapaciteta - Plan edukacija
Sveukupna komunikacija u pogledu implementacije strategije razvoja sa akterima van općinske uprave (građani, mediji, poslovni sektor, nevladin sektor, potencijalni finansijeri, viši nivoi vlasti, itd.).	Općinski načelnik i PR
Kontinuirana izgradnja ljudskih kapaciteta potrebnih za implementaciju strategije, u okviru općinske administracije i okruženja	Općinski načelnik Sačiniti poseban plan za 2011 i 2012: - Jačanje organizacionih kapaciteta - Plan edukacija

VI.4. Praćenje, ocjenjivanje i ažuriranje strategije razvoja

Stvarni rezultati razvoja, koji proizilaze iz implementacije integrirane strategije razvoja, mogu biti vidljivi i mjerljivi jedino ukoliko općina Srebrenik, kao najodgovornija za implementaciju strategije, bude sistematski provodila praćenje i vrednovanje realizacije strategije. Sistematsko praćenje i vrednovanje (monitoring i evaluacija) realizacije strategije omogućava mjerenje stepena ostvarenja postavljenih ciljeva, dajući takođe mogućnost za preduzimanje pravovremenih mjera u cilju eventualnih korekcija, te ocjenjivanje sveukupne uspješnosti realizacije strategije.

Praćenje podrazumjeva sistem prikupljanja i obrade podataka u svrhu upoređivanja postignutih rezultata sa planiranim. ***Vrednovanje*** je zasnovano na nalazima praćenja i daje sveukupnu ocjenu ostvarenja postavljenih ciljeva. Da bismo upravljali implementacijom strategije, kao i implementacijom projekata, moramo biti u mogućnosti da mjerimo stepen ostvarenja definisanih ciljeva i rezultata u određenom vremenskom periodu, za šta nam služe objektivno **provjerljivi indikatori**.

Indikatori praćenja

Strategija razvoja, kao konkretan i operativni alat za dugoročni razvoj općine, postavlja set mjerljivih operativnih/sektorskih ciljeva, podržanih nizom konkretnih indikatora, a koji će se koristiti za mjerenje ukupnog napretka i ostvarenja strategije. Stoga, provođenje redovnog praćenja napretka u implementaciji strategije će se temeljiti na mjerljivim sektorskim (društveni, ekonomski i ekološki), ciljevima i njihovim općim indikatorima.

Osim toga, konkretni indikatori su također postavljeni i na programsko/projektnom nivou i kao takvi predstavljaju konkretno pokazatelje praćenja napretka svakog sektorskog cilja strategije. Projektni pokazatelji definirani su u okviru projektnih prijedloga.

Okvir za praćenja plana ekonomskog razvoja je sljedeći:

Sektorski ciljevi	Indikatori na nivou sektorskog cilja	Indikatori na programsko-projektom nivou
Cilj 1 : Usklađena organizaciona struktura u općini i stvoren povoljan institucionalni okvir za provođenje strategije integralnog razvoja do 2015.godine koja će realizovati 30 projekata usmjerenih za podršku razvoja i zapošljavanja	Realizovan projekat izgradnje općinske zgrade i unaprijeđena organizacija općinskih organa uprave.	Poboljšani uslovi rada općinskih organa uprave sa smanjenjem u materijalnim troškovima organa uprave za 20 %, kao i poboljšan kvalitet usluga i zadovoljstvo korisnika i to građana i poduzetnika kroz efikasnije rješavanje zahtjeva i davanje kvalitetnih informacija za privlačenje investitora.
Cilj 2 : Razvijena poljoprivredna proizvodnja na 1.500 registrovanih poljoprivrednih domaćinstava uz održivi razvoj poljoprivrede i agro – turizma na području općine Srebrenik do 2015.godine	Proveden planirani projekat podsticaja proizvodnji u oblasti poljoprivrede, stručne pomoći poljoprivrednim proizvođačima sa formiranim registrom poljoprivrednih proizvođača.	Izdvajanje 3 % od godišnjeg budžeta od općine Srebrenik koja su usmjerena za podsticanje proizvodnje u oblasti poljoprivrede koje doprinose zapošljavanju 1.500 poljoprivrednika – registrovanih proizvođača i stručna pomoć za 1.500 poljoprivrednika.
Cilj 3 : Unaprijeđen sistem upravljanja javnim dobrima i korištenje javnih dobara za podršku integralnog razvoja što podrazumijeva uspostavu sistema partnerstva javnog i privatnog sektora u 10 projekata, kao i proglašavanje i osposobljavanje 5 poslovnih zona do 2015.godine	Usaglašene i uređene evidencije o svim dobrima kojima upravlja opština i utvrđeni načini i nosioci upravljanja. Proveden projekat uspostave i opremanja 5 poslovnih zona u Srebreniku.	Realizovano 10 projekata u partnerstvu javnog i privatnog sektora koji će doprinijeti zapošljavanju 100 novih radnika. Olakšani uslovi izgradnje novih pogona za 30 firmi na području općine Srebrenik.
Cilj 4 : Razvijena infrastruktura za potrebe MSP u ruralnim sredinama a što se odnosi na izgrađene glavne pristupne komunikacije, odvodnja otpadnih voda, elektro energetske i PTT komunikacije do 2015.godine	Rekonstruisano i uređeno 50 km iz grupe nekategorisanih puteva i izgrađena nova elektro, PTT, vodovodna i kanalizaciona mreža u ruralnim područjima.	Poboljšani uslovi za razvoj poljoprivrednih proizvodnji za 1.500 poljoprivrednih gazdinstava.
Cilj 5 :Unaprijeđeno upravljanje prostorom , prirodnim i kulturno-istorijskim naslijeđem i izgradnja turističke infrastrukture „Stari grad Srebrenik“ i drugim lokacijama, te njihova promocija kao turističkih destinacija općine do 2015.	Realizovano 5 faza projekata revitalizacije kompleksa „ Stari grad Srebrenik“. Identifikovane turističke destinacije za razvoj vjerskog i rekreativnog turizma sa urađenim programima opremanja i promocije. Osposobljen i stavljen u funkciju turistički info – punkt u gradu Srebreniku.	Povećan broj posjetilaca na 10.000 godišnje putem organizovanih turističkih posjeta „Starom gradu Srebrenik“ i drugim turističkim destinacijama sa kvalitetnom ugostiteljskom ponudom i prodajom suvenira, rukotvorina i poljoprivrednih proizvoda – zdrave hrane.

Okvir za praćenja plana društvenog razvoja je sljedeći:

Sektorski ciljevi	Indikatori na nivou sektorskog cilja	Indikatori na programsko-projektnom nivou
Cilj 1: Povećanje radno – korisnog prostora, izgradnja infrastrukture i bolja materijalno – tehnička opremljenost u obrazovnim i kulturnim, sportskim i društvenim ustanovama do 2015. godine	Povećan broj djece za 20% obuhvaćenim predškolskim odgojem (sadašnji broj = 85 djece)	Proširen kapacitet obdaništa u fazama (80+480 m ²) Nabavka opreme i učila za potrebe obdaništa
	Povećan nivo kvaliteta nastavnog procesa kao i stručne kompetencije svršenih srednjoškolaca	Izgrađena zgrada Gimnazije i tehničkih škola
	Stvoreni bolji uslovi za rad u osnovnim škola (izgradnja područnih škole, opremanje kabineta prirodnih nauka, izgradnja sportskih poligona uz područne škole, izgradnja sale za tjelesni odgoj (I Osnovna škola)	Izgrađene 2 područne škole Opremljeno 8 kabineta prirodnih nauka Izgrađeno 8 sportskih poligona uz područne škole Izgrađena sala za tjelesni odgoj (Prva osnovna škola)
	Povećan broj kulturnih i sportskih sadržaja u ruralnim i urbanim sredinama	Sanirana i opremljena kino dvorana Dograđen muzejsko-galerijski prostor Nabavka opreme, instrumenata i narodne nošnje za potrebe kulturno – umjetničkih društava. Izgrađeni poligoni malih sportova u 10 naselja uz izgradnju biciklističkih staza i šetnica Uređen i dat na održavanje Gradski poligon Sanirano i opremljeno 5 društvenih domova u MZ
	Povećan kvalitet uslova i rada lica sa posebnim potrebama	Izgrađen objekat za potrebe UG penzionera I invalida I I II kategorije
Cilj 2: Unaprijeđenje usluga u zdravstvenom sektoru i sektoru socijalne zaštite kroz povećanje radnog prostora i tehničke opremljenosti do 2015. godine	Povećan kvalitet usluga licima koja ostvaruju prava na onovu primarne zdravstvene zaštite	Uređen prostora (potkrovlja) iznad lamele D za potrebe fizijatrije Formiran centar za dijalizu u Srebreniku ili regionalnog centra za dijalizu Izmještena hitna služba u krugu Doma zdravlja

	Povećan kvalitet usluga licima koja ostvaruju prava na osnovu socijalne zaštite (smanjenje broja korisnika socijalne zaštite sa povećanjem kvaliteta i kvantiteta socijalnih davanja)	Uređene komunikacija i prilazi za osobe sa invaliditetom u gradu i pristup javnim ustanovama Izgrađen centar za smještaj starih osoba na Majevidi
--	---	--

Okvir za praćenja plana zaštite okoliša i životne sredine je sljedeći:

Sektorski ciljevi	Indikatori na nivou sektorskog cilja	Indikatori na programsko-projektom nivou
Cilj 1: Izgrađeni sistemi vodosnabdijevanja u MP D.Potok, Tinja i Podorašje uz uspostavljanje i provođenje boljeg sistema upravljanja lokalnim vodovodima i zaštite izvorišta, izgrađen kanalizacioni sistem i prečišćać otpadnih voda za 4 MP: Špionica, Sladna, D.Potok i Tinja – Podorašje i izgrađen sistem zaštite korita rijeke Tinje u dužini od 10 km do 2014. godine.	<p>Izgrađen vodovodni sistem za naselja Seona-Dedići, Cage-Lipje i Šahmeri-Behrami sa uvođenjem novih 5 17 sek pitke vode</p> <p>Rekonstruisan i proširen vodovod Tinja sa obuhvatom naselja Previde i Potpeć sa uvođenjem novih 4l/sec i uvođenjem novih 4l/sec vode</p> <p>Rekonstruisani vodovodi za područja Podorašje i naselja Brezik i Zahirovići – Kurtići, Straža.</p> <p>Regulisano i stabilno zaštićeno 8 km korita rijeke Tinje i obezbjeđeno 3.000 ha plodnog zemljišta za intezivnu poljoprivredu do 2015.godine</p> <p>Završeni svi istražni radovi i projektna dokumentacija za Akumulaciju Bistrička rijeka za stabilno dugoročno snabdijevanje pitkom vodom 70 % naselja općine Srebrenik.</p>	<p>Povećan obuhvat stabilnog sistema snabdijevanja pitkom vodom za 10.000 stanovnika do 2015.g.</p> <p>Povećan obuhvat odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda za 25.000 EBS do 2015.g.</p> <p>Regulisano 8 km korita rijeke Tinje i zaštićeno 3.000 ha poljoprivrednog zemljišta sa objektima i infrastrukturom.</p> <p>Izvršena sva hidro-geološka istraživanja i urađen projekat za akumulaciju „Bistrička rijeka</p>
Cilj 2 : Unaprijeđen sistem zaštite od klizišta i deminiran preostali dio prostora na području općine Srebrenik do 2015.godine	<p>Izrađen i usvojen program sa utvrđenim zonama i definisanim uslovima gradnje na zaštićenom području planine Majevice.</p> <p>Proveden program i plan mjera zaštite od klizišta i završena deminiranja na području općine Srebrenik.</p>	<p>Zaštićen prostor planine Majevice od nekontrolisane gradnje i utvrđene zaštićene zone .</p> <p>Identifikovana sva područja sa klizištima sa preciznim planom mjera zaštite za svako područje.</p> <p>Završena deminiranja na preostalom prostoru općine.</p>
Cilj 3 : Riješeno pitanje sanitarne deponije i 90 % domaćinstava uključeno u organizovano sakupljanje i razvrstavanje krutog otpada, bez divljih odlagališta do 2015.godine	<p>Iskorištena i sanirana postojeća deponija Babunovići, i izgrađena deponija za narednih 30 godina.</p> <p>Izvršeno materijalno – tehničko i organizaciono osposobljavanje za selektivno prikupljanje krutog</p>	

	otpada. Sistemski riješen problem nekontrolisanog odlaganja krutog otpada.	
Cilj 4 : Unaprijeđen sistem zaštite zagađenja zraka od individualnih kotlovnica u gradu Srebreniku.	Izgrađene toplane i sistem daljinskog grijanja u užoj gradskoj zoni Srebrenika. Proveden program mjerenja i kontrole zagađenja zraka.	
Cilj 5 : Ojačani institucionalni kapaciteti u oblasti zaštite okoliša uz uključenost građana i zainteresovanih strana, koji će realizovati najmanje 5 projekata iz oblasti zaštite okoliša koji se finansiraju iz različitih izvora uključujući i EU fondova do 2015.godine.	Realizovano 5 projekata iz oblasti zaštite okoliša. Podrškima projektima koji povećavaju energetska efikasnost (javna rasvjeta – štedne sijalice, toplifikacija, utopljavanje zgrada, uvođenje obnovljivih izvora energije idr.) Edukacija uposlenika koji su uključeni u zaštitu okoliša Edukacija stanovništva iz oblasti zaštite okoliša Podrška NVO u projektima zaštite okoliša Izrada projekta zaštite zdravlja građana (alergije, kontrola vode idr Izrada LEAP	

Ključni zadaci i pristup praćenju i vrednovanju strategije

Praćenje provedbe strategije će se organizirati kroz sljedeće zadatke, i biće pokrenuto već u 2011:

- Definiranje podataka potrebnih za postavljanje indikatora i utvrđivanje odgovornosti za njihovo prikupljanje;
- Prikupljanje početnih podataka kao osnove, s obzirom da je većina podataka dostupan u socio-ekonomskoj analizi strategije;
- Prikupljanje podataka u zahtijevanim intervalima (kvartalno);
- Analiza rezultata, procjena napretka u odnosu na postavljene ciljeve i opće indikatore i prijedlog kako bi to trebalo utjecati na daljnju provedbu, pa čak i ažuriranja strategije;
- Proces prikupljanja podataka za potrebe praćenja će biti organizirani kroz uspostavu baze podataka, koja će omogućiti sistemsko ažuriranje podataka. U tu svrhu će se dograditi elektronska baza podataka i uspostaviti forme izrade izvještaja i praćenja projekata.
- Praćenje će biti takođe usklađeno sa ciklusom pripreme polugodišnjih i godišnjih izvještaja od strane odgovarajućih statističkih i drugih institucija (statistički zavodi, APIF/AFIP, itd).

Odgovornost za o praćenja i vrednovanja strategije

Na osnovu ažuriranih podataka praćenje realizacije strategije vršit će Općinsko vijeće. Godišnje vrednovanje će provoditi Odsjek za ekonomski razvoj i izvještavati Načelnika, Općinsko vijeće, ORT ili Općinski savjet za razvoj. Izvještaje o realizaciji pojedinih aktivnosti će dostavljati nosioci aktivnosti u skladu sa utvrđenim akcionim planom Odsjeku za ekonomski razvoj.

Vremenska dinamika praćenja i vrednovanja

Aktivnosti praćenja, vrednovanja i ažuriranja pojedinih dijelova strategije biće provedene u određenim vremenskim periodima, datim u narednoj tabeli.

Aktivnost praćenja i vrednovanja	Vremenski okvir
Praćenje realizacije programa (projekata, mjera)	Kvartalno i godišnje
Kontrolno vrednovanje	Nakon 3 godine za sektorske planove, a nakon 5 godina za strategiju
Ažuriranje sektorskih planova	Djelimično nakon 3 godine, a kompletno nakon 5 godina
Ažuriranje strategije	Djelimično nakon 5 godina, a kompletno nakon 10 godina
Finalno vrednovanje	Nakon 5 godina za sektorske planove, a nakon 10 godina za strategiju

Uloge i odgovornosti pojedinih aktera u praćenju i vrednovanju su date u Tabeli VI.3 Osnovne uloge i odgovornosti u procesu implementacije i koordinacije strategije.

U sljedećoj tabeli data je okvirni podsjetnik sa kalendarom za godišnje ažuriranje strategije razvoja:

Komponenta	Opis i podloge za godišnje ažuriranje	Kada se ažurira	Napomena
Socio-ekonomska analiza (radi se u bitno skraćenoj verziji)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pratimo i publikujemo odabrane ekonomske i društvene indikatore i važne trendove (demografski, tržište rada, ekonomski pokazatelji po granama i vrstama poslovnih subjekata, stanje poljoprivrede...). ✓ Stanje poslovnog okruženja možemo pratiti putem standardizovanog anketiranja ili fokus grupe. 	Početak u aprilu (kada su obrađeni svi podaci za prethodnu godinu), završetak (publikovanje) u junu	Za ovaj posao vrlo je važno razraditi proceduru i usaglasiti razmjenu podataka sa izvorima podataka (Zavod za zapošljavanje, Fond PIO, Poreska uprava...)
Revizija sektorskih ciljeva	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vrednujemo u kojoj su mjeri ostvareni i da li su još validni. Ako ostvarenja nisu blizu očekivanih, analiziramo uzroke i, po potrebi, intervenišemo u aktivnostima (projektima) i/ili u samim ciljevima. ✓ Reviziju izvodimo na osnovu praćenja realizacije programa i projekata, s jedne strane, i uočenih bitnih promjena u okolnostima. 	Juni-juli	Dobro je da se za reviziju operativnih ciljeva i projekata iskoristimo potencijal Partnerske grupe

Revizija projekata	Vršimo na osnovu: ✓ Iskustva stečenog kroz realizaciju projekata ✓ Rezultata i preporuka realizovanih projekata ✓ Uočenih promjena i novih potreba ✓ Revidiranih operativnih ciljeva.	Avgust-septembar	
Godišnji operativni plan implementacije, sa projektnim formularima	✓ Utvrđujemo prioritete za narednu godinu ✓ Revidiramo/kompletiramo projektne formulare / projektne zadatke za prioritete projekte ✓ Pravimo i usaglašavamo finansijski plan ✓ Kompletiramo plan implementacije i usklađujemo finansijski plan za sljedeću godinu sa općinskim budžetom	Septembar-oktobar	Ažuriran plan od druge polovine oktobra ide na javnu raspravu, zajedno sa budžetom.
Praćenje i vrednovanje realizovanih i tekućih projekata	Izvodimo na osnovu: ✓ Plana implementacije ✓ Razrađenih projektnih formulara / projektnih zadataka (očekivanih rezultata) ✓ Izvještaja o realizaciji projekata (projektne dokumentacije) ✓ Pokazatelja o ostvarenim efektima (npr. podaci o uvozu i izvozu, podaci Zavoda za zapošljavanje...)	Pratimo prema dinamici realizacije projekata i izvještavanja. Vrednujemo (dajemo ocjenu ostvarenja i analiziramo razloge) u prvoj polovini marta.	O rezultatima praćenja i vrednovanja izvještavamo Partnersku grupu, Načelnika i Općinsko vijeće u sklopu godišnjeg izvještaja o radu.

Srebrenik, februar 2011. godine